

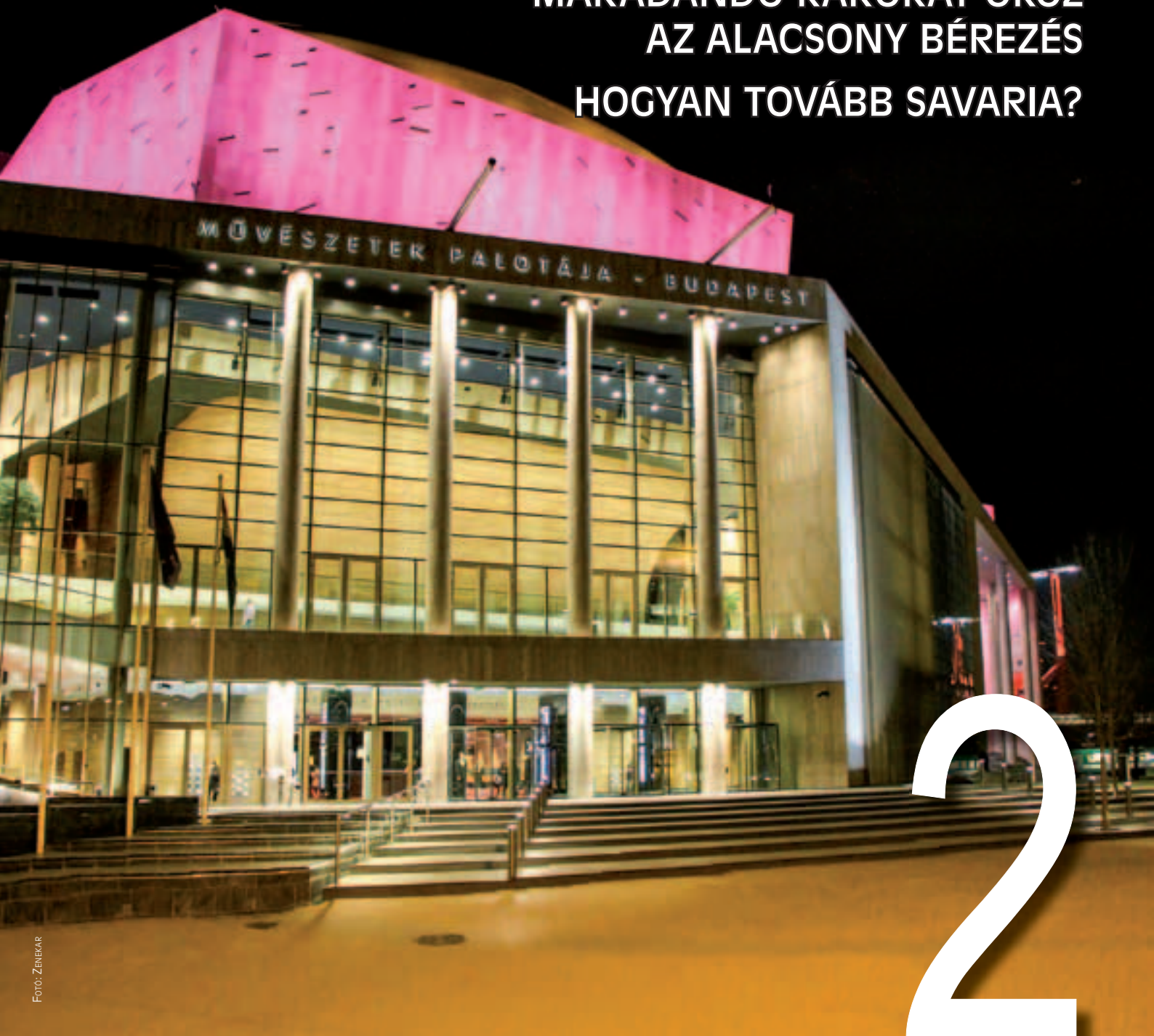
zeneKar

2015/2

A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének közös lapja

10 ÉVES A MŰVÉSZETEK PALOTÁJA MARADANDÓ KÁROKAT OKOZ AZ ALACSONY BÉREZÉS HOGYAN TOVÁBB SAVARIA?

KALENDÁRIUM

3

ZENEI KÖZÉLETÜNK

10 ÉVES A MŰVÉSZETEK PALOTÁJA

Egy évtized, tízezer koncert, ötmillió látogató

Még Európában is kevés olyan intézményt találni, mint a Müpa, amely 2005 márciusában Kiss Imre minőségre és sokszínűsége törekvő koncepciójával nyitotta meg kapuit. Az azóta eltelt évtized alatt nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi művészeti élet jelentős helyszínévé vált, s magával a létével is megváltoztatta a kultúra-fogyasztási szokásokat. (R.Zs.)

4

„Hatalmassá szélesítette a repertoárt”

A Művészetek Palotája rezidens zenekara, a Nemzeti Filharmonikusok vezetőjét, Kocsis Zoltánt arról kérdeztük, mennyiben változtatta meg a repertoárt, a hazai együttesek működését, a közönség zenehallgatási szokásait és az NFZ hangzását a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem megszületése. (R.Zs.)

6

Egy valóságá vált álom tizenöt esztendeje

Kevés olyan építész akad, aki nemcsak megtervez, felépít egy épületet, hanem ennek a Háznak az életét is nap, mint nap figyelemmel kíséri, egy évtizeden keresztül. Zoboki Gábor, a Müpa építész azóta már más koncerttermet is építhetett, igazán azonban az tölti el örömmel, hogy a budapesti ház naponta kétezer embernek ad élményt, még ma is élvezettel szemléli egy-egy neves vendégművész reakcióját, amikor az először belép a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterembe. (R.Zs.)

7

DEBRECEN

„Tarthatatlan, s maradandó károkat okoz az alacsony bérezés”

A Kodály Filharmónia igazgató művészeti vezetője a Kovács Lászlóval való közös munkáról, az énekkari tervekről, az együttesek anyagi helyzetéről, s a városvezetéssel folytatott, pozitív eredményű tárgyalásokról. (R.Zs.)

9

„Az együttesvezetés profán problémákból áll...”

Sikeres koncertek, jó hangulatú próbák során van túl Kovács László a Kodály Filharmonikusoknál, s márciustól már a vezető karmesteri posztot tölti be. A dirigens bízik abban, hogy három évtizedes tapasztalatát jól tudja hasznosítani majd ennél az együttesnél is, és azon dolgozik, hogy még jobbá váljék a társulat, még izgalmasabb hangversenyekkel várják a közönséget. (R.Zs.)

10

PÉCS

„A zenében bízunk”

Rendhagyó sorozatot indított útjára a Pannon Filharmonikus Zenekar, amely ötvözi a muzsikát és a gasztronómiát. Ezzel is bizonyítják, náluk mindig történik valami különleges, amire érdemes odafigyelni. Telt házasok koncertjeik a Kodály Központban, külföldi turnéikon jelentős elismeréseket aratnak, a Müpás sorozatuk szintén nagyon sikeres. Az együttes idén mégis kénytelen volt szembeülni azzal, hogy támogatásuk csökkent. (R.Zs.)

12

SZOMBATHELY

„Minden egyes előadásunk ünnep legyen”

Fuvolaművészként kezdte zenei pályáját, de mindig is karmester akart lenni. Bár csupán 31 esztendő, már neves zenekarokat vezényel, operapremiereket dirigál. Az elmúlt két évben például tizenegy ország közel harminc együttesét vezényelhette. Emellett Madaras Gergely az Orchestre Dijon Bourgogne zeneigazgatója és művészeti vezetője, valamint a Savaria Szimfonikus Zenekar első karmestere. A fiatal muzsikusság hangzásideáljáról, együttes-építési tervekről, zenei célokról beszélt. (R.Zs.)

14

Hogyan tovább Savaria?

Új, megbízott igazgató irányítja január vége óta a Savaria Szimfonikus Zenekart. A korábbi zenekari titkárt, Kiss Barnát kérték fel erre a posztra, s megbízatása május 31-ig szól. A korábbi vezetőt, Mérei Tamást január 30-án azonnali hatállyal menesztette a közgyűlés, s a zenekarnál keletkezett, 153 millió forint hiány miatt a polgármester rendőrségi feljelentést is tett. (R.Zs.)

17

OPERAHÁZ

„Kiből lesz ma Magyarországon zenekari zenész?”

A legek zenekarává vált a Magyar Állami Operaház együttese, amely jelenleg a legnagyobb létszámú, s talán a legtöbb muzsikáló társaság. Simon Béla, a társulat zenekari igazgatója, a Budapesti Filharmóniai Társaság ügyvezető igazgatója örömmel számol be arról, hogy, az utóbbi évek bérfejlesztésének köszönhetően végre a sok munkáért méltányos fizetést is kapnak a zenészek. Bízik abban, hogy a következő években a berlini, lipcsei példát követve fejleszteni tudják az együttest, és bővítik a külföldi fellépések sorát is. Amiatt azonban eléggé elkeseredett, amit az utóbbi években a próbajátékokon lát. Véleménye szerint a muzikusok nincsenek tisztában azzal, hogy 2015-ben milyen tudással és hozzáállással kell rendelkeznie a zenekari állásokra jelentkezőknek. (R.Zs.)

19

PORTRÉ

Hat évtized a hazai zeneélet szolgálatában

Hatvanadik születésnapját ünnepelte február végén Kovács Géza. Az NFZ főigazgatójának az élete szorosan összefonódott a hazai zeneélettel. Már gyerekként muzsika vette körül, volt karigazgató, koncertszervező, s már több mint negyedszázada tevékenykedik zenekari-énekkari igazgatóként. (R.Zs.)

21

„Hinni egymásban”

Öt esztendő születésnapját ünnepelhette február végén a Junior Prima Díjjal is kitüntetett, In Medias Brass rézfúvós kvintett. Az együttest friss diplomás fiatalok hívták életre, először csak egy verseny kedvéért, de a második megmérettetésen aratott győzelem után úgy döntöttek, együtt maradnak a jövőben. (R.Zs.)

23

KRITIKA

Hangversenykritika, a Győri Filharmonikus Zenekar, a Savaria Szimfonikus Zenekar, a Zuglói Filharmónia, a Nemzeti Filharmonikusok, a Miskolci Szimfonikus Zenekar, a Pannon Filharmonikus Zenekar, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara és a Honvéd Férfikar hangversenyeiről. (Csengery Kristóf, Fittler Katalin, Kovács Ilona, Könyves Tóth Zsuzsanna)

25

ZENETÖRTÉNET

Auer iskola – Efreim Zimbalist 3. rész

... Zimbalist teljesen levette lábáról a közönséget. A koncertre ideutazott Londonból a Fels házaspár is, ugyanis Felsnek közben sikerült szereznie Hammigtól egy kitűnő Stradivari-hegedűt, amely a „Titian”(Tiziano) nevet viselte. A ma milliókat érő hangszer akkor 12.000 dollárba került. Az árát Zimbalistnak később sikerült kifizetnie Felsnek....

34

(Közreadja Rakos Miklós)

PRÓBAJÁTÉKOK

33, 38, 39

HANGVERSENYNAPTÁR

39

A ZENEAKADÉMIA tíz hallgatója részesült a Bank of China által felajánlott, fejenként 500 ezer forintos ösztöndíjban, amelyet elsősorban hangszervásárlásra és -javításra, valamint nemzetközi versenyeken és mesterkurzusokon való részvételre fordíthatnak a nyertesek.

SIR SIMON RATTLE 2017 szeptemberétől visszatér hazájába és a Londoni Szimfonikus Zenekar zeneigazgatója lesz. A 60 éves Rattle, aki vendégkarmesterként a világ összes jelentős zenekarát vezényelte, már 2013 januárjában közölte, hogy jelenlegi szerződésének 2018-as lejáta után nem marad a Berlini Filharmonikusoknál. Értesülések szerint az orosz Valerij Gergijevet váltja a London Symphony Orchestra élén.

TÖBB MINT KÉTEZER programot kínál az Opera és az Erkel Színház a szeptemberben induló új szezonban. A klasszikus repertoár, az opera- és balettbemutatók mellé nagymusicalek, koncertek, beszélgetős műsorok és interaktív családi, valamint gyerekprogramok sorakoznak fel. Ismét elindul a Gördülő Opera, amely a vidéki kőszínházak közönségéhez igyekszik elvinni az operát, az OperaKaland, amely a vidék fiataljait is igyekszik megismertetni a műfajjal. A sikeres gyerekprogramok mellett folytatódnak az interaktív és beszélgetős műsorok a jól bevált helyszíneken: a két színpadon, a Székely Bertalan-teremben és az Erkel foyér-jában.

ADÓKEDVEZMÉNYT vezet be a brit zenekarok számára az Egyesült Királyság kormánya. George Osborne brit pénzügyminiszter 2015. január 24-én bemutatta a brit kormány új, a brit zenekarok hosszú távú pénzügyi életképességének elősegítését célzó adókedvezménytervezetének részleteit. A 2016 áprilisától életbe lépő új jogszabály lehetővé teszi a társasági adó összegének a zenekari próbák, a fellépési díjak és a terembérleti költségek összegével történő csökkentését, és további pénzügyi ösztönzőket és támogatásokat biztosít a zenekari turnék számára. „A kormány hosszú távú gazdasági terveinek részeként támogatjuk a kreatív ágazatot” – mondta el Osborne, majd hozzáfűzte: „Biztosítani kívánom, hogy nagy zenekaraink továbbra is sikeresen működjenek. Új adókedvezményünk arra bátorítja a zenekarokat, hogy az Egyesült Királyság egész területén adjanak koncerteket, biztosítva ezáltal az élő előadások fennmaradását az országban.” Az új adómodell a brit film-, színházi, animációs és videójáték-ágazat területén már bevezetett hasonló adókedvezmények példáját követi. (theviolinchannel.com)

„THE VOICE OF CULTURE” címmel indul az Európai Bizottság és a kulturális ágazat strukturált párbeszéde. Az új kezdeményezés célja a kulturális ágazat érdekképviseleti képességének erősítése az európai szintű kultúrpolitikai viták terén.

A 2016 végéig tartó program öt téma köré csoportosul, ezek közül kettő – a közönségfejlesztés digitális eszközök segítségével és a kulturális örökség kezelése az érintettek bevonásával – megvitatására 2015-ben kerül sor. A két első téma a 2015–2018. évre szóló kulturális munkaterv négy elsődleges céljával – az elérhető és befogadó kultúra; a kulturális örökség; a kulturális és kreatív ágazatok: kreatív gazdaság és innováció; valamint a kulturális sokszínűség előmozdítása, kultúra az EU külkapcsolatai és a mobilitás terén – összhangban került kiválasztására.

A munkaterv prioritásokat fogalmaz meg a kultúrpolitikai döntésekkel kapcsolatos európai együttműködés vonatkozásában, illetve ezek feldolgozására a tagállamokból álló munkacsoportokat hoz létre, amelyek nyitott koordinációs módszer keretében működnek együtt. A 2015-ben a civil társadalom képviselőinek bevonásával megrendezésre kerülő két strukturált párbeszéd ennek az együttműködésnek képezi részét. További két téma részleteit az elkövetkező hónapokban hozzák nyilvánosságra, míg az utolsó témakört az érintettek online kérdőív keretében választhatják majd meg a projekt során. Az öt fő téma mellett online konzultációk keretében egyéb témák is sorra kerülnek. A konzultációk eredményei szakpolitikai tanulmányokban lesznek olvashatók.

Az öt vita során a civil társadalom képviselői – az első két alkalom esetében a 2015. március 25-éig jelentkezettek közül 40 kiválasztott személy – brainstorming módszerrel cserélnek véleményt. Az ülés eredményeit, a legjobb ötleteket és legfontosabb üzeneteket szakpolitikai tanulmányban összegzik az Európai Bizottság és a már említett, hasonló témákon dolgozó munkacsoportok számára, illetve teszik közzé a program honlapján.

A projekt megvalósításában a 2014-ben meghirdetett nyilvános pályázat eredményeként a Goethe Intézet, az ELIA és a Flagey nyújtanak szervezői segítséget.

A HONVÉD FÉRFIKAR HÍREI:

A Honvéd Férfikar az újesztendőben is nagy sikerrel folytatta hangverseny-bérlet sorozatát a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Február 3-án „Álarcosbál” címmel a Honvéd Férfikar farsangi koncertjére került sor Riederauer Richárd vezényletével. A sorozat tavaszi koncertjét – „Operagála a Honvéd Férfikarral” – április 21-én 19 órától lesz, a hangversenyt Strausz Kálmán, karigazgató dirigálja.

A Magyar Művészeti Akadémia székházaként működő Pesti Vigadó idén ünnepli megnyitásának 150. évfordulóját, amelyre a köztestület „150 éves a Vigadó” programsorozatával készült. A sorozat keretében február 17-én, 19.30 órától a Honvéd Férfikar különleges Liszt hangversenyt mutatott be „Liszt, Európa vándora” címmel Bizjak Dóra és Nagy László Adrián zongoraművészek közreműködésével. A koncerten elhangzott többek között Liszt Ferenc egyik unikumnak számító műve, „A négy elem (Les Quatre Éléments)”, amelyet a Honvéd Férfikar mutatott be először a világon 1996-ban.

A 150 éves Pesti Vigadó

Egy évtized, tízezer koncert, ötmillió látogató

A Művészetek Palotája a minőségi kultúrát igyekszik népszerűsíteni

Még Európában is kevés olyan intézményt találni, mint a Müpa, amely 2005 márciusában Kiss Imre minőségre és sokszínűségre törekvő koncepciójával nyitotta meg kapuit. Az azóta eltelt évtized alatt nemcsak a hazai, hanem a nemzetközi művészeti élet jelentős helyszínévé vált, s magával a létével is megváltoztatta a kultúra-fogyasztási szokásokat. A Művészetek Palotájának tíz évéről, s a következő esztendők terveiről, a fejlesztés elengedhetetlen fontosságáról Káel Csaba vezérigazgató beszélt.

I *Hogyan emlékszik a kezdetekre és mennyiben változott meg az intézmény feladata az elmúlt tíz évben?*

– Szerencsés vagyok, hiszen az előző vezető, Kiss Imre személyes jó barátom volt, és már a Müpa születése előtt felkért, segítsen tanácsadóként az elindításában. Emlékszem azokra a dilemmákra, amelyekkel meg kellett küzdenünk, hiszen nagy kérdés volt, milyen műfajokkal, hogyan induljon el ez a különleges ház. Nem volt ugyanis egyszerű akárcsak hasonló intézményt találni ebben a térségben. Ami még a legközelebb állt ehhez a modellhez, az a Barbican Center... Végül Imre úgy döntött – nagyon helyesen –, hogy több műfaj irányába indul el, természetesen karakteresen arra a hagyományra építve, amelyet a budapesti, klasszikus zenei közeg igényelt és elvárt. Fontos volt, hogy szülessen egy nagyon jó akusztikájú, nagyzenekarokat is befogadó terem. Aztán, ahogy a terem megnyitotta kapuit, a különböző zenekarok, előadók elkezdtek hitelesíteni a Művészetek Palotáját. A sajtóvisszhangja is nagyon jó volt a koncertteremnek, s maguk a művészek is azt híresztelték mindenfelé, hogy a Müpa kiváló adottságokkal rendelkező, rangos helyszín. Arról se feledkezzünk el, hogy ebben jelentős szerepet játszott az is, hogy jó és szakértő közönséggel bírt a kezdetektől. Így a Művészetek Pa-

lotája már rövid idő alatt egyre nagyobb hírnévre tett szert.

I *Mi volt az első öt év eredménye?*

– A Müpa kulturális brandként nemcsak megjelent a világ kulturális térképén, hanem nagyon jó márkává is vált. Amikor négy évvel ezelőtt, vezérigazgatóként bekapcsolódtam a folyamatokba, a legfontosabb teendőm az volt, hogy ezt a brand-építést átvegyem és tovább fejlesszem, mind idehaza, mind külföldön. Korábban ugyanis a Zeneakadémia és az Operaház élt az idelátogatók fejében, és ezt az újabb helyszínt is el kellett fogadtatni. Nem volt azonban nehéz dolgom, hiszen Zoboki Gábor világot látott építészként igazán különleges helyet tervezett. Eleinte rengetegen voltak, akik csak az épület kedvéért tértek be hozzánk, hogy megnézzék a házat. Aztán a koncertélmények hatására mindez érdekes módon változott. Elkezdtek kihasználni a háznak azt az adottságát, hogy több részből áll, egy nagy közös térrel összefogva, ahol az élményeket meg lehet osztani. Találkozási ponttá vált, s az elmúlt időben fontos közösségformáló ereje is lett. A Müpa olyan élményt ad, ami miatt szeretnek idejárni az emberek. A koncertlátogatók azt mondják, hogy eleve nagy öröm ide belépni, ráadásul nálunk minőségi kultúrá-

val találkozni. Eddig szerencsére nem csalódtak, s azt mondják, remek ezeket az élményeket ebben a közös térben megosztani.

I *Mennyiben változott a közönség ez alatt az évtized alatt, s miben kellett az intézménynek is alakulnia?*

– Tulajdonképpen ez a márka és a márka közönsége egymást építve ért el oda a tizedik évre, hogy azt tudjuk mondani, az egyik legkedveltebb, legismertebb helyszínné vált Magyarországon a Müpa. Ahhoz, hogy ez megvalósulhasson, tovább kellett bővíteni a művészeti ágakat. Ezért az Imre által képviselt műfajok mellé újak kerültek, például az irodalom, vagy a cirkusz, ami inkább speciális színház. A világzene, a népzene markánsabb képviselője is megjelent, valamint a mozi, ami a filmművészet különböző ágait szintén bemutatja.

I *Érdekes, hogy egy korábbi interjúban úgy fogalmazott, nem magaskultúra, hanem minőségi kultúra jelenik meg a Müpában.*

– A magaskultúrának vannak kritériumai, ami bizonyos elvárásokat fogalmaz meg a befogadó felé. Ha valaki elmegy egy operaelőadásra, általában előre tudja ki a szerző, miről szól a cselekmény, kik az énekesek.

Bizonyos műfajokra nem mondják azt, hogy magaskultúra, viszont a minőségi kultúra részei, s mi ezt képviseljük. Gondoljunk a jazzre, a minőségibb popzenére. Az volt a célunk, hogy a magyar és nemzetközi művészeti közegekből olyanokat léptessünk fel, akik bizonyos minőséget garantálnak. A kultúra sokáig a szocializmus alatt küzdött azzal a kérdéssel, hogy árunak nyilvánul-e. Persze a felvetés leginkább pejoratív értelemben hangzott el.

■ *Hiszen ezt is el kell adni...*

– Így van. A fogyasztói társadalomban természetes a termékek iránti minőségi igény. Hiszen mindenki minőségibb életre vágyik, a kulturális minőség pedig abból a szempontból összetettebb, hogy rengeteg filozófiai, pszichológiai érzelmi összetevője van. Nem véletlen hogy olyan messzire nyúlik az európai zene története, s bizonyos művek, alkotók fennmaradtak mind a mai napig. Kevés kultúra mondhatja el ezt magáról. A fiatalok, akiket a popkultúra intenzíven vesz körül, nehezen vesznek tudomást más műfajokról, nekünk pedig a közvetítő szerepét kell betöltenünk. Párbeszédet kell kezdeni velük arról, hogy mindez mennyire lehet fontos a számukra is. Megpróbáljuk a minőségi kultúrát minél magasabb szinten képviselni és minél több emberhez eljuttatni.

■ *Milyen új módszereket használnak ehhez?*

– Igyekszünk megtalálni a megfelelő kommunikációs és marketing felületeket. Rengeteget fejlődött e téren a Müpa, még nemzetközi szinten is. Egyedülálló HD stúdióval rendelkezünk, kevés rokonintézmény dicselkedhet hasonlóval. Élőben – az interneten keresztül – élvezhetik így sokan otthonról a koncertjeinket a webcast sorozatunkban. De ugyanúgy a közszolgálati médiában is jelen vagyunk több műsorral. Aktívan használjuk a közösségi médiát, s megújítottuk a weboldalunkat, elindítottuk online rádióinkat elsőként a kulturális intézmények közül. A kezdetektől fogva nagy számban születnek az ifjúsági és gyermekprogramjaink, ezt mindig is nagyon lényegesnek tartottam. Ma már akadnak olyan fiatalok a közönség soraiban, akik velünk együtt nőttek fel. Mindezt a jövőben is szeretnénk fejleszteni.

■ *Mivel tartják meg a közönséget ennyi év után?*

– Mindenképpen a párbeszédrel. A közösségi médiát is erre használjuk. Másrészt a különböző programok, gyerekelőadások

módszertanát is fejlesztjük. Erre törekszünk az audiovizuális területen is, hogy még több információt, még érdekesebben juttassunk el a nézőkhöz. A XXI. században mindez már nem csupán egy olyan kommunikációs folyamat, amelynek az a célja, hogy többen jöjjenek a házba és megnézzék az előadást. Az érdeklődésüket kell felkelteni programjainkkal, tartalmainkkal, hiszen az szintén nagyon fontos, hogy kövessék is az utána zajló eseményeket, értékeljék, megbeszéljék a teljesítményt, vegyék figyelembe a különböző óhajokat. Valódi párbeszédre van szükség a publikummal.

■ *Hogy állnak gazdasági téren ebben a jubileumi esztendőben? Hiszen tavaly esett arról, hogy kell 165 millió forint...*

– Tudomásul kell venni, egy ilyen rangú és minőségű kulturális intézménynél nemcsak a fenntartásra, hanem a fejlesztésre is szükség van. Jó lenne, ha fejlesztési ágazatként fognák fel a kultúrát, ahogy a számítástechnikát vagy az energiaipart. Ehhez pedig projektekre, produkciókra van szükség. Akad, amit az államnak kell finanszíroznia, mert máshonnan nincs rá forrás. Koprodukciók, művészek helyzetbe hozása itthon és külföldön, ez a tevékenység bizony plusz forrásokat igényel. Ha az alapműködésünket egyre lejjebb viszik, akkor viszont ezt nem tudjuk kielégíteni. A másik probléma a minőségi kultúra reklámozása. Azt a promóciót, amelyet korábban a kiadók finanszíroztak, ma már nem állja senki. A lemezkiadók nem adnak ki lemezt, az internetes szolgáltatók a popkultúrára helyezik a hangsúlyt, mert az biztosabban megtérül. Elcsökevényesedett a lemezipar, a fiatal tehetségek nem kapják meg a megfelelő médiafelületet. És sajnos a Müpa nominális támogatása az eltelt tíz év alatt egyharmadára csökkent.

■ *Ez elég jelentős összeg...*

– Ahhoz, hogy fejlődjünk, nem lehet a büdzsénk terhére tovább csökkenteni az állami részvételt. Az Echo – az Európai Koncertterem Szövetsége – két évvel ezelőtt készített egy felmérést 22 nagy hangversenyteremről, s ebből kiderült, mi vagyunk a legkevésbé finanszírozott intézmény, közben a programok mennyisége és minősége alapján az elsők között vagyunk. Szép teljesítmény, de nem arra vagyunk büszkék, hogy mi a legalulfinanszírozottabb intézmény címét nyertük el... Annyi érték rejlik a magyar kultúrában, olyan sok tehetséges művésznünk van, hogy propagálásukhoz szükség lenne forrásokra. Mindezt többször

Jubileum – ünnepi programokkal

Igazán különleges kínálattal várja a közönséget a tíz esztendő születésnapot ünneplő Művészetek Palotája, hiszen 2015. március 14-én és 15-én cirkus, kortárs tánc, orgonamuzsika, big band és jazz, néptánc és népzene, szving, irodalmi est, ifjúsági program és természetesen nagyzenekari hangversenyek is helyet kaptak a kínálatban, mintegy izelítőt adva mindabból, ami ezen a helyszínen az érdeklődőket várja. A kétnapos, maratoni koncertsorozat egy-egy eseményére ezer forintos áron válthatóak belépők.

A Recirquel Újcirkusz Társulat bemutatja Trükkök című előadását, ismét lesznek Elzenélt táncok és eltáncolt zenék Fassang Lászlóval és Kun Attilával, Kalotaszeg-est a Magyar Nemzeti Táncgyűttessel, koncertet ad a Budapest Bár, Szájról szájra címmel hangzik fel újra Bognár Szilvia, Herczku Ágnes és Szalóki Ágnes közös estje, s Palya Bea, a Kaláka és a Sebő együttes Hangzó Helikonját is meghallgathatják az érdeklődők. A Muzsikás együttes barátaikkal, Fülei Balázzsal, Tóth Ildikó Feckével és Farkas Zoltán Batyuval lép pódiumra. Szakcsi Lakatos Béla ifjú tehetségekkel muzsikál, a senior big bandesek pedig olyan jazzdivákkal játszanak, mint Micheller Myrtil vagy Tisza Bea. Az MR Szimfonikusok + koncertjének fellépői között van Péterfy Bori, Fábrián Juli és Lovasi András is. A legnépszerűbb hazai tradicionális jazz-zenekarok vezetői szintén egy színpadon muzsikálnak a Swing All Stars esten. Bozsik Yvette társulata a Tavaszai áldozatot mutatja be, s Székernyom a címe a négy hazai roma zenekar műsorának. Kortárs írók estje a Literárium, a fiatal közönséget Boros Misi és zeneművészeti szakközépiskolásokból összeállított zenekar várja, Hollerung Gábor vezényletével. Vásáry Tamás a Liszt Ferenc Kamarazenekarral játszik, a Nemzeti Filharmonikusok Kocsis Zoltán vezényletével adnak koncertet, a Purcell Kórus és az Orfeo Zenekar Bachot ad elő, Vashegyi György dirigálásával. A Magyar Rádió Zenei Együttese Mozart koronázási miséjét is bemutatják Kovács János vezényletével. A kétnapos zenemaratont a Budapesti Fesztiválzenekar hangversenye zárja, március 15-én, este, s Takács-Nagy Gábor vezényletével Rossini- és Kodály-műveket adnak elő.

R. Zs.

próbáltuk képviselni a döntéshozók felé, készítettünk fenntarthatósági tanulmányt is, remélem, hamarosan lesz eredménye.

■ Hány koncert, együttes fordult meg a Müpában az elmúlt évtizedben?

– A nézőszámot emelném ki, több mint ötmillió látogatónk volt, ez komoly szám. Programok tekintetében pedig évente közel ezerrel számolhatunk, ami napi hármat jelent, hiszen a Fesztivál Színház és a hangversenyterem mellett egyéb helyszíneket is használunk. Egyébként tíz évvel ezelőtt négy előadó-művészeti központ épült Európában. A luxemburgi, a portói, a Sage-Gateshead-i (Newcastle) hangversenyterem, valamint a Müpa. Az európai kultúrában is komoly számot jelent ez. Ráadásul így érdekes összehasonlításokra van lehetőségünk. Minden évben kétszer találkozunk a vezetőikkel, és azon tanakodunk, hogy merre tudunk előre haladni. Ennek a kultúrának a képviselését egyre inkább mi vagy a hozzánk hasonló intézmények látják el. Össze kell hangolnunk a működésünket, hogy tudjuk egymást képviselni az unió és országaink felé is.

■ Mennyiben változott a zenekarok szerepe a Müpa életében?

– Azzal az egyik fő céllal épült a Művészetek Palotája, hogy itt szerepet kapjanak a nagyobb létszámú együttesek, művek. Mindez az elmúlt években töretlenül fejlődött. A magyar zenekari életnek egyik fontos bemutatkozó helyévé vált a Müpa. A Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem rezidens zenekara a Nemzeti Filharmonikusok, és ez a hely a BFZ budapesti koncertotthona. Úgy vélem, a Rádió együttese is ugyancsak nálunk hangversenyeznek a legtöbbit, a vidékiek közül a Pannon Filharmonikusok évek óta saját bérletet hirdet itt. A Dohnányitól kezdve az Orfeón át, tényleg mindenki megfordul a Müpában. Szükség is van ezért éves egyeztetésre, hogy ne öt Beethovenest hangozzák fel sorozatban. A másik oldalról a nemzetközi zeneéletnek vált jelentős helyszínévé ez a terem. Most két év alatt a Bécsi Filharmonikusok ötször lépnek fel nálunk, ami jelentős szám. A tizedik évadunkban nagy tűzijáték lesz, kiváló együttesek, művészek szerepelnek a Müpában. Egyébként a magyar gondolkodásra jellemző, hogy mindenki úgy vélekedett, azzal, hogy a Művészetek Palotája megszületett, csak erősödik a konkurenciaharc, pedig mi az első perctől az együttműködésre törekedtünk, törekszünk. Azóta már megnyílt a felújított Zeneakadémia, a Vigadó, ki-

nyitotta kapuit ismét az Erkel Színház, mi azonban azt mondjuk, ha több helyen történnek érdekes események, az csak szélesíti a mi közönségünket is. Ez egyébként valóban érezhető. Komoly egyeztetést, együttműködést folytatunk ezért a hazai és a külföldi koncerthelyszínekkel.

■ Mi a következő öt éves terv?

– A jövő szezonban nem szabad, hogy feltűnjön, hogy az már nem ünnepi évad... Minél több különböző együttműködést szeretnénk életre hívni, és minél aktívabban jelen kívánunk lenni a nemzetközi zenei életben is. Nagyon komoly értékeink vannak, erre kell felhívni a figyelmet. Azt képviseljük továbbra is, amit tíz éve, hogy a külföldi sztárok mellett felvonultatjuk a neves magyar előadókat is. Az elmúlt évben itt járt a világ egyik legjobbnak mondott zenekara, a Berliini Filharmonikusok, és két magyar kórusral adott koncertet. A társulatot irányító Sir Simon Rattle roppant elégedett volt az énekarokkal, így elmondhatjuk, hogy ők is a legjobb kórusok közé tartoznak. Itthon nem beszélünk erről eleget, pedig ez olyan tőke, amit tovább kell gyarapítani, újabb és újabb lehetőségek teremtésére használni. Ez a Müpa feladata.

R. Zs.

„Hatalmassá szélesítette a repertoárt”

A Művészetek Palotája rezidens zenekara, a Nemzeti Filharmonikusok vezetőjét, Kocsis Zoltánt arról kérdeztük, mennyiben változtatta meg a repertoárt, a hazai együttesek működését, a közönség zenehallgatási szokásait és az NFZ hangzását a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem megszületése.

„A legkönnyebb ezekre a kérdésekre a közönség szempontjából válaszolni – mondja a karmester, főzeneigazgató – hiszen egy olyan publikum, amely a Zeneakadémiára, a Budapest Kongresszusi Központba, a Vigadóba jár, könnyen átszokik egy negyedik koncerthelyszínre is. Arról nem is beszélve, hogy a Müpában a megnyitást követően hatalmas vendégjárás indult. A neves művészek, akik itt felléphetek, ragaszkodnak is ehhez a házhoz, hiszen mellett, hogy reális alternatívája a többi

koncertbelszínnek, sokkal nagyobb közönség befogadására alkalmas. A Művészetek Palotája teljesen más funkciót tölt be, mint a Zeneakadémia. Éppen ezért senki ne próbálja meg itt ugyanazt a repertoárt keresni, mint bármely más koncertbelszínben.

Emlékezzünk például arra, hogy a Liszt Ferenc téri házban egy Daphnist akkor lehetett csak előadni, ha lebontották az orgonaszert, Sosztakovics V. szimfóniájához pedig pianínót kellett használni, de az is kint állt a folyosón... Amíg nem épült meg a Müpa, egy Mahler VIII. szimfóniáért a Sportsarnokba, a Gurra-Liederért a BKK-ig kellett elzarándokolnia az érdeklődőknek. Nagyon-nagy gondot oldott hát meg a Bartók Béla Hangversenyterem születése. Hatalmassá szélesítette a repertoárt. Óriási lehetőségeket adott a zenekaroknak, hiszen korábban nemcsak az volt a baj, hogy nem volt elegendő a helyszín, hanem az is, hogy nem lehetett állandóan a Sportsarnokban koncertezni. Mióta létezik a Müpa, a

megalomán, gigantomán művek előadása rendszeressé vált, s ezt nagyon jónak tartom, minden együttes szempontjából. A lehetőséggel éltek is sokan, hiszen Mahler VIII. szimfóniát például én is előadtam a Bartók Teremben, de ezzel bizony csak az ötödik voltam a sorban...

A Zeneakadémia egy tanintézmény, reprezentatív, gyönyörű, csodálatos akusztikájú teremmel, amely azonban azoknak a műveknek az előadására, amelyek igazán nagy tereket kívánnak, kevésbé alkalmas.

Azt tapasztalom, hogy a zenekarok alkalmazkodtak a Müpa hangzási adottságaihoz. Olyannyira, hogy az előzetes aggodalmak ellenére, mindenki meg tudta teremteni a saját „Művészetek Palotája-közönségét”. Ha meglepő módon nem telik meg a terem, akkor általában külföldiek a fellépők...

Mi, a Nemzeti Filharmonikusok egyfajta szimbiózisban kell, hogy éljünk a Művészetek Palotájával, és ennek leginkább az előnyeit élvezzük.

Az NFZ hangzására az elmúlt évtizedben biztos, hogy szintén batott ez az óriási belmagasságú terem. Hatalmas a tér abhoz, hogy egy-egy szokványos, klasszikus értelemben vett együttes hangzásának minden összetevője magától értetődően érvényesüljön benne. Mindezt nagyon is számításba kell venni, amikor az ember az arányokat kikeveri. Az elül ülő vonósok hangzását gyakran „megeszi”, a fafüvőkkel is van tennivaló, ugyanakkor csodálatosan szólnak a rezek a színpad végéből. Amikor felvételt készítünk, akkor soha nem kell bolygatni ezeknek a hangszereknek a hangzását. Úgy vélem, az elmúlt tíz évben a hazai zenekarok nagy többsége érzékelhető eredménnyel vette ezt az akadályt, sikerrel birkóztak meg a terem akusztikája által támasztott követelményekkel. Akármikor hallgatom az NFZ vagy más zenekar koncertjét a Müpában, soha nincs akusztikai értelemben vett hiányérzetem.”

R. Zs.

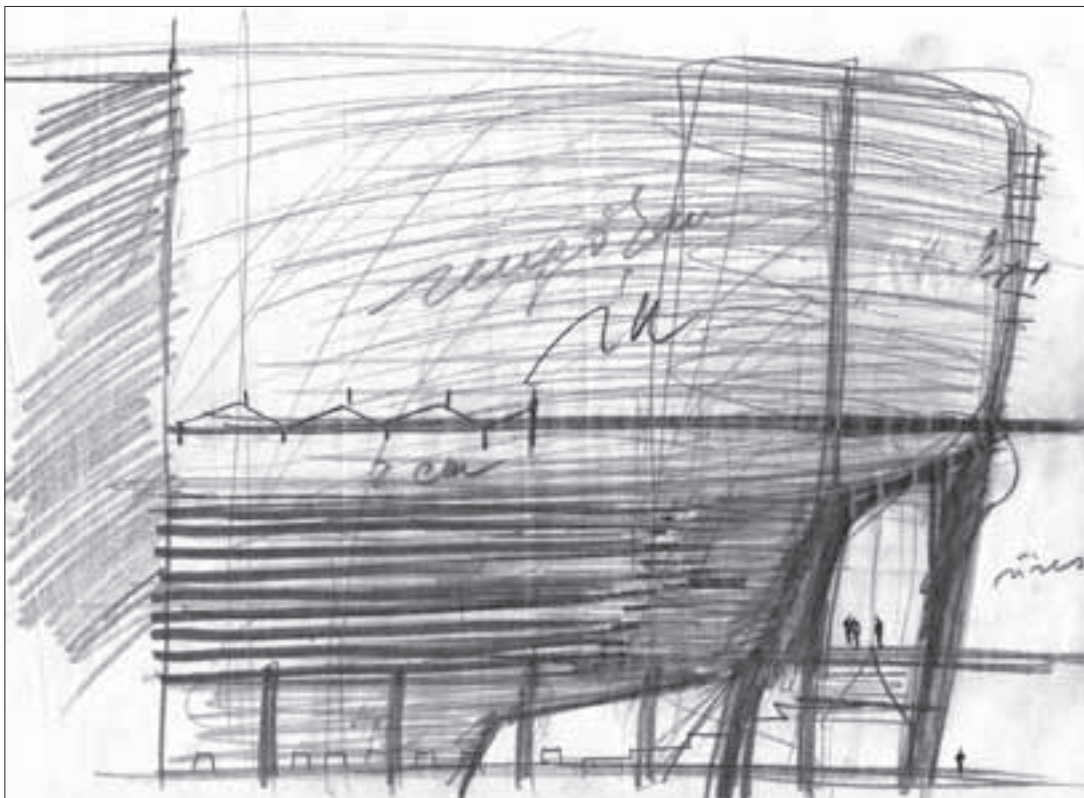
Egy valósággá vált álom tizenöt esztendeje

Zoboki Gábor Valhallát épített, palotát a legkiválóbbaknak

Kevés olyan építész akad, aki nemcsak megtervez, felépít egy épületet, hanem ennek a háznak az életét is nap, mint nap figyelemmel kíséri, egy évtizeden keresztül. Zoboki Gábor kapcsolata a Művészetek Palotájával nem is egy évtizede, hanem korábban, tizenöt évvel ezelőtt kezdődött, amikor először felmerült egy ilyen központ gondolata. A Müpa építésze azóta már más koncerttermet is építhetett, igazán azonban azt tölti el örömmel, hogy a budapesti ház naponta kétezer embernek ad élményt. Még ma is élvezettel szemléli egy-egy neves vendégművész reakcióját, amikor az először belép a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterembe.

„A Müpa születésnapjára megjelenik egy – a Libri által gondozott – kötet is, amelyben a keletkezéstörténetet, a kulisszák mögötti világot egyaránt bemutatjuk, s a közönség szemével is elemezzük, mi minden történt ebben a Házban egy évtized alatt. Számvetés, de nemcsak visszatekintés, hanem jövőbenezés is található a könyvben – meséli az építész. – Egyébként nekem a Müpa nem tíz, hanem tizenöt éves. Amikor megnyertük 2000-ben a pályázatot, attól kezdve már álom és valóság között lifteztem. Hiszen rajongtam a művészetért, s mindez szimbiózisba került a hivatásommal, így egyértelmű volt: a Müpa a kulcsmegbízatásom. Nemcsak egy épület létrejötte kötődik az építészirodánkhoz, hanem azok a személyek is, akik a Művészetek Palotájában megjelennek. Hiszen Bayreuthban vettem rá Fischer Ádámot, hogy jöjjön el, nézze meg a szerkezetkész Müpát. Ő megállt a közepe, és azt mondta, ez a Valhalla, itt Wagnert kell játszani... Rajongok a késő-

romantikus repertoárért, a teremnek nem véletlenül lett båt ilyen az alakja, a mérete. A Müpában valóban Richard Straussokat, Mablereket, s természetesen Wagnert lehet műsorra tüzni. De megtanultam azt Russell Johnstontól, aki az akusztikát alakította, hogy hogyan lehet ebből a hatalmas térből kamaratermet csinálni.

Persze, biába létezett kormányzati akarat, tervező, szükség volt egy olyan szereplőre is, aki az egésznek a működését, üzemeltetését átlátja. Ilyen – szintén kulcsszereplő – volt Kiss Imre, aki az építkezés utolsó esztendejében lett kinevezve a Ház élére. Ő ugyanúgy, ahogy a közeli munkatársaim, az utolsó fél évben az épülő házban itt élt, velünk.

Azt kell mondanom, hogy nem is a közönségnek volt nehéz megszoknia ezt az új helyszínt, hanem azoknak az előadóknak, akik egyszerre csak ilyen technikai körülmények között léphettek fel. Kelemen Barna például az első koncertjekor azt mondta, azon kívül, hogy remek a helyszín, olyan pszichológiája van, mintba külföldi turnén lenne, csúcsakusztikájú teremben.

Tervezőként csak akkor lehet könnyedén életre hívni egy ilyen Házat, ha az ember életében jelen van a művészvilág, s nem a felkérést követően próbálja meg ezt a kapcsolatrendszerrel kiépíteni. Büszke vagyok arra, hogy olyan előadók barátságára, támogatására számíthattam, mint Prunyi Ilona vagy Marton Éva.

De arról sem szabad elfeledkezni, hogy a Művészetek Palotájának megépüléséhez

óriási szerencsesorozatra volt szükség. Létezett ugyanis igény egy modern és a kortárs képzőművészetnek szentelt múzeumra, egy új hangversenyeremre és a Hagyományok Háza is a budai Vigadóból épp költözni akart, így a múzeum origójú pályázat megnyerése után rögtön egy teljesen már koncepciót kezdtünk kidolgozni, akkor még kormányzati hozzájárulás nélkül. – nem sokkal azután, hogynorigójú unkkal...

Ritkán van ilyen pillanat, amikor mindenki érzi, hogy valami nagy dolog születik, és érdemes érte éjt nappallá téve dolgozni. Mindez mágiikus erőt jelent. A Fischerek, Kelemen, Sebő, Vasbegyi, Kieselbach mind igent mondott egy közös épületre. Az én érdemem nem is a tervezés volt, hanem magának az épületnek a megszületése. Elérem, hogy a különböző gondolkodású emberek beköltözzenek egy fedél alá. Senki sem hitte el, hogy gyerekprogramok, zene, tánc, képzőművészet megfér egy épületben, és nem is volt rá közép-európai példa...

Egy építész életében ritkán adatik olyan lehetőség, mint amit a Müpával kaptam. Persze, sok gond volt az építkezéssel, közben négy miniszter váltotta egymást. Majdnem az egészségem is ráment, de a lényeg, hogy az épület megszületett. Ma is örülök annak, hogy mindennap kétezer embernek ad élményt. Látom persze a napi működését, a problémáit is... Amikor lakóbázat tervezek, akkor is elkérem az első éjszakát, mert ha az ember ott él 24 órában az általa 3-5 évig álmodott építményben érdekes tapasztalatokra tehet szert.

Egy építész tíz év után is folytatja a tervezést. Hiányolom, hogy a homlokzatot nem tudtam végigvinni, s hiányzik a gasztronómia. Kevésnek tartom az összefüggést a múzeumi és a kiszolgáló terek között. A legnagyobb fájdalom pedig a környezet... Mindenesetre Káel Csabával komolyan lobbizunk azért, hogy a kongresszusi terem a Müpa mellett épüljön meg. Hiszen akkor még feljebb lépünk a létrán, s olyan konferencia- és kultúrközponttá válunk, amiből kevés van, s országimázs szempontjából is lényeges. Aki ugyanis hozzánk belép, egy más Magyarországot ismer meg. A Müpa léte újra definiált egy új kulturális irányt. A Ház-

nak köszönhetően új műbelyegek születtek, új közönséget építettek az együttesek, s megtanultak megfelelni annak a mércének, amit ez a helyszín állít. A Művészetek Palotájában benne van százötven mérnök öt év alatt született, minden gondolata. Valamint rengeteg, elképesztő transzcendens energia...

Sokszor kérdezik tőlem, hogy melyik a világ legjobb koncertterme. Ilyenkor mindig elmondom, hogy mindegyiknek más az identitása, mindegyik más miatt jó. A Müpa óta építettem már másbol is hasonló termet, ahol szintén az volt a cél, hogy multifunkcionális környezetet teremtsünk a különböző műfajoknak. A kínai Sencsenben épített Ház érdekessége, hogy ott operát és szimfonikus műveket egyaránt lehet játszani. A zengést nem oldalfalakkal, hanem leereszthető mennyezettel oldottuk meg, így akár prózai előadáshoz is remek. A tíz év alatt az én tudásom is sokat fejlődött.

A Müpa nagy újítása az volt, hogy ugyanabban a teremben szólóhangszerre, orgonára, nagyzenekari hangzásra is megfelelő akusztikus környezetet teremtettünk, olyan helyszínt, amely alkalmas arra, hogy a hazai zeneélet teljes palettáját bemutassa.

Százévente egyszer épül a hazai komolyzenei hangversenyek termek történetében olyan zengő tér, mint a Müpa, amely előtt legutóbb a Zeneakadémia született...

Én pedig nagyon kíváncsian nézem ma is a neves vendégművészek szemét, mit szólnak, amikor először belépnek a terembe...

R. Zs.

„Tarthatatlan, s maradandó károkat okoz az alacsony bérezés”

Somogyi-Tóth Dániel bízik abban, hogy mielőbb születnek központi intézkedések

A Kodály Filharmonia igazgató művészeti vezetője a Kovács Lászlóval való közös munkáról, az énekkari tervekről, az együttesek anyagi helyzetéről, s a városvezetéssel folytatott, pozitív eredményű tárgyalásokról mesélt. Somogyi-Tóth Dániel arról is örömmel számolt be, hogy a következő időszaknak végre már nagyobb büdzsével kezdetnek neki, és sikerült egyszeri kereset-kiegészítést is adniuk a művészeknek. Hozzátette azonban azt is, hogy mindez nagyon kevés, s maradandó károkat okoz az, hogy a közalkalmazotti bértáblától nem tudnak eltérni. Így nagyon alacsony bért kapnak a muzikusok, s e téren nem történt még semmilyen központi intézkedés...

■ *Kovács László említette, hogy már lassan egy esztendővel ezelőtt kérte fel a közös munkára. Miért őt választotta vezető karmesternek?*

– Igazság szerint Kovács László munkásságát már nagyon régen erős szimpátiával követtem. Mindig a legnagyobb tisztelettel tekintettem azokra az emberekre, akik bármilyen közösség élén, hosszú távon is értékteremtő munkát tudnak végezni. Nagyon jó tulajdonság, ha valaki néhány hónap, egy-két év alatt látható fejlesztésekre képes, de még nagyobb érték, ha a virágzás hosszútávon is működik. Amellett, hogy Laci a zeneművészet utóbbi évtizedeiben ezt sokszorosan bizonyította, olyan érzékeny és hatalmas tudású művész, akit szerettem volna, ha a remek debreceni csapatunkban tudhatunk.

■ *Hogyan működik a tandemjük? S hogyan képzelel el a folytatásban a közös munkát?*

– A két együttest magában foglaló Kodály Filharmonia igazgató-művészeti vezetőjeként és a Csokonai Színház zeneigazgatójaként az én feladatomban a teljes városi professzionális zenei élet összehangolása és irányítása. Kollár Imre óta pedig nem volt Debrecenben olyan karmester, aki igazán a zenekarra tudott volna összpontosítani, és ez érezhetően hiányzott. Kocsár Balázs a színházra koncentrálni ért el jelentős eredményeket, én viszont intézményvezetőként nem tudok az együttesek operatív művészeti munkáira is kellő hangsúlyt fordítani. Volt egy tervünk Bényi Tibor csellóművész-karmesterrel, mely szerint Debrecenbe jön a zenekarral komoly munkát végezni, a realitás azonban az, hogy a Kodály Filharmonikusok egy hangverseny-, valamint színházi feladatokat egyaránt, szűk létszámmal ellátó, a nemzeti kategória elvárásainak megfe-

lenni köteles szimfonikus együttes, és ebbe a kamarazenekari munka nehezen fért volna csak bele – Tibor pedig végül nem hagyta el Salzburgot, így a kérdés továbbra is nyitott maradt. Azt gondolom, Kovács László valódi garancia arra, hogy igazi, elmélyült szakmai munka folyhasson a Kodály Filharmonikusoknál.

■ *Két karmester hogyan tud egyezkedni a hangversenyeken, műsorokon?*

– Ez a két dirigens személyiségén múlik. Szerintem mi meg tudunk állapodni egymással, egyikünk sem erőszakos fajta és mindketten jól, és nyíltan kommunikálunk.

■ *Mi a helyzet most a Kodály Filharmonia-nál szakmai és gazdasági téren?*

– Tavaly, a 2014-es év elején kisebb sokk ért bennünket, ugyanis az önkormányzat rengeteg pénzt elvont tőlünk, köztük a kiegészítő minisztériumi támogatást, valamint a jó mutatószámainkkal elért, jó pénzügyi eredményeink gyümölcsét, sőt, a szponzori és saját bevételeink nagy részét is. Temérdek, korábban nem jelentkező plusz pénzt hoztam a rendszerbe, mégsem tudtam azonban fejlesztésekre fordítani, mert az önkormányzat úgy értékelte, hogy ha ilyen jól gazdálkodunk, akkor nekik elég kisebb ösz-

szeget fordítaniuk az együttesekre. Ez olyan mélyen érintett, hogy két hónapig betegálmányban voltam – igaz, ehhez hozzájárult néhány koncert utáni, nedves ing is... Műtán visszatértem a munkába, úgy döntöttem, nem fogom feleslegesen túlterhelni az eleve rengeteg munkát végző zenekart, ha nem magunknak termeljük a pénzügyi értéket. Ez nyilván meg fog látszani az újabb számainkban, de úgy éreztem, muszáj megállítani ezt a nagyon káros tendenciát.

Debrecennek nemrégén új vezetése lett. Nagyon fontos a számomra, hogy ezekről a problémákról konstruktívan tudunk beszélni, a legújabb fejlemény pedig az, hogy megállt a negatív spirál; az önkormányzat a 2015-ös évben nem csökkentette tovább a támogatást, sőt, valamennyit a tavalyihoz képest emelt is, aminek nagyon örülünk.

Az elmúlt időszak behatárolta tehát a fejlesztéseinket, mégis nagyon büszke lehet a menedzsmentünk arra, hogy szép zenei sikerek vannak mögöttünk, a hangversenyeinkre való érdeklődés továbbra is folyamatosan növekszik, sőt, a feszes gazdálkodásnak köszönhetően tudunk hangszereket és zenekari székeket beszerezni, javítani az ingatlanjaink és a munkakörülmények állapotán. Sőt, most lehetőségünk van kereset-kiegészítést adni a társulati tagjainknak.

■ *Milyen tervei, elképzelései vannak a következő időszakra?*

– A 2015-ös év mindenképpen fontos lesz. Ahogy mondtam, az új városvezetéssel megindult a párbeszéd a jövő debreceni zenéi életéről, ezért a következő hónapok a konkrét javaslatok kidolgozásával fognak telni. Emellett rövidesen meghirdetjük a jövő évadot, ennek zenekari részét már Kovács Lászlóval együtt készítjük el. Magam pedig több színházi produkción dolgozom, tavasszal azonban több hangversenyt is vezényelni fogok, így ezekre szintén készülnöm kell.

■ *Mi a helyzet a kórossal?*

– A városvezetéssel az énekkarról is sokat beszélünk. Támogatják a Kodály Kórus értekeit és küldetését, emellett meghatározó feladat lesz a Bartók Béla Nemzetközi Kórusverseny jövő évi sikeres megrendezése is. A fenntartónk elvárása ezért az, hogy amikor a Kodály Kórus karnagyi pályázatát ismét kiírjuk, olyan szakembert találjunk, aki az utóbbi feladat ellátásában szintén meghatározó munkát tud végezni. A kórus dinamikus és sűrű időszakát éli, most tért vissza egy háromhetes európai turnéről.

■ *Sikerült valamit tenni azért, hogy a zenészbéreket növeljék? Vagy még mindig gondot jelent, hogy sokan inkább a pedagóguspályát választják inkább?*

– Sajnos a közalkalmazotti bértáblától – az imént említett egyszeri keresetkiegészítéstől eltekintve – nem tudunk eltérni, semmilyen számítható pluszjövédelmet nem tudunk biztosítani. Egész biztos, hogy ebből a tarthatatlan, és a zenész-munkerőpiacon – ezáltal a magyar kulturális életben – maradandó károkat okozó helyzetből csak központi döntések által juthatunk ki. Tekintve, hogy a előadó-művészeti feladatok eredendően kirakat-tevékenységek, remélem, hogy mielőbbi megoldást sikerül találni. A helyzet bizonyosan súlyos, és egy olyan intézményben mint a miénk, ahol semmilyen forrás nincs a közalkalmazotti bérek kiegyensúlyozására, a romboló hatás többszörös.

Addig is, mi lehetőségeinkhez mérten támogatjuk a muzsikuskollégákat abban, hogy a zenekari/énekkari munka mellett tanítsanak is, és nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a Kodály Filharmonia olyan hely legyen, ahol kiegyensúlyozott és közösségi szempontból is stabil munkavégzés folyik – ez azonban önmagában hosszútávon nem lehet megoldás.

R. Zs.

„Az együttesvezetés profán problémákból áll...”

Kovács László vezető karmester lett Debrecenben

Sikeres koncertek, jó hangulatú próbák során van túl Kovács László a Kodály Filharmonikusoknál, s márciustól már a vezető karmesteri posztot tölti be.

A dirigens bízik abban, hogy három évtizedes tapasztalatát jól tudja hasznosítani majd ennél az együttesnél is, és azon dolgozik, hogy még jobba váljék a társulat, még izgalmasabb hangversenyekkel várják a közönséget. Például egyik kedvenc műfaját, a jazzt is gyakrabban hallhatják majd Debrecenben az érdeklődők.

Közben pedig továbbra is számos felkérésnek tesz eleget, itthon és külföldön egyaránt.

■ *Hogyan kezdődött a debreceni közös munka? Korábban is dirigálta a zenekart és a kórust?*

– Érdekes módon, bár sok együttesrel alakult ki rendszeres együttműködésem, valahogyan Debrecen kimaradt. Harmincöt év alatt, amióta a pályán vagyok, gyakorlatilag egyszer vezényeltem a zenekart. A Kodály Kórushoz azonban többször volt szerencsém, számos alkalommal szerepeltek Miskolcon. A debreceni felkérést egyébként már nagyon régen megkaptam Somogyi-Tóth Dánieltől, akkortájt, amikor egyértelműen látszott, hogy Miskolcon gondok lesznek. Végül az ottani végjáték még hónapokig elhúzódott, majd ezt követően a debreceni kinevezésemet is számos dologgal össze kellett hangolni. Így végül csak most, márciustól lettem vezető karmester, de az utóbbi naptári évben már közel 10 hangversenyt dirigálhattam az együttest.

■ *Hogyan kapott ennyi koncertet?*

– Somogyi-Tóth Dániel távolléte idején átadott a saját produkcióiból és a közben kialakulókat is rám osztotta. Így módomban állt megismerni őket, és rendkívül jó benyomást tettek rám.

■ *Dolgozott a kórossal is?*

– Igen, rögtön az első munkáim egyike Vajda János Cantus Firmus című, egyórás oratóriuma volt. A betanítást is magam végeztem, s a darab nemcsak Debrecenben, hanem a Zeneakadémián is elhangzott. Jelentős munka volt, ahol mind a zenekarral, mind a kórossal közelebbi ismeretséget köthettem. Már ekkor megtapasztaltam, hogy milyen

lelkes és intenzíven dolgozó együttesekről van szó. A zenekar ráadásul amellett, hogy koncerteken muzsikál, rengeteg szolgálatot teljesít színházban is, a tevékenységük másik fele ott zajlik. Ennek köszönhetően nagyon flexibilisek, hiszen sokféle produkciót kell jól kísérniük, temérdek változó körülményhez alkalmazkodniuk, és mindezt igen magas színvonalon teszik.

■ *Mennyire vesz részt a következő szezon kialakításában?*

– A zenekar vezetése részéről teljes a nyitottság, hogy megvalósíthassam az elképzeléseimet a saját, illetve a zenekar további programját illetően. De, aki állított már össze ilyen volumenű műsortervet, az tudja, milyen sok szempont szerint kell megfelelni a végeredménynek. Ezért számomra a programterv összeállítása mindig csapatmunka volt, ahol 4-5 kreatív segítővel konzultálva alakul ki a végeredmény. Ezen a szisztémán Debrecenben sem szeretnék változtatni.

■ *Milyen tervekkel kezd neki a debreceni munkának? Szeretné bővíteni a repertoárt?*

– Átnézve az eddigi műsorokat, a Kodály Filharmonikusoknak elég gazdag a szimfonikus repertoárjuk, még annak ellenére is, hogy közben a színházban is teljesíteniük kell. Valóban nagyon sokszínű, kortárs műveket is rendszeresen műsorra tűznek. Kiváló szerzőket kérnek fel arra, hogy írjanak az együttesnek darabokat. Komoly lehetőséget képviselnek a kórossal együtt, hiszen kevés együttes mondhatja el magáról, hogy ott van, házon belül mellette egy énekkar is. A kórus szintén szívesen dolgozik a zenekarral.

■ *Már látja a következő szezont?*

– Igen, lassan összeállt a program. Abban a hálás helyzetben vagyok, hogy az elmúlt harminc év produkcióiból tudok válogatni és pontosan emlékszem arra, milyen darabok, milyen hatással voltak egymásra egy koncerten. Szívesen keverek akár műfajokat egy estén belül.

■ *Ezek szerint lesznek „jól bevált”, szokatlan műsorok Debrecenben is?*

– Persze, próbálok nyitni ezen a téren is. A városban rengeteg olyan kulturális hagyomány van, ami jól működik, de rengeteg még a lehetőség. A Nagyerdőn több olyan helyszínt találni, melyek ideális környezetet jelentek ezeknek az újféle rendezvényeknek. Azon törjük a fejünket, hogyan lehet ott is a szimfonikus zenekart a központba állítani.

■ *Milyen műhelymunkát tervez?*

– Nagyon kiegyenlített a fúvós szekció, jó helyeken jó emberek ülnek, a vonóskar is megbízható, magas színvonalat képvisel, de a kisebb együttesekre bontott próbák használnak megkérdőjelezhetetlen.

■ *Mi a helyzet a közönséggel?*

– Eddigi tapasztalataim alapján azt mondhatom, a Kodály Filharmónia rendelkezik egy olyan megbízható közönség bázissal, amely a jelenleg használt koncerthelyszíneken teltházakat biztosít. Ez egy nagyon komoly, hosszú évek alatt elért eredmény, melyet ésszerű műsorpolitikával meg kell őrizni a későbbiekben is.

■ *Gondolom, egy jól működő együttesből is lehet még jobbat csinálni, néha jól jön egy friss szem és fül...*

– Valóban. Számomra is meglepő volt az a váratlanul gyors pozitív folyamat, amivel az együttjátszási képességük rövid idő alatt javult. Ezeket a kedves muzsikusokat én még csak a legjobb oldalukról, vendégkarmestertként ismerem, aki elmondja, mit és hogyan akar, megnevezi a dolgokat és ők teljesítik ezeket a kéréseket. Könnyebb most, mint amikor nagyon ismerek már mindenkit, és pontosan tudom, hogy mi a gond...

■ *Vezető karmesterként milyen céljai vannak?*

– Lehet meglepő, hatásosnak tűnő dolgokat felsorolni, de tapasztalatból tudom, hogy egy együttes vezetése során a feladatok nagy része elég profán. Megannyi apró dolgot, kis problémát kell megoldani ahhoz, hogy minden jól „áramoljon”, hogy teljesül-

hessenek a nagy, kijelölt célok. Érdekes, minden városban megvannak azok a koncerthelyszínek, amelyhez ragaszkodik a publikum, és bár felépül egy-egy új kiváló helyszín, mégsem hajlandóak oda járni... Hiába van ott a Kölcsey Központ, mégis inkább az Aranybikába szeret járni a közönség, ami egyre inkább megéri egy felújításra. A Kölcsey lehetne egy jól hangzó terem, hiszen rendelkezik egy nagyon finom elektroakusztikai segítő-rendszerrel, melynek a lehetőségeit ki lehetne használni. A próbatermeket is hangulatosabbá lehetne varázsolni. Sok olyan dolog akad még, amin jó lenne változtatni és már évek óta küzd érte a menedzsment.

■ *Mennyire fér meg két karmester egy csárdában?*

– Sőt, két igazgató-karmester, mert hát 8 hónapig azt is csináltam. Inkább két diplomata együttműködéseként definiálnám ezt a kapcsolatot, akik pontosan tisztában vannak a határokkal, illetve, hogy azok mikor és meddig léphetők át. Elméletileg a zenekar gondozásával főleg én foglalkozom, ő pedig a városi zenei élet irányításával, de gyakorlatban ez sokkal összetettebb. Mindennél fontosabb az egymás iránti bizalom. Biztos vagyok benne, hogy jól tudunk együttműködni hosszú távon.

■ *Miskolcon dirigál majd valamikor?*

– Több megkeresést kaptam a zenekar új régi vezetésétől, de most még sokáig nem tudom elképzelni, hogy menjek... Ez egy túl hosszú kapcsolat volt ahhoz, hogy azt mondjam, a fejből már ki van törölve és egy tiszta lapot nyitok. Persze, lehet, hogy eljön majd az a pillanat is.

■ *Mi mindennel foglalkozik most Debrecen és az ELTE együttese mellett?*

– Coppéliát dirigáltam az Operaházban, ami nagyon jól esett és a következő szez-

ban is lesz folytatása az együttműködésnek. Pár hete jöttem vissza egy 3 hetes kínai turnéről, ahol a Szegedi Szimfonikusokkal léptünk fel. Nemrég vezényeltem Pécsen, és Orosz Zoltánnal volt egy pár koncertünk a Győriekkel. Az ELTÉ-t azért élvezem, mert rengeteg aktív és kreatív ember van ott körülöttem, akiktől mindig újabb és újabb szikrák érkeznek. Debrecenben most már valóban el kell látnom azokat zenekarvezetői feladatokat, amelyek a vezénylésen kívül egy ilyen pozícióhoz tartoznak. Ezek nem feltétlenül a legélvezetesebb részei a munkának, de ha nincs minden, időben, tiszteséggel elrendezve, akkor ez a későbbiekben sok baj forrása lehet. Most, hogy már a saját zenekarom lett a KFZ, más a felelősségem, mint az elmúlt időszakban.

■ *Harminc év után milyen volt az élet zenekar nélkül?*

– Miskolcon, bár kiváló munkatársaim voltak, sok teher lógott a nyakamban, minden átáramlott rajtam. Szoros volt ez a kapcsolat, ami egyszer csak, szinte az egyik pillanatról a másikra abbamaradt. Az elején nagy szabadságot jelentett, hogy lekerült rólam az együttes terhe. Felszabadultam, nem kellett beszámolnom senkinek, megszünt a napi 8-10 telefon... Sokat, sokfelé dirigáltam – immáron, mint vendég –, még kicsit több is lett az elfoglaltságom, mint korábban. De aztán egyszer csak jött egy koncertre vonatkozó felkérés, hogy csináljak meg valamit, és akkor azzal szembesültem, hogy ez csak akkor lenne lehetséges, ha kapnék hozzá egy zenekart... Volt, hogy kedves szerzőm bekopogtatott az új művével, de nem volt együttesem, akikkel előadjam... Ezekben a helyzetekben rosszul éreztem magam. Elveszítettem az addig természetesként megélt komfortérzetem. Szerencsére kevés idő telt el így, és most már a jövőre koncentrálok, koncentrálok.

R. Zs.

„A zenében bízunk”

Horváth Zsolt inspirációról, támogatásról, tervekről

Rendhagyó sorozatot indított útjára a Pannon Filharmonikus Zenekar, amely ötvözi a muzsikát és a gasztronómiát. Ezzel is bizonyítják, náluk mindig történik valami különleges, amire érdemes odafigyelni. Telt házasak koncertjeik a Kodály Központban, külföldi turnéikon jelentős elismeréseket aratnak, a Műpás sorozatuk szintén nagyon sikeres. Az együttes idén mégis kénytelen volt szembesülni azzal, hogy támogatásuk csökkent. A PFZ igazgatója, Horváth Zsolt ezért is tartja fontosnak, hogy a zenekari szövetség vizsgálja meg a vidéki, nemzeti zenekarok helyzetét. Ahogy azt is, tárgyaljanak mielőbb a tárcával arról, hogyan lehet a muzsikusbéreket a pedagógusfizetésekhez igazítani, s hogyan kaphatnának magasabb bért a nemzeti együttesek tagjai.

Igazán különleges a zenét és a gasztronómiát felvonultató sorozatuk. Hogyan találták ki ezt a rendhagyó párosítást? Mi lesz a folytatás? Már megvan a következő ötlet is?

– Évek óta próbáljuk megragadni az inspiráció mibenlétét a zenében és a kapcsolódó művészetekben. A gasztronómia azon a

szinten, ahogy választott partnerünk, Segál Viktor műveli, valóban művészet. Ízek, színek, textúrák, az ízek lecsengési ritmusának harmóniája. A zene dinamikájával, hangszíneivel, hangulatával érzeteket és látványt tud kelteni a konyha művészeiben, aki anyagi formát önt ezeknek az érzeteknek. Tavaly a képzőművészet és a zene hasonló kérdéseit firtattuk, s természetesen jövőre sem hagyjuk parlagon ezt a témát, de hogy mivel fogunk foglalkozni, az maradjon még titok a közönség előtt.

I Milyen előadók, koncerteket emelne ki még ezen kívül a szezon hátralévő részéből?

– Rendhagyóan hosszú évad vár a zenekarra, hiszen a hagyományos, júniusi bérletzárást követően azonnal részt veszünk az Armel Operafesztiválon, illetve a Pécsset megrendezendő, nagyszabású Europa Cantat rendezvényén. Épp a héten hoztuk nyilvánosságra a hírt, mely szerint zenekarunk a Cantat hivatalos zenekara.

I Marton Éva nyilatkozta egyszer, hogy nem az a legnehezebb, hogy az ember feljusson csúcsra, hanem az, hogy megtartsa ott a helyét. Hogyan látja, Önök már feljutottak a legfelső szintre? S ha nem, mit lehet még ezért tenni?

– A PFZ egy olyan épület tetejét kívánja elérni, amelyre folyamatosan szinteket építenek. A szintek pedig újabb és újabb kihívásokat jelentenek, amelyeket le kell győznünk ahhoz, hogy közelebb kerüljünk az egy évtizede megálmodott céljainkhoz. A kérdésre válaszolva nem, még nem jutottunk fel a tetőre, azonban nagyon magas szinten vagyunk, és biztonságos erkélyen állunk, ahonnan gyönyörű a kilátás. Túl van az együttes egy nehéz fejlődési folyamaton, és jelenleg egyensúlyi állapotba került. A PFZ az ország egyik legtöbbet dolgozó, de a művészetét szabadon művelő együttese. Azon kevés közösség közé tartozunk, ahol a zeneművészet és a menedzsment szimbiózisban él, és mind szakmai szempontból, mind értékesítési és imázs céllal, magas színvonalú, kompromisszumok nélküli munkát tud végezni. Minden muzsikuskunk minden szolgálatán kizárólag a szakmai munkának szentelheti a figyelmét, és teheti mindezt úgy, hogy

koncertjeink teltházások. A közönségünk számára referenciát jelentünk, és ehhez nem tömegigényt kielégítő, kompromisszumos megoldásokat kell alkalmaznunk. Ez számomra rendkívül fontos rész cél, amit elértünk. Valóban igaza van Marton Évának abban, hogy már ezt is nehéz megtartani.

I Hogyan lehet mindig jobb, érdekesebb szezont összeállítani? Mennyire tudnak új közönségrétegeket megmozgatni?

– A programszerkesztés az egyik legizgalmasabb feladat. Itt is tetten érhető a már említett inspiráció: mi fogja motiválni a muzsikuskokat, vendégkarmestereket? Mi hozza lázba a közönséget? Kit hívunk vendégül azért, hogy játékaival, instrukcióival hatást gyakoroljon ne csak a közönségre, hanem a művészeinkre is? A mind jobb, mind érdekesebb szezon összeállításának szerintem a titka épp a kíváncsiság, és annak a szándéka, hogy hatással akarjunk lenni a környezetünkre. Ha ez az alapja a szerkesztésnek, az kreatívvá teszi a művészeket, munkatársakat, és meglesz az eredménye. A zenében bízunk. Bach és Mozart felett nem járt el az idő, de az előadások felett eljárhat. Frissnek kell lenni, és interaktívnak. Mind a művészeknek egymás között, mind a közönség és az előadók vonatkozásában. Az új közönségrétegek eléréséhez is csak ezt a szempontot tartom érvényesnek: megtalálni a kulcsot valamin keresztül, ami egy csoportot jól megfoghatóan érdekel. Ilyen lehet a képzőművészet, gasztronómia. A saját érdeklődési területén keresztül meg tudom szólítani, mert nem mást várok tőle, csak azt, hogy rám IS figyeljen. Ez a lényege a crossover produkciók sikerének is. A közönség megszólításában nagy jelentősége van a zenekar imázs-erejének: a PFZ ajánlásával biztos lehet mindenki abban, hogy a minőség garantált.

I Korábban a Pannon Filharmonikusok számára is gondot jelentett, hogy közben nemzeti zenekarként a feladatai sokasodtak, mégis az állami támogatás összege – ha nem is jelentősen – de csökkent. Milyen most a helyzet?

– 2015-ben az állami támogatásunk 5 millióval, a pécsi – bízunk benne, hogy csak ideiglenesen – 18 millióval csökken. Történik ez mindamellett, hogy állami és helyi szín-

ten is rendkívül elismerik és megbecsülik a zenekar munkáját, büszkék az eredményeire. Ez az állapot a zenekari szövetségünk sürgető feladataira is ráirányítja a figyelmet. Elnökségi tagként kezdeményezni fogom, hogy a szövetség vizsgálja meg a vidéki nemzeti zenekarok helyzetét és lehetőségeit, s fontolja meg a következőket: Adófizető állampolgárként azt gondolom, hogy ha a művészet esztétikai és erkölcsi értékétől eltekintünk, akkor is helyénvaló az, ami Pécsen történt: egy művészekből álló munkaközösség a rá bízott, állami forrást maximálisan kihasználva kimagasló eredményeket produkált. Miért kell, hogy az országban ez egy egyszeri történet legyen? Meg is adom a választ: azért, mert a PFZ tagjai önmaguk missziójához hűségesek, de nehezen elvárható, hogy hosszú távon csak ez motiválja őket. Motiváció híján pedig megkezdődik a művészek, főleg a fiatalok elvándorlása, az utánpótláshiány pedig a szakmai színvonalat veszélyezteti... Magyarország a Budapest kontra vidék viszonylatában speciális piaci viszonyokkal rendelkezik, amelyek nem teszik lehetővé, hogy vidéken a muzsikások olyan életszínvonalon éljenek, ami szükséges a magas színvonalú, művészeti munka ellátásához. Budapesttel ellentétben nincsenek egyéb produkciós lehetőségek, és a helyi zenekaroknál adható általános fizetések meg sem közelítik az élvonalbeli budapesti ajánlatokat. Mindaddig, amíg a muzsikusképzés jellemzően a budapesti Zeneakadémiáról bocsát ki művészeti munkára alkalmas növendékeket, és nem lehet helyben megoldani az utánpótlást, a vidéki, hosszú távú, professzionális munka veszélybe kerül a kvalifikált utánpótlás megoldhatatlansága miatt. A szövetség feladatának tekintem, hogy a tárcánál tovább folytassa az egyeztetéseket a zenekari muzsikások béreinek minimálisan a pedagógusokéhoz történő igazítására, a nemzeti zenekaroknál pedig annak ezt meghaladó beállítására.

■ *Az önkormányzatra mennyire számíthatnak? Milyen szinten támogatják a zenekart?*

– Az a beágyazottság, amelyben zenekarunk élhet Pécsen, azt gondolom, minden ember álma. Mindenki személy szerint, és szervezeti szinten is a város megbecsülését tudhatja maga mögött. A város vezetése, dr. Páva Zsolt polgármester és a pécsi kötődésű kulturális államtitkár, dr. Hoppál Péter elkötelezett mellett, hogy a zenekart emelje, de minimálisan megtartsa. A város a mostani bére 95%-át biztosítja az éves költségve-

tésében. A pécsi költségvetés szerkezetében ez a támogatás magas arányú. Egy leszakadt gazdasági régióban prosperáló település részéről a lehető legmagasabb támogatásban részesül tehát a műfaj, a zenekar számára ez azonban nominálisan sajnos nem elég. Újra visszautalnék a bér kérdéskörére, amelyet azt gondolom, hogy kizárólag állami segítséggel lehet megoldani.

A PFZ egyensúlyának az alapja a muzsikuskoroknál az én generációm. Ez egy lokális mag, amely mind korban, mind lojalitásban rendkívül elkötelezett az iránt, ami az elmúlt évtizedben, Pécsen történt. Mi még emlékszünk a korábbi próbaterem méltatlan körülményeire, az akusztikailag minősíthetetlen egyetemi aulában adott koncertekre. A fiatalok azonban már a Kodály Központot látják, és a mostani PFZ hangzását élvezik. A zeneakadémisták eljönnek a MÜPA-ba meghallgatni a koncertjeinket, majd elutaznak Pécsre, és Európában érzik magukat. Majd a próbajáték után az igazgatói irodában elővezetik fizetési igényüket – ami hozzáteszem Budapesten reális lenne – és szembesülnek a mai Magyarország vidéki lehetőségeivel. Érdemes lenne látni azt a döbbenetet az arcokon, amikor nem értik, hogy ez a színvonal hogyan áll korrelációban ezekkel a fizetésekkel.

■ *Számos terv körvonalazódott arról, mi mindennel váltanák ki a tao-t. Hogyan vélekedik erről?*

– A TAO a mostani finanszírozási struktúrában az egyetlen, ami figyelembe veszi a fizető nézők számán és a bevételeken keresztül egy művészeti közösség közönségvonzó eredményességét is. Az állami támogatás alapja lényegében a foglalkoztatás, a város az ehhez tartozó bért adja. Ugyanakkor továbbra sincs semmi, ami az együttesek munkájának szakmai minőségét figyelné...

■ *Lassan már öt esztendeje működik a Kodály Központ. Létezése mennyiben változtatta meg az együttes életét, milyen többletfeladatokat ró Önökre?*

– A Kodály Központ felépülésének időpontja egybeesett más folyamatokkal is – lásd nemzeti zenekari elvárások – amelyek összességének köszönhetően egy olyan működési mátrixban dolgozik az együttes, amelynek bármely elemét megmozdítva a teljes mátrix kimozdul az egyensúlyából. Talán egy ég és föld között lebegő gömbhöz tudnám a zenekart hasonlítani, melynek felületétől minden erő befelé hat. A Kodály Központ előtt is ugyanennyi volt a

munkatársak szabadsága, munkaideje, létszáma, stb. Korábban – hasonlóan számos vidéki zenekarhoz – az együttes kis túlzással azt csinált, amit akart. Most „zsákbán táncolunk”, hiszen az egész évad nagyon feszes, azonban egy olyan know-how-t építettünk fel a menedzsmentben, amely művészetében szabad, ugyanakkor eredményeiben gazdag működést biztosít. A Kodály Központban – azon túl, hogy rendkívül inspiráló környezet – olyan Etikai Kódex alapján éljük az életünket, amely bármely európai hangversenyteremben megállná a helyét. A kódex alapelvei a Kodály Központ működési színvonalát és ezzel együtt szakmai pozícióját magasra helyezték – amelyben akár a zenekar néha kényelmetlenségeket is elszenved –, amely a PFZ által önmaga számára kitűzött elvárásokkal összhangban van, így hosszú távon a zenekar nyertese ennek a háttérnek. A PFZ koncertjei adják a Kodály kínálatának a gerincét, ezt egészíti ki a ház és a Filharmonia komolyzenei programokkal. A színvonal magas, hiszen a Nemzeti Filharmonikusok, Budapesti Fesztiválzenekar vagy az Orosz Nemzeti Zenekar környezetében játszunk évi félszáz, teljes estés koncertet. Az együttélésben az egyetlen jelentős fejlődési út a koprodukciók világa. Sajnos miközben a zenekar a MÜPA, a Budapesti Tavaszi Fesztivál vagy a Cafe Budapest elismert koprodukciós partnere, addig a Kodály Központtal az öt év alatt egyetlen koprodukciós előadás sem jött létre...

■ *Korábban 2017-ig hosszabbították meg Bogányi Tibor szerződését. Mi lesz a folytatás?*

– Bogányi Tibor jelenleg érvényben levő szerződése 2017 nyarán jár le. Az európai színvonalú, szakmai működés azt az elvárást is eredményezi, hogy a vezető karmester személyéről a szerződésének lejártá előtt legalább egy évvel döntés szülessen. Így 2016-ban lesz aktuális újra a folytatásról tárgyalni. A közös munka folyik, és ezekben az évadokban tartunk ott, hogy az első ciklusának kezdeményezői beérni látszanak: nagyon jó a közös munka, egymásra hangolódott az együttes és Tibor. Mindegyikünk azon dolgozik, hogy a legjobban kiaknázzuk ezt az együttműködést az elkövetkezendő két évben.

■ *Hogyan képzeled a Pannon Filharmonikusok jövőjét? Milyen rövid és hosszú távú tervekkel folytatja a munkát?*

– Elképzeléseim szerint – amelyek érdekében dolgozom – középtávon a zenekar

bérszínvonala minimálisan a pedagógus életpályamodellben felvázolt bérszínvonal szerint emelkedik, és ennek köszönhetően meg tudjuk oldani az utánpótlás-problémáinkat is. A szakmai munkában a jelenlegi működési modell, úgy gondolom, hosszú távon fenntartható, azzal együtt, hogy további szakmai célok eléréséhez nem elegendő. Az állami szerepvállalást a bérszínvonal javításán túlmenően abban várom – és ebben további szövetségi feladatot is látok –, hogy a régióközpontokban a regionális működésen túlmutató, magas

színvonalú művészeti produktumokat és előadói teljesítményeket beemeljük az ország kulturális exportcikkek közé. Zenekarunk 2015 telén megismétli tavalyi európai turnéját, ami a szakmai eredmények egyik csúcsát jelenti mindannyiunk számára. A nemzetközi átpozicionálásunkhoz – amely továbbra is a PFZ hosszú távú célja – azonban még sokat kell tennünk. A hatalmas teljesítési kötelezettség miatt nem tudjuk a magyarországi támogatásunkból részfinanszírozni ezeket az utakat – ahogy teszi ezt más zenekar –, mert minden forrásun-

kat a hazai koncertek finanszírozására fordítjuk. Szóval ezen a területen pozitív diszkriminációra van szükség egyes, fővároson kívüli teljesítmények elismeréseként. További, Pécssett megoldandó feladat a koprodukciónak a Kodály Központtal, Filharmóniával, saját fejlesztésű, félig szcenáriózott előadások színpadra állítása, valamint egy zenei fesztivál alapítása, amely körvonalazódni látszik. A hamarosan megvalósuló, régi tervünk pedig egy eszéki bérletsorozat az Eszéki Nemzeti Színházzal együttműködésben.

R. Zs.

„Minden egyes előadásunk ünnep legyen”

Madaras Gergely a zenekar felelősségéről, zenei szenvedélyéről, maradandó élményről

Fuvaloművészként kezdte zenei pályáját, de mindig is karmester akart lenni.

Bár csupán 31 esztendő, már neves zenekarokat vezényel, operapremiereket

dirigál. Az elmúlt két évben például tizenegy ország közel harminc együttesét

vezényelhette. Emellett Madaras Gergely az Orchestre Dijon Bourgogne zene-

igazgatója és művészeti vezetője, valamint a Savaria Szimfonikus Zenekar első

karmestere. A fiatal muzsikusként hangzásideáljáról, együttes-építői tervekről, zenei

célokról mesélt.

! Egy korábbi interjújában említette, a műhelymunka az íróasztalánál kezdődik, hiszen amellett dolgozik a kottákkal, hogy teljesen kialakult képet kapjon egy műről, s tisztában legyen azzal, hogy a próbafolyamat során mi mindent szeretne megvalósítani. Mindezt azonban az adott együttesre is rá kell szabni... Hogyan dolgozik a társulatokkal, milyen módon tudja elérni, hogy a zenekar azt tegye, amit szeretne? Mennyiben hat Önre is az adott társulat? Hogyan tudja bitelessé tenni mindazt, amit mond?

– Az érem egyik oldala a művek részletes ismerete, és egy általam előre elképzelt, megtervezett interpretáció. A másik, hasonlóan fontos oldala pedig természetesen az, amikor az adott társulattal elkezdjük a közös munkát, és nemcsak a zenekar számára derülnek ki az én elképzeléseim, hanem előttem is megnyílik az ő képük a játszott műről: milyen stílusban, megvilágításban, tempókkal, kidolgozottsággal – vagy akár

mennyi idővel ezelőtt – adta elő az együttes legutóbb az adott darabot. Ugyanez igaz azoknál a műveknél is, amelyek a zenekar számára még ismeretlenek: mindegyik társulatnak más a hangzásvilága, mások az erősségei-gyengeségei, máshogyan reagálnak adott nehézségekre, más zenei megoldásokat alkalmaznak különböző helyzetekben. A legelső próbán tehát a feladatom kettős. Egyrészt már az első átjátszástól kezdve a tudtukra kell adnom az én elképzeléseimet, „pre-interpretációm”, amit a legtöbb esetben én is formálok magamban, mielőst meghallom az adott együttest – ahogyan Ön mondja, „rájuk szabom” az elképzeléseimet. Másrészt nagyon befogadónak és nyitottnak kell lennem, hogy a lehető leggyorsabban felmérhessem az adott zenekar értékeit és nehézségeit; megérthessem, hogy melyek azok a pillanatok vagy zenei elemek, amelyek különösen fontosak a számukra (és amibe nem feltétlen kell beleszólnom vagy irányítanom), illetve mi az, amin

csiszolni tudok. Ilyen módon abszolút kölcsönhatásban kell lennem az előttem ülő zenészekkel.

Nem az a végleges célom, hogy mindent megvalósítsak, amit elképzelttem, hanem az, hogy az együttes előnyei és nehézségeire érzékenyen reagálva vigyem keresztül ezt a bizonyos elképzelésemet, és az mindig egy konzekvens, természetes és erős interpretáció maradjon. Azt tapasztaltam, hogy akkor lesz hiteles, amit mondom, ha a zenekar úgy érzi, rátapintok és segíteni tudok a technikai vagy zenei nehézségeikben, ugyanakkor inspirálom őket arra, hogy az erősségeiket még inkább kidomboríthassák és előtérbe helyezhessék.

! Arról is beszélt több évvel ezelőtt, hogy nagyon vágyik arra a művészeti munkára, hogy bevehesse magát egy zenekar életébe, formálja a társulatot éveken keresztül. Ma már két együttesnél is betölt ilyen szerepkört. Mennyire teljesedtek be az elképzelései?

– Az, hogy belevethessem magam, az maximálisan beteljesedett, és ezt a munkát – minden nem várt nehézsége ellenére – nagyon élvezem. A látható eredményeket viszont nehéz egy munkafolyamat közepén világosan látni.

! Már több mint egy esztendeje az Orchestre Dijon Bourgogne első karmestere és művészeti vezetője, sőt az idei év óta zeneigazgatója. Meséljen az együttesről,

arról, hogy milyen célokkal kezdett neki az ott folyó munkának, és ez alatt az idő alatt mit tudott mindebből megvalósítani?

– Az ODB egy nagyon tehetséges, ugyanakkor kevert képességű együttes, amely – Franciaország legfiatalabb hivatásos zenekaraként – öt éve alakult, egy százvalahány éves operazenekar és egy harminc éves kamarazenei összevonásából. A muzsikusok egyik fele inkább a lírai, míg a másik fele a kamarazenekari repertoárban van otthon; igazán nagy szimfonikus műveket csak az elmúlt években kezdtek játszani. Igyekezem megtartani a zenekar sokoldalúságát, tehát nagy hangsúlyt fektetek arra, hogy a szimfonikus munka mellett a kamarazenében, operában, oratóriumokban és kisebb ensemble-játékokban egyaránt tréningben maradjunk, illetve hogy a repertoárt bővítsük. A legfontosabb célom a velük való együttműködésben, hogy egységes és egyedi hangzást tudjunk kialakítani; egyfajta ösztönös és kollektív gondolkodásmódot, amivel az élénk kerülő zenei idiómákra igazi együttesként, gyorsan tudunk reagálni. A társulatot az elmúlt hónapokban – országos összefogással – sikerült megmenteni attól, hogy a politika és a közpénzek körüli folyamatosan változó szélállás áldozatává váljon. A feladatunk a fentiek mellett tehát az is, hogy Dijon és Burgundia 100 százalékban elismerje, magáénak tudja, büszke legyen és kiálljon egyetlen professzionális zenekara mellett, és ezáltal a társulat munkája a jövőben – egy ilyen kulturális örökséggel rendelkező régióban – megkérdőjelezhetetlen legyen.

Ha összehasonlítja a külföldi zenekaroknál folyó munkát az itthonival, mit tart szembeítelő különbségnek? Van, amiben jobbak a hazai együttesek? Mit lenne érdemes megtanulniuk a nemzetközi példákól?

– Bármennyire is megszokott ez az összehasonlítás a magyar zenészek körében, hogy „itthoni” kontra „külföldi”, a tapasztalatom szerint egyáltalán nem lehet így általánosítani megválaszolni a kérdést. Csak az elmúlt két évben tizenegy ország majdnem harminc különböző zenekarával dolgoztam, többjükkel rendszeresen. Mindenhol más a mentalitás, a menedzsment struktúrája, a szakmai és pénzügyi háttér, a közönség; mások az előnyök és mások a nehézségek. Lehet, hogy Angliában fegyelmesebbek azok a zenekarok, amelyeknél megfordultam, és gyorsabban dolgoznak a magyaroknál, de ugyanezt nem lehet elmondani például arról a híres olasz együttesről, amelyet

nemrég vezényeltem. Vagy egy másik példa: lehet, hogy Németországban, Franciaországban és Norvégiában jobban előre tervezik az évadot, mint itthon, de Csehországban, Oroszországban, Grúziában, Törökországban, sőt, Új-Zélandon nem feltétlenül. Nem is kell azonban ilyen messzire menni: itthon is óriási különbségek vannak két együttes habitusa és struktúrája között.

Mérei Tamás mesélte, hogy egy Müpás koncerten ismerkedtek meg, s az együttest rögtön elvarázsolta a közös munka során. Utána kérte fel Önt Mérei a szombathelyi együttes vezetésére. Hogyan fogadta az ötletet? Hamar igent mondott?

– Beletelt egy évbe, mire megegyeztünk. Nem az együttes szakmai vagy emberi hozzáállása volt a kérdés – ez alapján azonnal igent mondtam volna. Inkább azt kellett mérlegelnünk, hogy jó-e a szombathelyi zenekarnak, hogy olyan vezető karmesterük lesz, aki évente 5-7 projektben tudja a velük való együttműködést garantálni, illetve, hogy lehet-e így „közös nyelvet” kialakítani, s az együttesnek folyamatos fejlődését biztosítani. De végül egyetértettünk abban, hogy nem az együtt töltött idő mennyisége, hanem a minősége és a rendszeressége a fontos. Ezért is egyeztünk meg a vezető karmester-titulusban, szemben a gyakrabban használt és nagyobb elfoglaltsággal járó művészeti vezetői vagy zeneigazgatói címekkel. A fő feladatomban Szombathelyen a saját koncertjeim programjainak az elkészítése, összehangolása a zenekar igényeivel és évadjával, valamint a releváns művészeti kérdések koordinálása. Ebbe beletartoznak a művészeti bizottsággal való rendszeres megbeszélések a zenekar szakmai előre-

haladását illetően, a fontosabb vendégművészek megválogatása, a próbajátékokon való részvétel, és a zenekar kvázi „szakmai gazdájaként” a hosszabb távú művészeti célok kijelölése.

Hogyan látja, megoldható-e a törekvés évi 6-7 hét együttlét alatt?

– Persze, ideálisabb volna, ha ennek az időnek akár a dupláját tudnám a zenekarral eltölteni, de erre, ebben a pillanatban sajnos nincs lehetőségem. Ugyanakkor azt is vallom, hogy nyugat-európai mintára, a magyar zenekaroknak is öntudatosabban, önállóbban, felnöttebben kellene gondolkodniuk a karmester-zenekar kapcsolatáról. Egy jó kollaboráció nem feltétlenül azt jelenti, hogy a vezető karmester mintegy apa-figuraként folyamatosan fogja az együttes kezét és minden művészeti, politikai és morális kérdésbe beleszól, valamint a koncertek nagy részét vezényli. Majd mikor kilép az ajtón, mindez összedől, és a társulat úgy viselkedik, mint amikor az osztályfőnök elhagyja a termet. Szerintem egyfajta kölcsönös bizalom felépítése a cél; egyfajta folyamatos felelősségérzet a zenekar részéről is, ami azt jelenti, hogy a közösen létrehozott színvonal és értékek akkor is megmaradnak, amikor más kezében van az együttes. Kiemelem, hogy ez kölcsönös, mert ez azt is jelenti, hogy én például akkor is tervezek, gondolkozom, töröm magam a zenekaram napi ügyeit és jövőjét illetően, amikor hetedhét országon túl vagyok. Fontos, hogy ezt ők is mindig érezzék.

Hogyan értékeli a zenekarnál eddig töltött idejét? Milyennek látja a társulatot, min szeretne változtatni? Van egy adott

SZOMBATHELY

hangzásideál, amit szeretne az együttesel elérni?

– Fantasztikus megélni, hogy az eddigi projektjeinkben a zenekar mindig túlnőtt önmagán, és valamilyen szinten túlszárnyalta a megelőző koncertjeinket. A célom, hogy minden egyes előadásunk különleges alkalom, ünnep legyen mind nekünk, mind a közönség számára. Természetesen sok feladatunk van. Szeretnék egy egységesebb, puhább vonóshangzást kialakítani. Szeretném, ha a zenekar tagjai jobban, értőbben hallgatnák egymást. (Már ennek az egynek a fókuszba állítása is meghatározó a csapat színvonalát, hiszen külön-külön is kiváló zenészekről van szó.) Szeretnék a fúvósintonációban határozott javulást elérni. Szeretném, ha kialakulna egy még spontánabb és érzékenyebb közös artikulációra való hajlam. Szeretném, ha a gesztusaimra még gyorsabban reagálnának a zenészek, ezzel redukálva a megállások, verbális javítások számát, és ezáltal a metakommunikáció olyan eszköztárát kialakítani, ami később a közös nyelvünké válik. És szeretném, ha minden tag külön-külön felelősnek érezné magát az egyes produkciók létrejöttéért, és nem egymás utánfutójaként, hanem egyenrangú kamarapartnerként, teljes intenzitással, a saját tehetségének a legjavát adva muzsikálna, az első próba legelső ütemétől a koncert utolsó hangjáig.

■ Milyen az együttműködésük Vásáry Tamással, az együttes tiszteletbeli elnök-karnagyával?

– Nagyon tiszteltem és szerettem Tamást, fantasztikus művésznek és embernek tartom. Jót tesz a zenekarnak a jelenléte és a kisugárzása. Sajnos úgy vagyunk egymással, mint a budavári sikló két kocsija: amikor ő van a városban, én egész máshol járok, és viszont.

■ James Levine hívta meg a Tanglewood Fesztiválra, ahol elnyerte a Seiji Ozawa-ösztöndíjat. Három évig volt Pierre Boulez asszisztense, de tanult kurzuson Mariss Jansonstól és Sir Colin Davistől is. Már ez is szép lista, nem is beszélve a díjakról, felkérésekről, amelyeket már magának mondhat. Van azért karmesterideálja?

– Ha jó és stimuláló interpretációt keresek egy-egy műből, például Simon Rattle, Carlos Kleiber, Fischer Iván vagy Paavo Järvi felvételeihez nyúlok. Ők testesítik meg számomra a karmester-ideált.

■ Indult dirigensi megmérettéseken is. Hogyan látja, ma ezek a versenyek mi-

ben segíthetnek, mennyire fontosak szakmailag?

– Kezdőlökést, pillanatnyi ismertséget adhatnak. De az igazi kihívás, megmérettetés ezután kezdődik: a kérdés, hogy ki mennyire tudja kihasználni, kamatoztatni a pillanatnyi sikerből származó lehetőségeket, és mindezt hosszú távon beleépíteni a szakmai fejlődésébe.

■ Mindez hogyan kezdődött? A hegedülés, a fuvola csak út volt a dirigálásig vagy inkább azt látta, karmesterként jobban megvalósíthatja a zenei elképzeléseit, mint hangszeres muzsikusként?

– A kettő összefügg: nem hiszem, hogy hiteles karmester lehet bárki, ha nem tudja legalább egy hangszeren tökéletesen kifejezni magát. Nekem ez a hangszer hatéves korom óta a fuvola volt. De mindig is éreztem, hogy az igazi vágyaimat, álmaimat majd a vezénnyel fogom beteljesíteni. Ez így is történt.

■ Mennyire hat a dirigálására az, hogy muzsikusként indult, és zeneszerzőként is kipróbálta már magát?

– Ezek nélkül el se kezdtem volna a vezénnyelést. Abszolút meghatározóak és elengedhetetlenek ezek a tapasztalataim; mind a mai napig ezekből táplálkozom.

■ Ösztöndíjasa lehetett az English National Operának, ami szintén komoly siker, hiszen többfordulós felvételin, témérdek jelöltből lett a kiválasztott. Ez azt jelenti, hogy vonzza ez a műfaj is?

– Mivel a fuvola és a hegedű volt a két hangszerem, a zongora mindig csak harmadrangú szerepet töltött be az életemben. Bevaló, hadilábon álltam vele, pedig tizenkét évig tanultam. Ezért a közép-európai típusú ranglétra megmászása, miszerint az ember korrepetitorként kezdi a dalszínházi karrierjét, majd lépked fölfelé, mígnem egyszer már vezényel is, számomra elérhetetlen maradt. Emiatt az egész operairodalom is furcsa módon idegen volt számomra, hiszen tartottam tőle, nem volt lehetőségem kipróbálni magam benne. Viszont mindig éreztem, hogy ez hosszú távon nem mehet így. Számomra az igazi karmester egyaránt ott van mind a szimfonikus, mind az operairodalom vezénnyelésében. Mikor úgy éreztem, hogy a szimfonikus karrieremnek már biztos az útja, elnyertem a lehetőséget, hogy két évet tölthessek egy világszínvonalú operaház társulatának tagjaként. Elhatároztam, hogy félreteszek mindent, és két évet rászánok arra, hogy megismerjem ezt a repertoárt és egy dalszínház működését. Egy új vi-

lág nyílt meg előttem, amit nagyon megszerettem, és most már el se tudom képzelni, hogyan élhettem nélküle. Az ENO-beli debütálásomat követően olyan nagy teátrumoktól kaptam meghívásokat, mint például az amszterdami, a genfi vagy a Magyar Állami Operaház. Ez utóbbiban idén karácsonykor A varázsfuvolát vezényeltem, majd meghívtak a jövő szezont további két produkciójára is.

■ Úgy látom, szépen építette a dirigensi pályát, hiszen eleinte olyan kamarazenekarokat vezényelt, mint a Nemzeti Filharmonikusok Grazioso Kamarazenekeara, vagy a Manchester Camerata, majd aszisztens karmesterként is dolgozott. Fontosnak tartotta, hogy végigjárja ezeket a lépcsőfokokat?

– Létfonosságúnak. Emiatt soha nem kellett azt éreznem, hogy átugrottam lépcsőfokokat, vagy túl korán, esetleg éretlenül vagy felkészületlenül vágtam bele az előttem álló kihívásokba. A kamarazenekarokkal való együttműködés az aprólékos műhelymunka miatt pedig a Graziosós évek óta különösen közel áll a szívemhez. Az utóbbi időben rendszeresen lehetőségem volt együttműködni olyan világhírű kamaragyüttesekkel, mint a Skót Kamarazenekear, a Münchener Kamarazenekear vagy az Academy of Ancient Music.

■ Felesége Győri Noémi fuvolaművész, aki a Royal Northern College of Music egyik legfiatalabb oktatója. Hogyan tudják az életüket egymáshoz igazítani? Akadnak még közös koncertjeik?

– Nagyon szeretünk továbbra is együtt fellépni, és minden évadban van erre néhány kiemelt alkalom. Viszont egészen különböző utakat járunk, és ennek a függetlenségnek a fenntartását kölcsönösen fontosnak tartjuk. A magánéletünk összehangolása különösen nehéz, főként azért, mert más a két szakma: nekem karmesterként a felkéréseim nagy része egy-két, néha még több évre előre szól, míg Noémi koncertmeghívásai körülbelül fél-egy évvel az esemény előtt érkeznek. Így mindig két idővonalat kell követni, ami sokszor azzal jár, hogy kevés időt töltünk együtt, vagy nem tudunk jelen lenni a másik kiemelt eseményein. Persze azért mindent megteszünk annak érdekében, hogy a családjunk család maradjon.

■ Nejével olyan sorozatot is útjára indítottak, mint az IKZE, azaz Ifjúsági Kortárs Zenei Estek. Nagyon sikeres volt ez a kez-

deményezés, akárcsak a Budapesti Ifjúsági Szimfonikus Zenekar, amelyet szintén néhány évig irányítottak. Ezek szerint a zenei élet szervezésében is szívesen részt vesznek? Akadnak ilyen, a jövőre vonatkozó, nagyobb szabású elképzeléseik is?

– Vannak ilyen jellegű, hosszú távú terveink, de jelenleg élvezzük, hogy nem nehezedik semmilyen szervezéssel kapcsolatos felelősség a vállunkra.

■ Nagyon fiatalon már számos sikert elért. Hogyan tovább? Mi a következő lépés, melyek a következő időszakra szóló felkérések, célok?

– A karmesteri repertoár kimeríthetetlenül nagy. Jelenleg a legfontosabb feladatomban azt tartom, hogy az enyémet minél szélesebb ívben bővítsen. Fantasztikus művek sorakoznak az íróasztalom az elkövetkezendő fél évre! Néhány nap múlva indulok Ausztráliába és Új-Zélandra, ahol a

Queensland, Melbourne és Auckland-beli szimfonikus zenekarokkal lesznek koncertjeim. A művek listája hosszú: felbukkannak benne olyan nagy falatok is, mint Bartók Concertója, vagy Beethoven 9., Dvořák 8. és Sibelius 1. szimfóniája, valamint Csajkovszkij, Sosztakovics és Liszt versenyművei. Azután az amszterdami Holland Nemzeti Operában Varázsfuvolát vezénylek, majd Szombathelyen a Mahler 5. szimfóniát és Lammermoori Luciát Kolonits Klárával a címszerepben. Dijonban pedig többek közt Mendelssohn 3. és Brahms 4. szimfóniáját, valamint Beethoven 5. zongoraversenyét, amelynek Ránki Dezső lesz a szólistája. Olyan társulatokkal debütálok, mint a Houstoni Szimfonikusok, a Grúz Nemzeti Filharmonikusok és az Ankarai Szimfonikus Zenekar, illetve visszatérek vendégkarmesterként az ostravai Janáček Filharmonikusokhoz és a Müncheni Kamarazenekarhoz. Végül az idei évadot az Erkel Színház-

ban zárom, ahol a Zeneakadémia operatanszékének a záróvizsgáját vezénylem.

■ Hogyan látja, lehet valaki próféta a saját hazájában? A külföldi sikerek a hazai felkérésekre, meghívásokra is hatnak? Hogyan képzele később az életét? Mennyire kíván részese lenni a magyar zenei életnek?

– Az itthoni felkéréseimet kiemelten fontosnak tartom; a szombathelyi jelenlétem is egy ilyen fajta törekvés. Talán azért, mert mindig előtérbe helyeztem, soha nem szakadt meg a magyar zenei élettel való élő kapcsolatomban. Sőt, azt hiszem, egyre erősödik. Próféta pedig sehol nem szeretnék lenni. Abban bízom, hogy a munkamódszorem a zene iránti elemi szenvedéllyemmel keverve olyan energiákat szabadít fel a velem együtt fellépő zenészekből, ami rendkívüli előadások formájában maradandó élményt nyújt mind a zenekar, mind a hallgatóság számára.

R. Zs.

Hogyan tovább Savaria?

Kiss Barna bízik abban, hogy a nehéz időszakon is túl lesz az együttes

Új, megbízott igazgató irányítja január vége óta a Savaria Szimfonikus Zenekart.

A korábbi zenekari titkárt, Kiss Barnát kérték fel erre a posztra, a megbízatása május 31-ig szól. A korábbi vezetőt, Mérei Tamást január 30-án azonnali hatállyal menesztette a közgyűlés, a zenekarnál keletkezett 153 millió forintos hiány miatt a polgármester rendőrségi feljelentést is tett. Jelenleg az ügyet a NAV vizsgálja. Az együttes közben részt vett egy párizsi turnén, s Kiss Barna azon dolgozik, hogy a szezon hátralévő részére kitűzött koncerteket rendben megtartsák. Már a jövő évadot is tervezi, a tiszteletbeli elnök-karnaggal és a vezető karmesterrel szintén mielőbb egyeztetni kíván. Közben az önkormányzat is kiírta az igazgatói pályázatot, szeretnék, ha az új vezető június 1-jétől átvenné az együttes irányítását.

■ A város közgyűlése február 27-én is ülésezett, ekkor ismét tárgyaltak az együttes további sorsáról. Mi mindenről döntöttek ez alkalommal? Ki fogja kifizetni a felhalmozott hiányt? Olvashattunk arról, hogy az önkormányzat rendezi, de az is szóba került, hogy az együttesnek kell valahogyan kigazdálkodnia...

– Zárt ülésen ismertették a zenekarnál végzett belső vizsgálat eredményét, s ki-

derült az is, a rendőrök átadták a helyi NAV nyomozóinak az ügyet. Az egyértelműen látszik, hogy az önkormányzat az adósságot a saját hatáskörében szeretné elrendezni, ezért önkormányzati biztost rendelnek ki a hiány kifizetésére. Ez a 153 millió forintos hiány 2012-től, a kifizetetlen számlákból keletkezett. A város vállalta a teljesítést, a biztos rendezni majd az indokolt számlákat. Hogy a zenekarra milyen szinten hárul át ez a teher, azt talán

az idei költségvetésünk tükrözi... Az önkormányzati támogatásunk ugyanis nagyságrendileg kisebb, mint a tavalyi. De ez nemcsak ránk, hanem az egész szombathelyi kulturális területre vonatkozik. Mindenki költségvetése jóval szűkösebbé vált. Tehát lehet, hogy nálunk sem az adósság miatt csökkent a büdzsé, hanem a város költségvetése most ennyit enged meg.

■ Ez azért gondolom, elég nehéz helyzetbe hozza a zenekart, hiszen tavaly új státuszokkal bővült az együttes...

– Elképesztően nehézbe. Az új státuszok fedezetének egy része ugyanis a saját bevételekre volt alapozva. Most viszont, ha az önkormányzati támogatás olyan mértékben csökken, ahogyan most látszik, a befolyó forrásokat másra is kell fordítani, így nem lesz egyszerű a státuszok finanszírozása. Természetesen tartani kell a létszámot, már csak a nemzeti kategória, a támogatási összegek miatt is. Ehhez azonban nagyobb önkormányzati szerepvállalásra lenne szükségünk... Ebben a helyzetben azonban nem kérhetjük őket, hogy nekünk mindenképpen adjanak pénzt, hiszen valóban rendezni kell az adósságot is.

■ *Ön most megbízott zenekari igazgató. Ez azt jelenti, hogy pályázatot írnak ki a posztra, s jelentkezik majd? Hiszen 2006-ban már az aspiránsok között volt, sőt, a két legjobb egyike lett, és a zenekar is támogatta.*

– A februári önkormányzati ülésen arról is döntés született, hogy kiírják a pályázatot. A jelentkezéshez felsőfokú végzettség szükséges, de lehet jogi, közgazdasági diplomával is pályázni, miközben mégis egy művészeti intézményről van szó... Persze lehet, hogy a korszellemnek mindezt jobban megfelel, mint egy egyszerű muzsikus. De azért szeretném azt hinni, hogy a következő igazgató zenész lesz. Azt már nagyon sokan megkérdezték tőlem, hogy pályázom-e. Felállítottam magam számára egy elvárás-rendszert, amelynek megbízott igazgatóként szeretnék megfelelni. Mire be kell nyújtani a pályázatot, addigra felelősen el kell döntenem, szeretnék-e teljes jogú igazgató lenni. Az új vezető ugyanis június 1-jétől kell, hogy átvegye az ügyeket. Valóban pályáztam kilenc évvel ezelőtt, de akkor még sokkal idealistább voltam, mint ma. Azóta több élettapasztalatot szereztem, és jobban látom, hogy hogyan működik egy zenekar. Most egyébként úgy érzem, én is az aspiránsok között leszek. Huszonöt éve vagyok a zenekar tagja, itt nőtem fel, ideköt minden.

■ *Az utóbbi években a zenekari titkári posztot is ellátta a Savaria Szimfonikusoknál.*

– Így van, a folyamatok részese voltam, ami megerősít abban, hogy ezzel foglalkoznom kellene. A jelenlegi helyzet bonyolultsága, kellemetlensége miatt azonban bizonytalan vagyok. Látom, rengeteg problémával kell megküzdenie a következő igazgatónak... Persze azért arról se feledkezzünk el, hogy akadnak jócskán pozitív dolgok is. Rengetegen féltének bennünket attól, hogy mennyiben változik meg az életünk, ha ahhoz az a költségvetési intézményhez kerülünk, amelyhez mostantól az összes szombathelyi kulturális intézmény: a könyvtár, a bábszínház és az Agora szombathelyi kulturális központ is tartozni fog, április 1-jétől. De az új intézmény létrejöttével a fenntartó tudja majd vállalni azt a garanciát, hogy az aláírt szerződések megvalósulása után megtörténjenek a kifizetések is. Ez a struktúra biztosan megszünteti a rossz értelemben vett pazarlást. Talán ennek az intézmény-

nek a keretein belül akad azért számunkra is nagyobb költségvetési mozgástér... Mindenesetre hiszek abban, hogy ezek a szabályok a mi érdekeinket is szolgálják.

■ *Mennyiben folyik zavartalanul a munka, mekkora törést jelentett mindaz, ami az együttesnél az év elején történt? Mennyire viselte meg ez a helyzet a muzsikusokat?*

– Gyakorlatilag a vizsgálat kapcsán a gazdasági vezetőnk is érintett, így őt is elvezítettük... Most egy egyszerű számlával is az önkormányzathoz kell fordulnunk. Ami pedig a zenészeket illeti, eléggé bizonytalanokká váltunk. Érzem azt, hogy mindenki aggódva várja, ebben a szituációban mi fog történni, hiszen azért Mérei Tamás hat évig irányította az együttest. Lezárult egy időszak, amelyben – bármi is most a történet vége – rengeteg pozitív dolog történt. Megmozdította az együttest, csak ennek az ára volt nagyon-nagy...

■ *Mi lesz Vásáry Tamással, Madaras Gergellyel? Maradnak az együttesnél?*

– Remélem igen, de költségvetés-függő mindez. A vezető karmesterrel és a tiszteltbeli elnök-karnaggal, Madaras Gergellyel és Vásáry Tamással is speciális szerződés él, kérdés, hogy ennek a jövőben hogyan tudunk megfelelni. Nagyon remélem, hogy a következő néhány hétben tudunk egyeztetni, és találunk mindenki számára megfelelő kompromisszumos megoldást.

■ *A közgyűlésen az is elhangzott, mind ezek ellenére szeretnék, ha lenne idén is Iseumi Szabadtéri Játékok...*

– A város nagy rendezvényei közé tartozik, akár csak a karnevál. Az önkormányzat pedig úgy véli, szüksége van egy olyan programra, mint az Iseumi Szabadtéri Játékok. Most zajlanak az egyeztetések, egyelőre 15 millió forintra számíthatunk a várostól, valamint szponzori támogatásra, jegybevételre. Viszont ennyi pénzből kellene minőségi programsorozatot életre hívni, ami nem lesz könnyű... De nem szabad, hogy lezáruljon egy ilyen kezdeményezés. A rendelkezésünkre álló keretek között kell méltó folytatást biztosítanunk az eddigi sorozatnak. A produkciók korábban kimondottan erre a helyszínre készültek, így komoly kiadásokkal jártak, de csak két-három előadást értek meg... A helyzet az alábbi megoldásokat kínálja: befogadó helyszínként is működünk, és

ezekben a produkciókban a zenekar is részt vegyen. Vagy egy olyan előadást hozunk itt létre, amelyet más helyszíneken is bemutatunk. A lényeg, hogy a fesztivál életben maradjon! Nem egyszerű... Az idei év átmeneti lesz, de remélem, jövőre már jobb lesz a helyzet. Tamást optimizmusra behajította abba, hogy új produkciókat hívott életre, csak ehhez nem volt megfelelő a gazdasági környezet... Hitt az ígéretekben. Egyszerre három lépcsőfokot akart ugrani, miközben már az is jó lett volna, ha az együttes egyet lép előre. A Varázsfuvola két előadásának sikerét követve azonnal fesztivált próbált megteremtteni...

■ *Közben azt látom, most is rendeznek próbajátékokat.*

– A rendszer működik. Nyugdíjba vonul egy kollégánk, őt szeretnénk pótolni. A meglévő státuszokat próbáljuk betölteni. A tervezett bővítésből megvalósult már 7-8 státusz, nagyon remélem, hogy a maradék négyet is be tudjuk tölteni. De tisztában vagyok azzal is, hogy nem lesz könnyű.

■ *Ön a zenekari munkája mellett tudja ezt a feladatot végezni?*

– Nem, addig, amíg vezetem a zenekart, a kürtöléssel felhagytam. A többiekkel és a közönséggel szemben is tisztességtelen lenne, ha azt a helyemet is megtartanám. Ezért is komoly kérdés számomra, hogy akarom-e a jövőben az együttes vezetését vállalni, vagy jobban szeretek muzsikálni... Arról se feledkezzünk el, hogy mindemellett tanítok is.

■ *Melyek most az azonnali tennivalói?*

– A szezonból hátra van még hét vagy nyolc koncert, ezeket rendben meg kell tartanunk. Ennek a gazdasági háttérét is meg kell teremteni. Meg kell győződnöm a várostól, hogy hiába kerül ez a koncertsor 25-30 millióba, már meghirdettük. Erre rendre azt a választ kapjuk, hogy ugye tudjuk, ez már az idei költségvetésből megy... Persze, elő kell készítenem, hogy a zenekar átkerüljön a már említett új gazdálkodási szervezetbe, hogy az új rendszer elkezdjen működni. Közösen kell a kollégákkal gondolkodni azon, hogy a következő szezont hogyan fogjuk felépíteni, hiszen ehhez az új igazgató későn érkezne június elején, május végére pedig legalább szórólapp szinten el kell készülnünk. Akad hát feladat, nem is kevés... R. Zs.

„Kiből lesz ma Magyarországon zenekari zenész?”

Simon Béla szerint szomorú képet mutatnak a próbajátékok

A legek zenekarává vált a Magyar Állami Operaház együttese, mely jelenleg talán a legtöbbet dolgozó legnagyobb létszámú társaság. Simon Béla, a társulat zenekari igazgatója, a Budapesti Filharmóniai Társaság ügyvezető igazgatója örömmel számol be arról, hogy az utóbbi évek bérfejlesztésének köszönhetően végre a sok munkáért méltányos fizetést is kapnak a zenészek. Bizik abban, hogy a következő években a berlini, lipcsei példát követve fejleszteni tudják az együttest, és bővítik a külföldi fellépések sorát is. Amiatt azonban eléggé elkeseredett, amit az utóbbi években a próbajátékokon lát, véleménye szerint a muzikusok nincsenek tisztában azzal, hogy 2015-ben milyen tudással és hozzáállással kell rendelkeznie a zenekari állásokra jelentkezőknek.

I Korábban sokszor küzdött anyagi gondokkal a Filharmóniai Társaság Zenekara, évről évre aggódva várták, jut-e az együttesnek támogatás a miniszteri alapból. Az utóbbi két esztendőben azonban már az Operaház költségvetéséből finanszírozzák a társulat koncertjeit. Milyen ez az új, közös élet a dalszínházzal?

– A Filharmóniai Társaságnak ebből az együttműködésből tőkét kell kovácsolnia. A két zenekar, az Operaházé és a BFTZ-é egyébként sem választható szét. Azt is mondhatnám, hogy a Filharmóniai Társaság együttese, amikor a színpadon játszik, nem más, mint az Opera zenekarának a brandje. Hiszen ha a Műpában, a Zeneakadémián vagy külföldön muzsikálunk, akkor mindig BFTZ-ként jelenünk meg. Mindezt előnyös adottságnak tekintem, s úgy vélem, ez az együttélés nagyon jó lehet, fantasztikus lehetőségekkel. Már a harmadik szezont kezdjük ősszel ebben a formában, s nagy előny számunkra, hogy így kiszámíthatóan tudunk tervezni. Időben fel tudjuk kérni a művészeket, hiszen van egy keretünk, amelyre biztonsággal számíthatunk. Fontos még az is, hogy a Filharmóniánál fellépő karmesterek sokszor a dalszínházban is dirigálnak. Ez természetesen az elnök-karnagyunkról, Pinchas Steinbergről is elmondható. Az együttélés adottság, amit minél több oldalról kell pozitívan kamatoztatni.

I Sok éven keresztül tiltakozott a BFTZ az ellen, hogy az Operaháztól kapják a támogatást, mert féltek, elveszítik a függetlenségüket. E téren hogyan látja a helyzetet? Történt valami változás vagy ugyanúgy a maguk urai maradtak, mint korábban?

– A Filharmóniai Társaság sosem volt a maga ura, mindig függött az Operaháztól. Most a cél az, hogy az együttműködés pozitív oldalait próbáljuk meg minél jobban kiaknázni. Tényleg mindenki, minden együttes függ valakitől... Korábban egyébként a minisztériumi szubvencionálnak voltunk kiszolgáltatva, és persze a dalszínházi munkarendnek. Je-

len pillanatban az a kihívás a számunkra, hogy a civil törvény folyamatosan változik, a Filharmóniai Társaság pedig közhasznú egyesület, s kérdés, hogy ennek a törvényi feltételrendszernek hogyan tudunk megfelelni. Fontos, hogy a társaság fennmaradjon, mint civil egyesület, hiszen a brand, a 160 évnél is régebbi hagyomány gazdája. Nagy kérdés persze az is, hogy hogyan és hová kívánjuk a zenekart pozícionálni.

I Mik az elképzeléseik?

– Szakmai szempontból azt kell figyelembe venni, mit szeretnénk a zenekarral kezdeni öt-hét év múlva. Ehhez kell megtalálni a megfelelő formát és nem fordítva. A legutóbbi választmányi ülésünkön foglaltuk meg, hogy ez a 160 éves hagyomány olyan lehetőség számunkra, amelyet nem szabad kiaknázatlanul hagyni. Úgy látjuk, hogy az elmúlt három-négy esztendőben nagyon sok pozitív lépés történt, nemcsak a BFTZ-t, hanem az Operaház zenekarát tekintve is. Jelenleg 200-an vagyunk, s ez lényeges változás, hiszen ez több mint két zenekar. Lipcse, Berlin, Drezda, Bécs a számunkra követendő példa. Azon kell elgondolkoznunk, hogy megpróbálunk-e egy európai dimenziót felvázolni az együttesnek. Hiszen remek koncerteket, előadásokat játszunk. Elértük azt, hogy a zenekarnak sokkal egységesebb, kiegyenlítettebb lett a teljesítménye. Kérdés, hogy hogyan tovább.

I A nemzetközi bemutatkozásban sokat segíthet az elnök-karnagyuk is, aki ismert szereplője a világ koncertpódiumainak.

– Nagyon lényeges, hogy a két legnagyobb hatást a zenekarokra a zeneigazgató, Halász Péter és az elnök-karnagyunk, Pinchas Steinberg gyakorolja, aki operát is dirigál. A BFTZ tíz programot játszik egy évben, de az Operával együtt 450 előadást. Együttest építeni pedig jelentős jelenlét nélkül nem lehet. Ha mindkét karmester munkáját összeadjuk, akkor jelentős mennyiség jön ki, ami már tudja formálni az együttes munkáját, hangzárképét.

■ *A két dirigens mennyire tud együttműködni, egyeztetni az elképzeléseit?*

– Evidenciákról beszélünk. A vízióban egyetértünk mindannyian, erről nem kell egyeztetni. A repertoár-tervezésről kell beszélniük, arról, hogy hogyan építjük fel a következő öt-hét évet. Most is folyamatosan zajlanak a próbajátékok, lassan másfél esztendeje, s ez még tart is egy ideig. A zenekar létszámának ilyen arányú bővülése precedens nélküli. Egy repertoár-rendszerbe hatvan-hatvanöt kollégát integrálni nem könnyű feladat... Főleg az, hogy ehhez az új szemlélethez, amit Halász Péter és Steinberg is képvisel, hogyan tudjuk felhúzni a zenekart.

■ *Már kész a következő esztendő programja?*

– Teljesen elkészültünk vele, inkább amiatt aggódom, hogy a 2016/17-es nincsen kész... ..

■ *Az Opera mellett külső koncerteken is fellépnek? Korábban a hangversenyekért némi gázsit kaptak a muzsikások, ez most is így van? Milyen szolgáltatásokkal dolgoznak?*

– Nagyon fontosnak tartom, hogy a zenekar ne csak a dalszínházban lépjen fel. A tíz koncert, amit bérletben játszunk, képezi a BFTZ alaprogramját, ebből négyet dirigál Steinberg, hatra pedig vendégkarmestert hívunk. Emellett a Müpában rendszeresen szerepelünk, áprilisban például Elina Garancával koncertezünk majd. Elme gyünk egy japán turnéra is, operai vendég-szerepléssel egybekötve. Rendszeresen járunk a Bad Kissingen-i Fesztiválra, ezt az együttműködést is szeretnénk bővíteni. A következő években az is a stratégiai célunk, hogy a nemzetközi fellépések száma nőjön. A rendszer átalakult, a koncertek a BFTZ-nél szolgálatnak minősülnek, mivel az Opera a rendezőjük. Ami pedig a szolgáltatászatot illeti, a művészeti törvényben van egy meghatározott, 32-es szám. Az viszont nincs pontosan szabályozva, hogy a zenekaron belül mennyit kell a tuttistának és a koncertmesternek játszani... Szükség lenne egy további pontosításra. Ami az operai munkákat illeti, finomítás még szükséges, de van esély, hogy optimalizáljuk a szolgáltatásokat. Az Operazenekarra most a legek jellemzőek. A legtöbbet dolgozó zenekar, s a legnagyobb létszámú. Az elmúlt években mindehhez nagyon korrekt bérfejlesztés társult, így lassan már közelítünk az NFZ-hez. Nagyon örömteli, hogy most már nemcsak sok munkája van a muzsikások-

nak, hanem ennek megfelelő bérezés is. E nélkül hosszú távon nem lehet tervezni. A korábbi időszakokban sokat szenvedett az alacsony fizetésektől a dalszínház...

■ *Említette korábbi interjúkban, hogy a magyar zenei életben számos olyan tabu létezik, amelyről az együttesvezetők nem hajlandóak beszélni, miközben akadályozza az előrelépést. Hogyan látja most ezt?*

– Nem akarok most ismét arról beszélni, hogy hány zenekar létezik az országban, s azok hogyan finanszírozottak... Természetesen lehet ebből statisztikákat gyártani, de a zene nem erről szól. Amit problémának látok, az az utánpótlás, hogy kiből lesz ma zenekari zenész Magyarországon... S hogy a magyar zeneélet hogyan fogja magát tíz év múlva definiálni. Kérdés, hogy egy kínai hegedűs, vagy egy ukrán csellista, bolgár klarinétos beépül-e a hazai viszonyok közé: elindul-e mindaz, ami Nyugat-Európában már harminc esztendeje megvalósult. A jól finanszírozott zenekarok vajon kinyitják a kapukat? Eljutunk-e arra a szintre nyolc-tíz év múlva, hogy egy portugál művésznél lesz kedve nálunk megpályázni egy zenekari állást? Egyelőre még a tehetséges zenészek nem maradnak itt, hanem mennek tovább nyugatra...

■ *Nem hiszem, hogy tudnánk annyit fizetni, mint akár egy másodvonalbeli német zenekar...*

– Így nem csoda, hogy ezeket a tehetséges külföldi muzsikásokat követi sok-sok magyar. Azért említem mindezt, mert szembe-sültem ezzel a gonddal. Ennyi próbajátékot tíz év alatt nem szoktak tartani a zenekarok, mint amennyit mi most rendeztünk. A

tapasztalat pedig szörnyű... Nagyon szenvedünk, előfordul, hogy a negyedik próbajáték is eredménytelen. Az igazán tehetségesek vagy már Zeneakadémia előtt vagy diplomázást követően távoznak az országból. Ezért jelentős, hogy mekkora a finanszírozás és az, hogy milyen minőségű zeneéletet akarunk. Úgy vélem gond van az oktatással is, hiszen ma egy zenekari zenésznek mást kell tudni a próbajátékon, mint harminc évvel ezelőtt... Mások az elvárások, és nem lehet ugyanazzal a hozzáállással állást kapni, mint egykor. A londoni Zeneakadémián a diákok úgy tudnak bekerülni az iskola zenekarába, hogy próbajátékot játszanak...

■ *Itthon egyébként az is komoly gond, hogy sokan inkább a pedagóguspályát választják, mert az is jobban fizet, mint ha zenekarban játszanának...*

– Tényleg kérdés, hogy hány együttes van, azok milyen mértékben finanszírozottak, s mindez hogyan hat a hazai zenei életre. Mennyire inspirálja ez a fiatalt, hogy élet-pályaként a muzsikát válassza... Az első lépéseket úgy lehetne megtenni, hogy a Zeneakadémián a tehetséges külföldi fiatalokat is biztassák arra, hogy karrierjük első néhány évét kezdjék Magyarországon. Ma már nem egyetlen együttesből megy valaki nyugdíjba. A következő öt-hét évben az európai dimenziókat is nagyon át kellene gondolni – oktatási szinten is. Tényleg azt gondolom, hogy a kulcs a piac. Mennyire tudunk piaci szinten vonzóak lenni, és az európai közegbe integrálni magunkat. Nemcsak az anyagiakról beszélek, hanem arról is, hogy mennyire vagyunk befogadóak...

R. Zs.

LEGYEN 2015-BEN IS ELŐFIZETŐNK!

A

zeneKar

a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének közös szaklapja, amely a Magyar Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg évi 6 alkalommal.

Éves előfizetőknek postaköltséggel együtt: Összesen 3500 Ft/év.

Rovatainkban foglalkozunk

a magyar és külföldi zenei közélet aktuális történéseivel, szakmai érdekességekkel, hangversenykritikákkal, zenetörténeti írásokkal, szakszervezeti témákkal, jogvédelemmel, hangszer-történettel, oktatással, a zenészek egészségi bánatjaival, illetve azok megelőzésével és gyógyításával, valamint közöljük a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége tagzenekarainak hangverseny-programjait és próbajáték felhívásait. Innen megtudhatja, mi történik a hangverseny-pódiumon és mögötte!

Megrendelhető e-mailben: info@zenekarujsg.hu

Hat évtized a hazai zeneélet szolgálatában

Kovács Géza keresi a staféta-bot várományosokat

Hatvanadik születésnapját ünnepelte február végén Kovács Géza. Az NFZ főigazgatójának az élete szorosan összefonódott a hazai zeneélettel. Már gyerekként muzsika vette körül, volt karigazgató, koncertszervező, s már több mint negyedszázada tevékenykedik zenekari-énekkari igazgatóként. Alapítója, rendre újjáválasztott elnöke a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének. A nemzetközi zenei életben is fontos posztokat töltött és tölt be, a jelenleg a PEARLE társelnöke, az ISPA igazgató tanácsának is tagja volt. A művészeti menedzser szakma egyik legrangosabb nemzetközi elismerésével, a Patrick Hayes-díjjal is kitüntették New Yorkban, tavaly januárban. Így az eltelt hatvan évről is úgy beszélgettünk, hogy az életéről kérdezve a zeneélet izgalmas eseményeit idézte fel.

Mozart és citeraszó

*A szülői házban Bachot, Mozartot rendszeresen hallgathattam élőben és a rádióban egyaránt. Az ajtón kilépve pedig énekes asszonyokkal, népviseletben táncoló fiatalokkal, citerán, furulyán, hegedűn játszó zenészekkel találkoztam. Hiszen olyan faluban nőttem fel, ahol Bartók Béla az egyik első népdalgyűjtését végezte. Édesapám pályázat útján lett Tura kántortanítója. Hamar otthonra lelve megdöbbenve fedezte fel magának az ott lévő, élő népzenei, népművészeti kincseket. Mérbetetlen energiát szentelt e páratlan kincs megismertetésének, tudományos feldolgozásának. Így természetesen volt az is, hogy gyerekkoromban akadémikusok, professzorok, kutatók voltak a vendégeink. De az élet egyetemét is kijártam, hiszen bölcs parasztemberekkel, kocsisokkal egy bakon ülve töltöttem a nyarakat... Egyértelmű volt számomra, hogy olyan jellegű bivatást válasszak, mint amilyen édesapámé. Azt is tudtam, nem kell művésszé válnom, a nélkül is sokat tudok azért tenni, hogy minél több emberhez jussonak el azok az előadó-művészeti, zenei értékek, amelyek valós kincsek. Így aztán a pályám legelején a dorogi művelődési központban többnyire bányász-füvőszene-
karok és -énekkarok között töltöttem az időmet... Igazán kiváló muzsikuskokat, legfőképp nagyszerű embereket ismertem meg ezekben az években.*

Zenekari szövetség, MÁV-os esztendők

Később, amikor a zenekari élet részesévé váltam, 1989 táján, éppen a rendszerváltás idején, minden a feje tetejére állt. A közép-európai régióban meg kellett tanulni az új viszonyok között kormányozni a ránk bízott együttesek hajóját. Akkoriban a vidéki színbázisok, zenekarok sorsa is elég bizonytalanná vált. Az újonnan létrejött önkormányzatiság nem jelentette automatikusan azt, hogy biztosan a továbbiakban is támogatáshoz jutnak. Máiig ható nagy siker, és bálásnak kell legyünk Dr. Gyimesi Lászlónak és Nemes Lászlónak, hogy akkor rögtön, a kilencvenes évek elején kitaposták a parlamenti képviselők közül, hogy olyan jogszabályokat hozzanak, amely biztosítja ezeknek az együtteseknek a létbiztonságát. Akkoriban én a „MÁV Szimfonikusok Zenekari Főnökségét” igyekeztem korszerűbb

*formába alakítani. Ebben az időben keresett fel Gyimesi László és Popa Péter, hogy gondoljuk végig, a hazai szimfonikus zenekaroknak milyen közös problémáik vannak, és ha ennek szükségét látjuk, akkor hozzunk is létre egy zenekari szövetséget, amely a kormányzatnak, önkormányzatoknak a szakszervezet partnere. Az igazgató kollégák nagy része úgy érezte akkori-
ban, hogy nem igazán döntéshozó. Igazából csak közvetít. Rá kellett jönnünk, hogy mi írjuk alá a szerződéseket, mi gyakoroljuk a munkáltatói jogokat, így mi vagyunk a felelős vezetők. Ekkor megszületett a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége. Utána nem sokkal, szinte a véletlen sodorta eléink az európai véráramot. A PEARLE első konferenciáján, 1996-ban az ÁHZ igazgatójaként, s a szövetség társelnökeként felfedeztem magunknak Európát. Kiderült, hogy bizonyos problémák azonosak, ahogy a megoldások is, és sok mindent megtettem, hogy az MSZSZ minél előbb teljes jogú tagja legyen ennek a szövetségnek. Lefordítottam az alapszabályunkat, s az év végén Amszterdamban egyhangúan teljes jogú taggá fogadtak bennünket. Nagy öröm volt számomra, mert úgy éreztem, olyan áramkörbe kerülünk, ami valóban Európához kapcsol bennünket. 2000-től pedig az a megtiszteltetés ért – s azóta is folyamatosan –, hogy rendre beválasztottak a Végrehajtó Bizottságba, tavaly óta pedig társelnök vagyok. A PEARLE nagyon befolyásos szervezet, régóta aktívan vesz részt a szerzői és előadó-művészi jogdíjakkal kapcsolatos szabályozásban, a munkaidő-szabályozásban. A munkahelyi ártalmak kezelésén kívül még rengeteg témával foglalkozunk. Igyekszünk az előadó-művészeti bivatás érdekeit megjeleníteni, amit más nem tenne szóvá Brüsszelben... Úgy gondolom, hogy nagyon fontos, hogy 1996 óta az előadó-művészeti intézményeink képviselete megjelenik ebben a fontos szervezetben. Sajnos itthonról csak a miénk, mert a színészek, táncosok többszöri biztatásom ellenére sem delegáltak senkit a PEARLE-be...*

Törvény az előadó-művészetről, művészekről

Nagy örömmel és büszkeséggel töltött el hogy részese lehettem a Gyimesi László

„Nagyon-nagy szerencsém volt azzal, hogy a muzsika gyerekkorom óta része az életemnek, a szüleim ugyanis játszottak több hangszeren. Az édesapám kántortanító volt, így zongora, orgona, klarinét, hegedű mellett nőttem fel. Ő lett az első Kossuth-díjas népművelő Magyarországon...

alkotómunkája alapján született előadó-művészeti törvény kialakításának, létrehozásának. Amikor ezt az Országgyűlés elfogadta, akkor ennek híre ment a világban. Nagyon sok országból kérték el tőlem azóta a fordítását, azzal a szándékkal, hogy adaptálják.

Az viszont kis keserűséggel töltött el, hogy a törvény 2010-es módosításakor már kevesebb lehetősége volt a szövetségünknek a részvételre. Sajnos ez meg is látszik a törvényen... Már jeleztük, amikor a közelmúltban a minisztériumban tárgyaltunk – éppen közbenjártunk a szimfonikus zenekarok bérezése érdekében –, hogy ha újabb törvényt módosításra készülnek, nyomatékkal kérjük, nélkülünk ne tegyék meg és felajánljuk minden segítségünket. Remélem, hogy ez alkalommal a törvényhozás számít munkánkra, tapasztalatunkra, adatbázisunkra...

Sokasodó zenekarok, értéktelenedő bérek

Szintén örömteli - visszatekintve az elmúlt évtizedekre-, hogy a rendszerváltás előtt tizenkét bivatásos zenekara volt Magyarországnak, most tizennyolc. Ha bozzás számoljuk a regionális szimfonikus zenekarokat, akkor még nagyobb ez a szám. Épp most értesültem arról, hogy Székesfehérvárott úgy döntött a testület, állandósítják az eddig alkalmanként összegyűlő zenekarukat. Ez viszont olyan folyamat, ami ellentmond az európai tendenciáknak. Hollandiában például az elmúlt évek során a felére csökkent az együttesek száma. A zeneballgatási szokások markáns változása miatt világszerte csökken a rádióegyüttesek száma. Itthon a Rádió Zenei Együttesekének helyzete szerencsére stabil, ha nem is annyira, mint harminc esztendővel ezelőtt...

A Filharmóniai Társaság Zenekarának is végre megnyugtató a helyzete, hogy az Operabáz befogadta költségvetési tekintetben is. Azt kell, hogy mondjam, hogy a bajaink ellenére a folyamatok pozitívak.

Ami végtelenül elkeserít és nem hogy nyugodni, az az imént említett bérbhelyzet... A pedagógus-életpálya-modell, ha döcögve is, de alakul, s ezért a muzsikusok közül nagyon sokan úgy döntöttek, hogy a szerényen fizető zenekarok helyett vállalják a zenetanári munkát. Mindez elszívó batást gyakorol a szimfonikus zenekarok jelentős részénél. Ez riasztó jövőt vázol fel előttünk... Az pedig nem lehet vita tárgya, hogy ezek az együttesek a magyar kultúra legfontosabb pillérei közé tartoznak. Teljesen internacionális nyelvet beszélünk. Abog egy igazgató kollégám mondta egyszer, mi sosem veszítünk meccset...

Folytatás az NFZ-nél, jövő és staféta...

Ami fejtörést okoz így hatvanon túl, az az, hogy – úgy ballottam –, ilyenkor az ember energiái kissé már csökkennek. Lassan, óvatosan, de gondolkodni kellene az utódlásról is.

Az NFZ-nél duplán kerek évfordulót ültetek, hiszen éppen húsz esztendeje kerültem az ÁHZ-hoz. Ami ott történt, az már részben zenetörténet. Mindenesetre egy Kocsis Zoltán nevével fémjelzett világszínvonalú zenekar, egy nagyszerű énekkar és egy pótolhatatlan kottatár adja ki azt az intézményt, melyet vezetni van szerencsém. E posztért rendre, nyílt pályázat útján kell „megküzdennem” Az idei esztendőben is akad tennivaló bőven. Az énekkarnál utolsó esztendjét tölti Antal Máttyás, aki huszonöt év alatt kiváló együttest épített a valamikori Állami Ének-

karból. Megállapodásunk szerint európai módon, az előd bevonásával választjuk ki az utódot. A másik ügy, amit évtizedek óta nem adok fel, bár eddig nem jártam sikerrel, hogy ne csak egy évre előre, hanem hosszabb időre kapjunk törvényes garanciát állami támogatásunkra. Hogy hosszabb ciklusra szülessenek megállapodások az összes magyar előadó-művészeti intézménnyel, ha kell, törvényt módosítás révén.

Idén végre újraindul a Bartók-sorozat is. Kocsis Zoltán már megfogalmazta az idej terveket, örömmel várjuk a felvételeket, reméljük ugyanolyan siker és díjözön övezi majd ezeket az új lemezeket, mint korábban.

Ami a szövetséget illeti, kicsit zavartan nézek körül, mert minden szándék ellenére sem tűnik fel az a generáció, melynek át tudnánk adni a stafétát... Persze tudom, hogy nincs mindenkinek naponta több óra szabadideje, hogy angolul, németül, franciául ügyeket intézzen, szót értsen muzsikusokkal, kollégákkal, politikai döntéshozókkal, és egyetlen fizetsége mindezért a kollégák bizalma legyen... De az én felelősségem is, hogy megtaláljuk ezeket az utódokat!

Családi hagyományok, Szentbékállá

Hat évtizednyi munka és siker nem lenne a családom nélkül. A gyerekeink is meg vannak fertőzve a művészetekkel... Nagyobb lányom, Panni esztétaként végzett, ő kemény munkájából Angliában él, most éppen egy angol nyelvtanári kurzusba kezd, Juli pedig a Képzőművészeti Egyetem hallgatója. Andrea, a feleségem pedig kommunikációs szakember, akivel nyaranta együtt szervezünk Szentbékállán koncerteket. Így kerekedik az élet...” R. Zs.

A Központi Katonazenekarhoz került a vándorkupa

Negyedik éve már, hogy február 22-én megrendezték a Komolyzenészek Futball-kupáját a Budai Sportcentrum Futballaréna fedett pályáján.

Február 22-én 8 csapat mérte össze tudását, a korábban bejelentkezett Székelyföldi Filharmónia csapata technikai okok miatt lemondta a részvételt. A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége által biztosított vándorkupa a tavalyi győztes pécsi Pannon Filharmonikus Zenekartól az idén a Központi Katonazenekarhoz került. A dobogó második fokán a korábbi kupagyőztes a pécsiek álltak, míg a harmadik helyezést a Nemzeti Filharmonikusok csapata érte el. Nagyon kiegyenlített volt az egész játék – mondta Bodor János főszervező. Emiatt nem is szavaztak meg Gólkirály címet, mivel négy-öt játékos ugyanolyan teljesítményt nyújtott. Ugyanez jellemezte a csapatokat is, fej-fej melletti küzdelem volt az egész meccs ideje alatt. Bodor János szervező úgy tervezi, hogy a barátságos futballmérkőzésre legközelebb május-júniusban vagy szeptemberben hívja meg az együtteseket.

Üdvözlettel:

A Komolyzenészek Futball Kupájának szervezői

„Hinni egymásban”

Sokszínű repertoár, a tanítás szeretete jellemzi az In Medias Brass

Öttestendős születésnapját ünnepelte február végén a Junior Prima Díjjal is kitüntetett, In Medias Brass rézfúvós kvintett. Az együtttest friss diplomás fiatalok hívták életre, először csak egy verseny kedvéért, de a második megmérettetésen aratott győzelem után úgy döntöttek, együtt maradnak a jövőben. Azóta még öt versenyen szerepeltek sikerrel, összesen öt első és két második díjat nyertek. Ma pedig már havonta három-négy hangversenyt adnak. A tagok tanítanak, együttesekben muzsikálnak, de a kamarazenélést elengedhetetlennek tartják a mindennapjaikból. A kvintettről, eddigi történetükről, s a folytatásról ifj. Bazsinka József tuba- és Kresz Richárd trombitaművész mesélt.

I Amikor öt évvel ezelőtt megalakították ezt a formációt, gondoltak arra, hogy ennyi év elteltével is működik majd?

IFJ. BAZSINKA JÓZSEF: A legelején csak egy megmérettetés, a koreai verseny miatt kezdtünk a közös muzsikálásnak, 2010 augusztusában. Azt mondtuk, gyakoroljunk együtt, aztán meglátjuk, hogy mindez hogyan sikerül. Mindannyiunkat meglepett, hogy a rövid gyakorlást követően is szép eredményt értük el, s persze ez arra ösztönzött, hogy folytassuk. De még a következő, novemberi versenyre is úgy utaztunk el Passaubá, hogy nem tudtuk, mi lesz a folytatás. Azzal tisztában voltunk, hogy a család és az egyéb munkák mellett nem lesz könnyű időt szakítani a kamarázásra is. Amikor azonban Németországban is győztünk, akkor éreztük, mindezt komolyan kell vennünk és tovább csinálnunk.

KRESZ RICHÁRD: A passauai megmérettetés után hamar arra az álláspontra jutottunk, hogy

bármilyen történik velünk, mi megyünk tovább és együtt, egészen addig, míg meg nem öregszenk.

I Miért kötöttek ilyen komoly vérszövetséget?

K. R.: Az első versenyünkre száz próbát tartottunk, és nagyon összecsiszolódtunk. A hasonló szakmai gondolkodás mellett kialakult köztünk egy nagyon erős, baráti kötődés is. Szeretünk ebbe a rézfúvós kvintettbe tartozni, minél több időt együtt tölteni. Talán ez az, ami varázslatosá teszi a próbákat. Ezért is szakítunk rá időt, bár már mostanra a társulatunkban a tízedik baba is megszületett. Mindenkinek van állása, tanítással szintén többen foglalkozunk, azonban így is órákat töltünk együtt, mert ezt a közös zenélést annyira szeretjük, hogy valahogyan szakítunk rá időt.

B. J.: Heti rendszerességgel próbálunk, s szerencsére mindig van is oka ezeknek a gyakorlásoknak. Fontos, hogy legyenek olyan, szakmailag jelentős koncertek kitűzve elének, amiért örömmel próbálunk. Évente körülbelül negyven fellépésünk van. Akadnak olyan koncertsorozataink is, mint amelyet például novemberben tartottunk. Pályázaton nyertünk ugyanis támogatást ahhoz, hogy nehéz helyzetű kis falvakban, településeken játsszunk, és olyan iskolásoknak adjunk koncerteket, ahol a kicsik közül sokan először látnak fúvós hangszerket, először hallanak élőben zenét. A turné nagyon jól sikerült, s minél kisebbek voltak az iskolások, annál jobban elvarázsoltuk őket.

I Kinek a szervezésében valósult meg ez a sorozat?

B. J.: Saját szervezésű sorozat volt, a Magyar Művészeti Akadémiánál pályáztunk rá, tizenöt koncertre, saját ötlet alapján. Az iskolák is örömmel fogadtak bennünket, bízom benne, hogy lesz folytatás.

I Gondolom, azért is tartották mindezt fontosnak, mert szinte mindannyian tanítanak is...

K. R.: Ez mindannyiunk számára lényeges. Tanárként is sokan dolgozunk, s tudjuk, hogy a zene öröme mellett kell, hogy min-

dennek legyen nevelőereje is. A gyerekkoncertek mellett számos vidéki fellépést is vállalunk, templomokban ugyancsak szerepelünk. Visszatérve az In Medias Brassra, úgy vélem, hogy a társulat összetartó ereje az, hogy hiszünk egymásban. A próbákon is mindenki nagyon nyitott a másik jobbitól kritikájára. A gyakorlások, koncertek utáni beszélgetések szintén nagyon hasznosak. Hiszünk abban, amit csinálunk, tiszteletben tartjuk minden tag véleményét. Hittel fordulunk egymáshoz, s elégedetten tudunk egy-egy hangversenyt követően még az autóban is arról beszélgetni, hogy hogyan csillogott a gyerekek szeme. Ezek a fellépések tényleg olyan lényegesek a számunkra, mint akár egy New York-i turné.

B. J.: Tanárként látjuk, hogy azok, akik gyerekkorukban találkoznak a komolyzenével, könnyebben válnak zenehallgatókká. Nekünk magunknak is vannak gyerekeink, tapasztaljuk, hogy mennyire leköti őket, mennyire izgalmas és érdekes dolog az életükben, ha élőzenével találkoznak.

I Jó, hogy Önök nem a felkérésekre várnak, hanem keresik a lehetőségeket, pályáznak, dolgoznak azért, hogy koncertezhessenek.

K. R.: Így igaz, s már a nyár folyamán körvonalozódnak a tervek, négy-öt téma létezik mindig, amelyben gondolkodunk. Általában nyerünk is a pályázatokon, mert nagyon alaposan megtervezünk mindent. A saját szervezésű koncertek remek reklámok egyben, sokszor más felkéréseket is ezeknek köszönhetően kapunk.

B. Zs.: A jubileumi koncertünk is azért valósulhat meg, mert nyertünk hozzá támogatást az NKA-tól. Ebben a szezonban fellépünk még egy sorozatban Für Anikóval is, vele Örkeny egyperceseket adunk elő, XX. századi miniatűrökkel párosítva. Adunk emellett egy Gershwin-estet is a Rádióban, amelyen a terveink szerint Fülei Balázs muzsikál velünk, valamint az öcsém, Bazsinka Misi és jazzegyüttese. Kortárs magyar szerzők művei is felhangzanak előadásunkban, kimondottan a társulatunknak írt darabokat adunk elő. Szokolay-lemezfelvételre készülünk a nyár elején, hiszen éppen egy albumra való

részfúvós kompozíciója van. Emellett vannak még egyéb felkéréseink is...

I Van állandó próbabhelyük?

B. J.: Ez a nagy álom... Még nincs, régóta vágyunk rá, de a heti két próba még megoldható máshogyan is. Így az együttesben dolgozó tagjaink segítenek abban, hogy alkalmanként kapjunk egy-egy termet. Legtöbbet a Budafoki Dohnányi Zenekar termében próbálunk, s új helyszín a Concerto Páva utcai otthona.

I Soroljuk is fel a többi tagot is: Nagy Antal Endre (trombita), Benyus János (kürt), Sztán Attila (barsona). Ahogy nézem az életrajzokat, mindenki játszott vagy játszik zenekarban is.

K. R.: Az én energiáimat a tanítás és a kvintett körüli tennivalók kötik le, hiszen a szakmai vezetéssel is foglalkozom. A másik trombitásunk a Dohnányiban muzsikál, s mellette tanít. A kürtösünk az Operaházban, a harsonásunk a Concertóban játszik, s Budapesti Fesztiválzenekar próbajátékán is sikerrel szerepelt. Említsük meg a másik harsonásunkat, Stürzenbaum Róbertet, aki az egyik alapítója volt a kvintettnek, az első versenyeken is velünk játszott. Felvették az Operaházba, utána jött hozzánk Sztán Attila. Robi is szeretett volna szerepelni a születésnapi koncerten, csak a dalszínházi beosztása miatt nem ért rá.

B. J.: Az elmúlt időszakban nagyrészt szabadúszó voltam, most novembertől pedig ismét muzsikálok a zuglói zenekarban, ahol konzis koromban is játszottam. Van egy másik kamaraegyüttes, ahol rendszeresen

szerepelek. Egyébként a február végi, jubileumi koncertre igyekeztünk olyan muzsikusokat meghívni, akikkel szívesen játszunk, és közülük sokan kíségettek nálunk többször, vagy most kollégáink a különböző zenekarokban.

I Mennyire bat vissza a kamarazenekari muzsikálás a nagyzenekari munkára?

B. J.: Mindenképpen fejleszti a kettő egymást. A kamarazenekari munka jót tesz az önbizalomnak, ami segít bármikor, amikor színpadon állunk. A kamarazenei játék pedig a szólistaság és a zenekari lét közötti állomás. Nekem például nagyon segített abban, hogy az intonáció, a ritmus a helyére kerüljön. Az ember minden más területen kamatoztatja ezt a tudást, amit a kvintettből nyer. Mindenkinek voltak nagyon fiatalon, akadémistaként szerzett zenekari tapasztalatai. Az én diplomakoncertemen mutatkozott be egyébként az In Medias Brass. Nagyon jó lett volna, ha már az akadémiai évek alatt tudunk együtt zenélni, de éppen azok után állt össze az együttes.

I Miről mesélnének szívesen a részfúvós kvintett tizedik születésnapi koncertjén?

K. R.: Rengeteg ötletünk van. Nagyon nagy álmunk egy saját rendezésű, részfúvós fesztivál. Akár kamarazenekari verseny is lehetne... Szeretnénk, ha külföldi koncertekből is több lenne. Sokfelé játszottunk már, de jó lenne még több helyen bemutatkozni. Egyébként azt gondolom, már az is nagy feladat, hogy az együttes egyben maradjon. Sok ilyen társulatot láttunk már sajnos nyolc-tíz év alatt széthullani. Ezt szeretnénk elkerülni.

B. J.: Amit még lényegesnek tartok, hogy addig szülessen még minél több CD. Az elmúlt időszakban például készült egy karácsonyi lemezünk, ami bemutatja, hogy hogyan szól együtt egy részfúvós kvintett és egy kórus. Az albumon karácsonyi dalok szólalnak meg új köntösben, ezeket a műveket Ott Rezső dolgozta át erre a formációra, a partnerünk pedig a Baptista Központi Kórus volt, Oláh Gábor vezetésével. Szeretnénk további jó felvételeket készíteni, érdekes darabokkal. Meg kívánjuk tartani azt a színes munkát, ami most is jellemzi az In Medias Brass. Hiszen fellépünk gyerekkoncerteken, szórakoztató jellegű eseményeken, foglalkozunk kortárs darabokkal.

K. R.: Szeretnénk, ha mindennek, amit csinálunk, olyan sikere lenne, mint a karácsonyi lemezünknek, hiszen az elkészülte után egy hét alatt sikerült eladnunk mind az ezer CD-t. Azóta is egyre-másra érkeznek a jó visszajelzések.

B. J.: Sokan kérdezik tőlünk, hogy miben vagyunk mások, mint a többiek. Talán a sokszínűségben, hiszen nagyon sok műfajban kipróbálhattuk már magunkat. Ugyanakkor nehéz megtartani a helyes arányokat, hogy a szakma is komolyan vegyen minket, mi is azt érezzük, hogy olyan zenét játszunk, amit szeretünk, tudunk vállalni, és mégis sok emberhez el tudjunk jutni. Ennek az egyensúlynak a megteremtésén kell a következő időszakban dolgozunk.

R. Zs.

Koncertekről

Győri Filharmonikus Zenekar – 2015. január 16.

Gilbert Varga, a Taipei Szimfonikus Zenekar jelenlegi állandó karmestere a magyar koncertélet visszajáró vendége. Legutoljára októberben láthattuk a Nemzeti Filharmonikusok élén a Müpa nagytermében, de vezényelte már korábban a Pannon Filharmonikusokat és a győri zenekart is. A magyar származású angol dirigens egy korábbi interjújában azt nyilatkozta, fontosnak tartja, hogy ne csak Budapesten, hanem vidéki zenekaroknál is megforduljon; A Győri Filharmonikusok és Gilbert Varga között kialakult összhang miatt nem meglepő, hogy másfél évvel később ismét az egykori Rába Moziból átalakult Richter-teremben láthattuk viszont.

A műsor a sok százéves nyitány-versenymű-szimfónia minta alapján állt össze, a két szélső műfajt tekintve egy kis csavarral. Cesar Frank Les Éolides című szimfonikus költeménye a görög szélisten Aiolosz hat leányáról, szelekről, virágokról, illatokról szóló preimpresszionista mű. Frank bár betartotta a szonátaforma kereteit, 1877-ben még így is túl modernnek számított a darab, amit kifütyült a párizsi közönség. Gilbert Varga kifejező, néha már-már táncre emlékeztető vezénylési stílusához jól illett ez a szeszélyes, montázszerű mű: plasztikusan csúszott át a zenekar egyik akkordból, hangulatból, képből a másikba, pianóból fortéba, legatóból pizzicatóba. Hozzá kell tennünk, Vargának könnyű dolga lehetett a zenekarral, amely teljesítményén érződött Berkes Kálmán lelkiismeretes, maximális teljesítményre törekvő munkája is. Ahogy az egyébként rendkívül színvonalas, releváns és érdekes információkat tartalmazó műsorfüzetben olvashattuk, valóban nem kellett ismernünk Leconte de Lisle versét ahhoz, hogy a történet hangulatát átérizzük.

Bartók utolsó művét, a Dittának komponált 3. zongoraversenyt egy fiatal zongorista, Ránki Fülöp játszotta. Mint sok híres zenesz, ő is muzsikos, pontosabban mondva zongorista családból származik: édesanyja Klukon Edit, édesapja pedig Ránki Dezső, aki fel is tűnt a nézőtérén. A Zeneakadémia hallgatója sokkal fiatalabbnak tűnik koránál, így a közönség izgatottan várta, vajon felér-e tudása egy ilyen léptékű műhöz. Az

első tétel zizegő kezdetébe – amelyet sokan erdőzúgásként, a természet morajlásaként hallanak – egy barokkra, népzeneire és verbunkos zenére egyszerre utaló dallam csendül; ezt Ránki Fülöp pontos és precíz ritmikával, mégis, talán kicsit túl erőteljesen jelezte meg. Ha van mű, ami kifejezetten nőknek áll jól, az Bartók utolsó zongoraversenye; ez persze nem jelenti azt, hogy ne szólaltathatná meg férfi szólólista is kecsesen szólómat, Ránki Fülöpnek azonban kevésbé sikerült gyengéd énjét elővennie az első tétel esetében.

A második, éjszakazeneként emlegetett, Beethovenre és a bachi korálra is utaló tétel sikerült a legjobban mind közül. Ránki hihetetlenül magvas hangzást hozott létre, az akkordok minden hangját, hangközösséffüggését átlátta, sőt, mi több, láttatta a közönséggel is; az éjszaka megjelenő zajok, zörejek is kellően hirtelenül, élesen hatottak. Hozzájárult ehhez a vonósok gyönyörű pianója, meglepő pizzicatói, az egész zenekar telt és tömött hangzása is. A harmadik tételben virtuozitásáról tett tanúbizonyságot az ígéretes zongorista. Gilbert Varga egészsztes vezénylése lehetővé tette, hogy ha arckifejezéseit nem is mindig, gesztikulációját pontosan ki tudja venni nem csak a zenekar, hanem a mögötte elhelyezkedő szólólista is.

Ritkán hallott mű Brahms g-moll zongoranegyesének Schönberg-féle átírt szimfonikus zenekarra. Maga a szerző a következőket mondta hangszerezéséről: „Az okaim: 1. Szeretem ezt a darabot. 2. Ritkán játsszák. 3. Mindig nagyon rosszul játsszák, mert a zongorista minél hangosabban játszik, annál jobb, és a vonósokból semmit sem lehet hallani. Egyszer már szerettem volna mindent hallani, és ezt elértem.” Köztudott, hogy Schönberg nagyon önhitt ember volt, de valljuk be, volt miért. Az átlagember rögtön atonális vagy dodekafon darabjaira asszociál, ha meghallja a nevét, kevesen tudják azonban, hogy mesterien tudott hangszerezni és nagyon jól ismerte az egyes korok, zeneszerzők stílusait. Bár annak hangzik, mégsem túlzás, hogy ezt az átírt Brahms ötödik szimfóniájaként szokták emlegetni – a kamaraműben egyébként is felfedezhető zenei toposzok teljes valójukban jelennek meg, így például az utolsó, magyaros tétel indulója ütősökkel és reze-
sekkel.

E darab előadásának kezdetén a fafúvósok unisonója volt talán az este legfeltűnőbb gikszeré – ez valamilyen mértékben Gilbert Vargának is köszönhető volt, hiszen nem várta meg, amíg a szünetből visszatérő közönség teljesen elcsendesül, hanem rögtön „a lovak közé csapott”. Bár valóban érezhető volt, hogy fárad már a zenekar, mégis, a legnagyobb közönségsikert e mű aratta, amelyben nagy szerepe volt parádés befejezésének is. Bármilyen tempót adott is Varga, a zenekar képes volt azt tartani, emellett ki-domborítani a darab szellemes fordulatait is. A koncertnek szokatlanul korán lett vége – kilenc órakor már kabátjaikért álltak sorba az emberek. Ez meglepő módon még inkább a pozitív irányba billentette az este mérlegét, hiszen hiába számít egy komolyzenei hangverseny esti szórakozásnak, nagyobb figyelmet igényel, mint egy könnyűzenei vagy akár jazzkoncert. Győr éjszakai élete – ellentétben sok vidéki nagyvárossal – színes és pezsgő, amihez nagy mértékben hozzájárul a színvonalas zenekar igényes műsorkínálatával. *(Könyves Tóth Zsuzsanna)*

Savaria Szimfonikus Zenekar – 2015. január 18. Művészetek Palotája

2013 májusában hallottam a Savaria Szimfonikus Zenekart a Művészetek Palotájában, Madaras Gergely vezényletével. Most a Szimfonikus felfedezések sorozatban ismét a Müpa falai között lépett fel az együttes – a pulpituson ezúttal is a fiatal muzsikos állt, aki 2014 óta a szombathelyiek vezetőkar-mestere. Madaras sokoldalú zenesz: fuvolát, zeneszerzést és hegedűt tanult a Bartók Szakiskolában, majd a budapesti Zeneakadémia Pröhle Henrik irányításával fuvola-művészként, a bécsi Universitát für Musik und Darstellende Kunst falai között Mark Stringer osztályában karmesterként diplomázott. Megfordult számos nemzetközi rangú dirigens – Pierre Boulez, James Levine, Simon Rattle, Colin Davis, Mariss Jansons, Mark Elder, Fabio Luisi, David Zinman – mesterkurzusán. Hazai munkája mellett külföldi karrierje is jó ideje egyre terebélyesedik: vendégkarmesterként az utóbbi években fellépett a BBC Filharmonikusok, a Skót Királyi Nemzeti Zenekar, a Brüsszeli Filharmonikusok, a Skót Kamarazenekar, a Wroclawi Filharmonikusok, a Manchester

Camerata, a London Mozart Players, az Orchestre Dijon Bourgogne, a szentpétervári Állami Ermitázs Zenekar, valamint a torinói Teatro Regio Zenekarának élén (az Orchestre Dijon Bourgogne-nak 2013 óta művészeti vezetője is).

A 2013-as koncertről lelkesen számoltam be a Zenekar hasábjain, ugyanígy Madaras és a Duna Szimfonikus Zenekar hangversenyéről is, amelyet az év márciusában hallottam. Nem csoda hát, ha várakozásteljes hangulatban készültem az újabb Műpa-beli koncertre. A műsor kissé rímelt a két évvel korábbiakra: akkor Brahms B-dúr zongoraversenye töltötte ki a hangverseny első részét Nikolasz Namoradze szólójával, a szünet után pedig Csajkovszkij 5. szimfóniáját hallottuk. Most a koncert első felében ismét Brahms került terítékre, de ezúttal a d-moll zongoraverseny (op. 15 – 1858), a második részben pedig Beethoven 3. (Eroica) szimfóniája hangzott fel (Esz-dúr, op. 55 – 1803). A most szerzett élményeket sem az első, sem a második rész produkciójáról szólva nem hasonlítanám a két évvel ezelőttiekhez – ugyanakkor vitathatatlanul jól előkészített, egyenletes színvonalú koncertet hallottunk. Legfeljebb az a többlet hiányzott ezúttal, amelynek révén egy hangverseny az átlag fölé emelkedik.

A Brahms-zongoraverseny szólistája, Palojtay János (1987), Csalog Gábor, Gulyás Márta, Kemenes András és Rohmann Imre növendéke felkészült, teherbíró zongorista, amit azért nem árt hangsúlyozni, mert mindkét Brahms-koncert igen jelentős próbatétel, hátatlan szólammal, amely nem olyan csillogó, mint amilyen nehéz – ráadásul mindkettőről elmondható, hogy a zenei tartalom elmélyült, érett muzsikust követel meg. Palojtay teljesítményének hangszeres szempontból az volt a legfontosabb erénye, hogy zongorajátékában egyszer sem éreztük nyomát semmiféle küzdelemnek. Zeneileg is méltónak bizonyult a versenymű kihívásához: keze alatt hiteles tempókkal, megfelelő dinamikai arányokkal, igényes megformálásban születtek meg a karakterek. Két általános hiányérzetet kell megfogalmaznom teljesítményével kapcsolatban, az egyik hangszeres, a másik zenei természetű. Az előbbivel kezdve: súlyosabb pianisztikus jelenlétet, erőteljesebb hangzást, olykor kifejezetten robusztusabb zongorázást vártam volna – ezt a mű véleményem szerint igazolná, sőt meg is követeli. A második összefügg az elsővel: a d-moll zongoraverseny két saroktételének drámaisága érzésem szerint személyesebb hangra, szenvedélyesebb muzsikálásra ösztönzi a min-

denkori előadót, mint amelyet most hallottunk. Azt hiszem, mindkét említett mozzanatot pódiumtapasztalat és bátorság kérdése: a zene által ábrázolt lélektani folyamatokban intenzívebben részt véve kellene megszólaltatni, és ha ez megvan, akkor már szinte automatikusan sikerül a zongora bátrabb megszólaltatása is – ahogy az egyik hiány hozta a másikat, úgy születne meg az egyik erényből a másik. Mindazonáltal a most hallott teljesítmény már így is elismerésre méltó és nagyon ígéretes, joggal aratott vele Palojtay János nagy sikert, amelyet Brahmsnál maradván, az A-dúr intermezzóval (op. 118, no. 2 – 1893) – a huszonhat éves zeneszerző műve után a hatvan évesével – köszönt meg.

Madaras Gergely munkáján pozitív nyomot hagyott, hogy az utóbbi években oly sokat foglalkoztatták: a szó jó értelmében rutinos karmester lett, aki kidolgozott technikával irányít és áttekinti a zenei folyamatokat, s így olyankor is gondozott produkció kerül ki a keze alól, amikor az ihlettség nem emeli a hétköznapi átlag fölé a közös teljesítményt. Brahms zongoraversenyét karmester és zenekar jól kísérte, Beethoven Eroicája pedig, ha összehatásában némileg szokványosan is, mindenképpen ápoltsággal, fegyelmezett összjátékkal szólalt meg. A mű előadásából szívesen emelek ki olyan mozzanatokot, mint a nyitótétel friss tempója, energiája és indulata, a gyászinduló sűrű hangzása, drámai atmoszférája és súlyos gesztusai vagy a scherzo elejének előrefürdő lendülettel párosuló sotto voce dinamikája, később pedig az ízes agogikával „megfogott” triószakaszban a kürtök színvonalas szereplése. A Savaria Zenekar a teljes koncert folyamán úgy teljesített, ahogyan megszoktuk tőle: a magyar vidék egyik legjobb szimfonikus együtteseként.

(Csengery Kristóf)

Zuglói Filharmónia Zenekar – 2015. január 27. Zeneakadémia

A Zuglói Filharmónia Zenekarának január végi zeneakadémiai hangversenye világpremierrel csalogatta a nagyérdeműt: két Bottesini-darab – a Capriccio (JGB 9.11) és a Concerto két nagybőgőre (JGB 9.13) a világon először hangzott el zenekari kísérettel. (Utóbbit a „Bottesini-rajongók” a szerző hegedű-nagybőgő átíratában ismerhetik.) Az eredetileg két nagybőgő-szólistát igénylő kompozíciók teljes zenetörténeti dokumentációjához az is hozzátartozik, hogy a darabok sztárszólistáinak – Járdányi Gergelynek

és Rácz Ödönnek – nevéhez fűződik ugyanennek a két alkotásnak a pár nappal ez előtti magyarországi bemutatója is: január 19-én hallhatta először e műveket a magyar közönség az Óbudai Társaskörben, de ott és akkor még „csak” zongorakísérettel.

A 19. században élő és alkotó Bottesini – amellet, hogy kiváló zeneszerző és karmester is volt – elsősorban a nagybőgő Paganinijeként volt ismert korában. A szólisták egyike, Járdányi Gergely pedig nemcsak hivatott előadója a nagy elődnek, hanem elismert kutatója is: doktori disszertációját Bottesini életéről és nagybőgőműveiről írta. A koncerten hallható nagybőgő-szólós művek szerzőjük korai kompozíciói közé tartoznak, ennek ellenére – vagy éppen ezért – rendkívül virtuózak és technikailag nagyon igényesek. Zenei anyagukról ez már kevésbé állítható, olyan, mintha a foltvarrással előállított patchwork jelenne meg a zenében: jó adagnyi olasz tánc ötvöződik a bel canto operák szenvedélyességével és lírájával. Ez persze korántsem könnyíti meg az előadók helyzetét, éppen ellenkezőleg. Viszonylag rövid idő alatt kell egyik hangulattól a másikba váltani, közben pedig a legrafináltabb hangszertechnikai feladatokkal kell megbirkózniuk. A két előadó maximalsan élt is a darabok felkínálta lehetőségekkel. A Capriccio elején például a két művész kamarazene-finomságú párbeszédét élvezhettük. A lelki összhang, az együttlélegzés, az egymásra hangoltság tökéletes volt az előadók között, amiben a muzsikusi intelligencia mellett nyilván az is nagy szerepet kapott, hogy mester és egykori tanítványa játékában gyönyörködhattunk.

A két mű közül kétségtelenül a Concerto az érettebb alkotás. Ha lehet, itt még felszabadultabban játszottak nagybőgőseink, láthatóan élvezettel mutatták meg a hangszer sokszínűségét. Ihletett pillanatokot teremtettek a lírai részek megformálásával és valódi nápolyi hangulat töltötte be a Zeneakadémia nagytermét a táncos részek interpretálásával. Lenyűgöző volt a boszorkányosan virtuóz részek intonációs tisztasága, és a művészi kidolgozottság magas fokát mutatta az, hogy volt „ideje” a két művésznek arra is, hogy a technikai nehézségek ellenére is figyeljenek egymásra: futamaik kristályosan futottak egymás mellett. Hangképzésüknek és hangszeres tudásuknak köszönhetően a hallgató nem győzött csodálkozni, hogy a vonós család legmélyebb hangú, természetes méretű instrumentumából milyen légies, könnyed hangzás varázsolható elő. A mű végi üveghangok pedig szinte érzékcsalódást keltettek, mintha nem is két nagy-

bőgő szólózott volna a színpadon, hanem két cselló (de azok is a magasabb fekvésekben). Annyi bizonyos, hogy a nagybőgő e kevéssé ismert arca nagy tetszést aratott a közönség körében, mert addig nem engedték el a művészeket, míg egy rövid részt meg nem ismételték a Concertóból.

Míg a Medveczky Ádám pálcája alatt játszó Zuglói Filharmónia Zenekar muzsikusai a Bottesini-kompozíciókban arról tettek tanúbizonyságot, hogy mennyire érzékenyen tudnak kísérni (néha talán a kelléténél jobban is visszamentek dinamikában, voltak részek, ahol inkább csak látni lehetett, hogy játszanak, semmint hallani), addig a hangversenyt nyitó Cimarosa-nyitányban és a második féldőt kitöltő César Franck-szimfóniában teljes mértékben övék volt a terep. Domenico Cimarosa leghíresebb operájának nyitánya, A titkos házasság nyitotta az estét. A három indító akkord elsőjét leszámítva (az egyszerre indítást nem mindenkinek sikerült teljesítenie) remek vígopera-bevezetőt hallhattunk. Élvezet volt hallgatni a Mozart-kortárs zenei fricskáit (egyébként éppen Mozart születésnapja volt aznap), és azt, hogy a zenekar mennyire odaadóan követi Medveczky Ádám kezét. Medveczky egyébként vérbeli operakarmester (is), így könnyedén és nagy rutinnal mutatott rá a nyitány humorára és vidám karaktereire.

Franck szimfóniája az előzőekhez képest sokkal összetettebb, mélyebb, filozofikusabb hangvételt hordoz magában. Első hallásra talán nem is adja meg magát (a mű bemutatójának kritikáit olvasva legalábbis ezt a következtetést vonhatjuk le), manapság azonban aránylag gyakran hallható a koncerttermekben. A Zuglóiak előadása sok részletességgel ajándékozta meg a hallgatót. Tetszett az 1. tételben a témacsírából kibomló téma megszületése és az a dinamikai sokszínűség, amit a dirigens oly nagy gondal kevert ki zenekar nevű hangszerén. Szépek voltak az archaikus 2. tétel hangszereszlói: remekelt az angolkürtös, helyén voltak a rezek és egységes, homogén volt a vonóskar is. A zárótétel fellángolásai-lehanyatlásai mindvégig figyelmet kértek és kaptak a hallgatótól, az elsőől az utolsó ütemig volt mondanivalója karmesternek és zenekarnak egyaránt. A Zuglóiak ezúttal is tartalmas, értékes műsort játszottak – profi előadásban.

(Kovács Ilona)

Nemzeti Filharmonikusok – 2015. január 28.

Idei első budapesti hangversenyének műsorát másnap Szombathelyen, a Bartók Te-

remben is előadta Hamar Zsolt vezényletével a Nemzeti Filharmonikus Zenekar. Az est szólistája, Michael Martin Kofler Ibort Fuvolaversenyének magánszólamát játszotta (egyébként ő a zsűrielnöke annak a Budapesten rendezett nemzetközi fuvolaversenynek, amelynek résztvevői zeneiskolások, középiskolások és főiskolások).

Hamar Zsolt legutóbb augusztusban Martonvásáron vezényelte a Nemzeti Filharmonikusokat – visszatérő vendégkarmesterként érezhetően jó légkört alakított ki az együttessel. Az osztrák fuvolaművész is visszatérő vendég Budapesten; a MüPában 2012-ben a Pannon Filharmonikusokkal lépett fel (akkor Hacsaturján Hegedűversenyét játszotta), de szólista-partnerének mondhatná már a Budapesti Vonósok együttese is.

Kofler most sem okozott csalódást; a Müncheneri Filharmonikusok szólófuvolása ezúttal is szuverén biztonsággal (természetesen kotta nélkül) szólaltatta meg a kétségkívül mindmáig rendkívül nehéznek minősülő fuvolaversenyt. A szólistaként is gyakran fellépő fuvolás a színpadon érezhetően nagy felelősséggel játszik; mozgásával, testének pozíció-váltásaival mindig arra törekszik, hogy ideális körülményeket biztosítson az általa elképzelt (és megvalósított) hangzásnak. Ugyanakkor érzékenyen figyel muzsikus-partnereire, kiváltképp a szólistikus szerephez jutott zenekari muzsikusokra.

Így Ibort versenyműve valamennyi hallgató számára élményt jelentett: ideális interpretációban ismerkedhettek a művel, akik ezúttal hallották első ízben, s azok figyelmét is lekötötte, akik már ismerősként üdvözölték a művet.

A Wiesbadenből hazalátogató Hamar Zsolt vezényelési technikája sokat gazdagodott az elmúlt években. Bal kezének informatív mozdulatai egyszerre fejeztek ki konkrét elképzeléseket (kéréseket-utasításokat), és inspirálták a muzsikusokat nagylélegzetű folyamatok továbbvezetésére (legfeljebb a rendkívül kényes tétel-kezdetek némelyike hagyott kívánnivalót...).

A 20. századi fuvolaverseny 19. századi környezetbe ágyazódott: a műsor Mendelssohn Szentivánéji álom nyitányával kezdődött, s a kísérőzene részleteivel folytatódott – a szünet után pedig a nyitánnyal csaknem egy időben komponált Schubert-szimfónia, a „nagy” C-dúr csendült fel (amelynek első teljes elhangzására épp Mendelssohn vezényletével került sor 1839-ben).

Többé-kevésbé ismert műsorszámok sorjáltak tehát, ilyen szempontból is változatos volt a program (a kísérőzene-részleteket pedig ízelítőként is felfoghattuk, hiszen né-

hány nappal később a Fesztiválzenekar a teljes kísérőzenét megszólaltatta).

Nem panaszkodhatnak a Mendelssohn-muzsika kedvelői, hiszen pár nappal korábban a Régizene Fesztivál keretében a szerző Paulus című oratóriuma is felcsendült a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben. De korántsem volt szükség kiegészítő élményekre, ez a január 28-i est önmagában is emlékezetes maradt. Elhithető erejű volt a tündér-muzsika, mentes bármiféle túljátszott karakterizálástól, egyszerűen könnyedségével, s hangszíneinek szépségével hatott. A Schubert-szimfónia esetében pedig boldogan átéltük a mennyei (vagy „isten”) hosszúságot – olyannyira, hogy hatása nemcsak a ruhatárig tartott. Az is figyelemreméltó, ahogyan a magyar vendégkarmestert értékelte a közönség – a komolyan vett, igényesen megoldott művészi feladatért megérdemelte az őszinte tetszésnyilvánítást. Ékes bizonyítékát láttuk annak, hogy nem csupán ritkaságokra, érdekességekre kíváncsiak a koncertlátogatók – a közönségben él a vágy az ismert művek újrathallgatására/újra-átélésére is.

(Fittler Katalin)

Miskolci Szimfonikus Zenekar – 2015. január 29. Zeneakadémia

Hangversenyeknek címet adni nem mindig szerencsés – az összefoglaló cím legtöbbször nem illik valamennyi megszólaló műre, máskor pedig mindenestől erőltetettnek hat. A Miskolci Szimfonikus Zenekar legutóbbi zeneakadémiai koncertje azonban olyan címet viselt, amely működött: A jövő zenéjének útjain – olvastuk a műsorfüzet éln, s ez a megfogalmazás nyomatékosította a zenetörténeti kapcsolatot a műsoron szereplő két kompozíció, Richard Wagner ciklusa, a Wesendonck-dalok, illetve Liszt Ferenc Faust-szimfóniája között. Frappáns egybeesés, hogy a két mű szinte egyidős, ugyanazt a zenetörténeti pillanatot jelöli ki két különböző műfaj irányából. Wagner a dalciklust 1857 novembere és 1858 májusa között komponálta Zürichben, ahol a gáláns Otto Wesendonck vendégszeretét élvezte, és nem mellékesen szerelmes lett a selyemkereskedő feleségébe, akinek öt versét – egyetlen nem-színpadi művében, amelyet ma is rendszeresen előadnak – megzenésítette. Liszt ugyan 1854-ben komponálta a Faust-szimfóniát, de a záró kórus 1857-ben keletkezett, és a mű ősbemutatója is 1857-ben zajlott le Weimarban, a zeneszerző vezényletével. Ami „a jövő zenéjét” illeti: a Wesendonck-dalok Wagner legmodernebb

művével, a Trisztán és Izolda stílusvilágával rokon, s két tétele is van, amelynek zenéje az opera „előtanulmányának” tekinthető – maga Wagner is annak nevezte. A Faustszimfónia a modern téma-transzformációs gondolkodáson alapul, nyitótételének bevezetése pedig az egymást követő, négy ereszkedő bővített hármashangzattal (g-hesz, fisz-b-d, f-a-cisz, e-gisz-c) tökéletes tizenkétfokú téma – azaz egészen Schönbergig mutat előre. A dalciklust alighanem a Magyarországon legadekvátabb előadó szólaltatta meg: Németh Judit, a kiváló Wagner-énekesnő, Bayreuth megbecsült vendégművésze, aki ma is vokális adottságainak teljében lép pódiumra. Teljesítményét egyfelől a hang tökéletes kontrollja jellemezte: kifogástalan intonáció, érzékeny dinamikai árnyalás, a dallamívek tökéletes kifeszítése és tagolása, másfelől a német szövegejtés is megfelelt a maximalista igényeknek. Németh Judit nem folyamodott zenedrámái eszközökhöz a ciklus dalainak tolmácsolásakor: előadásmódja világossá tette a dalok alapvetően lírai fogantatását, a deklamáció szabadságát és beszédszerűségét azonban a wagneri zenedrámák világából plántálta át a dalok megváltozott zenei körülményrendszerébe. És persze akadtak olyan pillanatok is – például a *Stehe still* (Csendesen állj!) című második dal –, amelyekben az intenzívebb érzelmi-indulati töltés értelemszerűen a színpadiasabb megszólalásmódnak is természetesen teret kínált Németh Judit előadásmódjában: ezt a lehetőséget az énekesnő tökéletes arányérzékkel használta ki.

Annak idején a zeneélet hangos volt a Miskolci Szimfonikusok élén évtizedeken át korszakos jelentőségű munkát végzett Kovács László indokolatlan eltávolításától. Rövid időre Hamar Zsolt is megfordult a zenekar élén, majd ő is távozott. Most, hogy Gál Tamás lett a zenekar vezető karnagya, megnyugodni látszanak a kedélyek, eljött újra a békés munka ideje. Gál Tamás nemcsak gyakorlott karmester, de nagy tapasztalatú karmester-pedagógus is, aki nyilván sokszor átgondolta már a szakma minden csínját-bínját (aki tanít valamit, annak pontosan tisztáznia kell önmaga számára, mit miért csinál úgy, ahogy), nagyon tudatosan bánik a mozdulataival. Ütéstechnikája rendkívül pontos, plasztikus, nemcsak a karakterek megrajzolása terén végez jó munkát, de a zene ritmikai-metrikai menetrendjét is pontosan betartatja muzsikusaival. Ez hasznos, mert összeszedett, világos formálást eredményez, s ennek örömteli következményeit mind a Wesendonck-dalok, mind a Faustszimfónia hallgatása közben élvezhattuk.

Sajnos azonban ezen a koncerten úgy tűnt, Gál Tamás megelégszik a megbízható közlekedésrendészeti szakteljesítménnyel, és kevéssé törekszik a zenekari hangzás ápolására vagy az intonáció kitisztítására. Mindkettő bőven hagyott maga után kívánivalót: úgy vettem észre, a dalciklust jobb állapotban tolmácsolta a zenekar, a szimfónia előadásakor azonban újra és újra figyelmet keltettek az olyan kamarazenei részletek, amelyek nem kapták meg a szükséges érzékenyen cizellált kidolgozást, másrészt Gál Tamás nem tisztította ki sem a vonósokat, sem a fúvósok hangzását és intonációját. Ettől aztán időnként nyers volt a tónus, máskor hamisan játszottak a csellók, a hegedűk vagy a fafúvók. A 2. tétel elején például a finom, érzékeny és intonációsán sérülékeny kamarazene (fuvola, klarinét, brácsa, hegedű) eléggé megsínylette a nem megfelelően előkészített előadást.

Két kiváló közreműködője volt a Faustszimfónia tolmácsolásának: a Nyíregyházi Cantemus Kórus, melynek férfitagjai Szabó Soma által felkészítve telt-érces hangzással, tisztán és plasztikus szövegmondással adták elő a zárótételbeli Chorus mysticust, valamint a befejezés tenorszólóját éneklő Fekete Attila. Legutóbb a Nemzeti Filharmonikusok Carlo Montanaro vezényelte, kiváló Verdi-Requiemjében hallottam őt halottak napján – akkor nem okoztak gondot számára a csúcshangok, amelyekkel most, sajnos, bajlódott: csak erőlködve és fortissimóban tudta megszólaltatni őket, egyébiránt azonban nemes tónusban, szépen formálva, kulturáltan énekelt a végkifejletben az örök asszonyiról, amely magához vonz.

(Csengery Kristóf)

Nemzeti Filharmonikus Zenekar – 2015. február 5.

Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

A Nemzeti Filharmonikusok február eleji hangversenyének programját tanulmányozva azon tűnődtem, mennyire volt tudatos a műsor megtervezésekor, hogy éppen a nagy karneválok idejére időzítették a nagyobb részt brazil tematikájú hangversenyt. Az év ezen időszakában, ilyentájt ugyanis a világ Brazíliára veti vigyázó szemeit, hogy innét, a szürke, ködös és hideg északi féltekéről irigykedve vessünk néhány pillantást a riói, vagy az egyre feltörekvőbb Sao Paoló-i karnevál önfeledt szamba-táncosaira. Kocsis Zoltán persze mindig is híres volt arról, hogy műsorait a méltán sokat játszott, nagy klasszikus zeneszerzők mel-

lett értékes, ám a hazai közönség számára még ismeretlen, felfedezésre váró művekkel és komponistákkal színesítse. Legyen az akár egy alig játszott Richard Strauss-alkotás, vagy mint most, a brazilok nagy nemzeti zeneszerzőjének, Villa-Lobosnak (1887-1959) három emblemikus alkotása: a *Bachianas Brasileiras* no. 3, az *Uirapurú* című szimfonikus költemény és a *Chôros* című sorozat no. 10-es darabja.

Villa-Lobos még mindig annyira ritkán játszott alkotó hazánkban, hogy voltaképpen azt sem tudjuk, hogyan ejtendő a neve. Mert bár portugálul 'lobus'-nak mondják, a brazil-portugál inkább 'lobosz'-t mondana, a riói nyelvjárás azonban – a komponista Rio de Janeiróban született és ott is halt meg – az egykori anyaország, Portugália kiejtési szabályait keveri a brazillal. A szerző nevének kiejtése (megbízható, autentikus forrásból származó információ szerint) tehát 'villa-lobusz'. Ennél persze sokkal fontosabb számunkra, hogy Villa-Lobos milyen zeneszerző. Az elhangzottak alapján (a vélemény megérleléséhez nagyban hozzájárult az előadás magas színvonala) nyugodt szívvel kijelenthető, hogy a szerzőben korának egyik izgalmas muzsikusegyéniségét üdvözölhetjük, aki kisujjában hordozta a zeneszerzés mesterségbeli részét és egyéni ötleteknek sem volt híján. Nagy ideáljával gyakran találkozhatunk a műveiben. A legnyilvánvalóbb hatást talán J. S. Bach tette rá, művei címében ugyanis többször utal a lipcsei mesterre, így nem véletlen, hogy a koncerten elhangzott három Villa-Lobos-mű itt és most két Bach-darabbal társult. A két szerző egymás mellett játszása annál is inkább kézenfekvő volt, mivel a zongoraművész-szólista, a brazil Jean Louis Steuerman Bach-specialistának számít: az 1972-es lipcsei Bach-zongoraversenyen elért helyezéssel lett Európa-szerte ismert.

Steuerman első színpadra lépését Bach C-dúr zenekari szvitjének (BWV 1066) megszólaltatása előzte meg. Bár modern hangszerrel játszottak, mégis, a legnemesebb historikus előadásban szólalt meg a mű. Szinte harapni lehetett a francia típusú nyitány pontozott ritmusainak frissességét, melyet a fafúvósok dialógusai egészítettek ki. A két oboa és a fagott triója a szvit minden tételében kiemelkedőt nyújtott. A karmester keze alatt szinte szökelltek a hangok. Emlékezetes maradt a Gavotte lendületessége, a Menüett bájos kecsessége, a Forlane és a Bourrée étellel teli, száguldó tempója. A záró *Passepied* széles legato-íveiben pedig valószerűtlenül hosszú, szinte levegő nélküli oboaszólóknak örülhettünk.

A Bachianas Brasileiras no. 3-as darabjában – mely műfaját tekintve voltaképpen zongoraverseny – a brazil folklór és a barokk 20. századi lenyomata vegyül. Jean Louis Steurman és a zenekar meggyőzően mutatta meg a darab szépségeit és értékeit. Különösen emlékezetesen sikerült a 3. tétel (Aria/Modinha) megformálása, mely a portugál címhez híven (a modinha a 18. és 19. században népszerű brazil érzelmes dal) lírai és álmodozó volt, mely után jóleső kontrasztként hatott a zárótétel (Tocatta/Piccapao) motorikus, harkály-szerű kopogása.

Az est második fele a brazil esőerdőkben honos kismadár, az uirapurú köré szőtt legendát megidéző balett-szimfonikus költeménnyel indult. A gazdag hangszerezésű darabban a zenekar szinte a színpadra varázsolta az Amazonas környékének füledt, párák, liánokkal átszőtt képét. A muzsika Bartók éjszaka-zenéihez hasonlatosan apró neszekkel utalt az őserdő állataira is. A zenészek láthatóan élvezték a hagyományos hangszerek által létrehozott különleges hanghatásokat megszólaltatását, melyek szinte filmszerűen mesélték el az ősi indián történetet. Az egyedi hangeffektusokhoz járult hozzá a darab végén a Falvai Attila koncertmester által megszólaltatott hangszer is, amit talán most először láthatott-hallhatott a hangversenyterem közönsége: a hegedű és a trombita nászából született violinophono-t. Jean Louis Steurman másodszor is pódiumra lépett, ezúttal Bach g-moll zongoraversenyének szólistájaként. Most egy barokk darabban is megcsodálhattuk pregnáns billentését és nagyszerű formálását. Zongorázása kissé Gouldéhoz hasonlatos, még abban a külsőségben is, hogy rendkívül közelről nézi a billentyűket. Előadásában kiemelkedő volt a 2. tétel megszólaltatása, mely az éteri, a nyugalom, az elmélkedés, a bölcsesség szinonimája volt. Az utolsó tételben szólista és zenekar egyaránt lubickolt, a gazdagon díszített zenei anyag mintha csak a barokk festményeken látható ruhák csipkéinek zenei megfelelői lettek volna. A közönség tapsait a művész Bach Goldberg-variációjának Áriájával köszönte meg.

A hangverseny befejezésekképpen, a Chóros sorozat no. 10-es darabjában a Nemzeti Énekhar (karigazgató: Antal Mátyás) is csatlakozott a zenekarhoz. A látványos hangszerezés, a témák tobzódása a rio janeírói utcák mindennapjait idézte meg, mely záró számhoz illően nem is tévesztette el hatását. Szép, tartalmas tónussal szóltak a vonósok, feltörő energiákkal a fúvósok, virtuózan a nehéz ütőszólamok. Kocsis Zoltán remekül összefogta a zenekart és a kiváló teljesít-

ményt nyújtó kórust. Jó, hogy a rádió élő közvetítésének köszönhetően nemcsak a MŰPA közönsége élvezhette ezt a ragyogó estet.

(Kovács Ilona)

Pannon Filharmonikus Zenekar 2015. február 6.

Művészetek Palotája

Kizárólag orosz szerzők műveiből állította össze februári budapesti hangversenyének programját a pécsi Pannon Filharmonikusok együttese. El kell ismerni, bátor válogatás volt ez, hiszen a három számból kettő, Sosztakovics 1. gordonkaversenye (Esz-dúr, op. 107 – 1959), és Stravinsky Petruskája (1910/11, a most megszólalt revideált változat: 1947) 20. századi zene – és bár a 20. századból mostanra „múlt század” lett, a hangversenyrendezők és a muzsikusok egyaránt tudják, hogy megváltozott státusza ellenére e korszak zenéjét a nagyközönség máig sem dolgozta fel teljesen –, a harmadik, Csajkovszkij A vihar című zenekari fantáziája (op. 18 – 1873) pedig ismeretlen ritkaság. Ennek ellenére a Művészetek Palotája Bartók Béla Nemzeti Hangversenytermének nézőtere szépen megtelt – és ez nemcsak ezúttal történt így: hasonló tapasztalható a Pannon Filharmonikusok valamennyi budapesti fellépésén. Elmondhatjuk, hogy az utóbbi években (és ez a folyamat már Hamar Zolt zenei vezetői munkája alatt megkezdődött, majd Peskó Zoltán idejében folytatódott, hogy 2011 őszétől, Bogányi Tibor érkezését követően kiteljesedjék) a pécsi zenekar szilárd közönségbázist épített ki a fővárosban, ami nem csekélység.

A hangversenyt román vendégkarmester vezényelte. Cristian Mandeal (1946) brassói és bukaresti tanulmányok után Berlinben Herbert von Karajan, Münchenben Sergiu Celibidache irányításával tökéletesítette tudását. Csajkovszkij Viharát sikerült úgy vezényelnie, hogy a hallgató felfigyeljen a ritkán megszólaló mű értékeire. A mű elején jól érvényesült a kürtszólam és a magas vonósok kevert hangzásának jellegzetes lontanohatása, érzéletesen hatottak a fafúvók „vilámai”, s a két effektus együtt megteremtett egy várakozásteljes, titokzatos atmoszférát (A vihar, mint tudjuk, nem természetzene, hanem Shakespeare drámája nyomán íródott, akárcsak a zeneszerző két másik kompozíciója, a Hamlet és a Rómeó és Júlia – mindkettő nyitányfantázia). Jól felépített fokozásokat hallottunk még a műben, kitűnően megvalósult a viharzene tombolása (itt az ütők szerepét említeném), de a későbbiekben a vonósok lágy legato-játékát is

élvezhettük. Egészében véve Cristian Mandeal és a jó formában játszó Pannon Filharmonikusok együttműködése nyomán olyan előadásban csendült fel A vihar, amelyben a ritkán hallható műveket megszólaltatni érdemes: ha a közönség így hallja ezeket a mostoha sorsú darabokat, akkor kialakulhat benne az igény arra, hogy más-kor is találkozzék velük.

Ennél valamivel ellentmondásosabb képet rajzolt karmester és zenekar együttműködéséről a koncert második felét kitöltő Petruska. Cristian Mandeal szuggesztíven vezényel, s ebben a műben, talán a balett fokozottan mozdulatközpontú zenei gondolkodásmódja által inspirálva, sokkal élénkebb színpadi mozgással, néha egész testével, már-már a művet „eltáncolva” élte végig a folyamatokat. Jól felépítette a formát, megszületett a darab nagy íve. Ezen belül megfelelően tagolta is a négy kép folyamatát, a kontrasztokat és a Petruskára jellemző, filmszerűen éles dramaturgiai vágásokat előtérbe állítva viszonyult a karakterekhez. A rendkívül nehéz partitúra elsősorban a nagy tuttikban szólalt meg hitelesen, a Petruskát át- meg átszövő szólistikus és kamarazenei részletek között azonban sok kidolgozatlanságra, elnagyoltságra kellett felfigyelni, és gikszerek is becsúztak (trombita). Ez az előadás tehát, miközben sok szép pillanattal ajándékozta meg a hallgatót, közvetítve a mű atmoszféráját, a megmunkálás terén hagyott kívánnivalót maga után.

A koncert első részében, Csajkovszkij Vihara után orosz vendégművész, Szergej Szlovacsevszkij (1966) játszotta Sosztakovics 1. gordonkaversenyét. A leningrádi születésű muzsikus, aki 2011 óta Finnországban él, Natalja Gutman mellett Msztyiszlav Rosztropovicstól is tanult – attól a művésztől, akinek számára Sosztakovics 1959-ben ezt a versenyművet írta, s aki a kompozíciót még a keletkezés évének októberében a Leningrádi Filharmonikusok kíséretével, Jevgenyij Mravinszkij vezényletével be is mutatta. Szlovacsevszkij igen jó csellista: gazdag, erőteljes, sokszínű hangon játszik, kidolgozott technikával. Teherbíró, állóképes muzsikus, és aki ismeri az 1. csellóversenyt, tudhatja, hogy a szólistának ebben a darabban szüksége is van az állóképességre: a négy tétel (melyek közül a harmadik egy teljes tételyi cadenza) igencsak próbára teszi az hangszeres biztonságát, szükség van az erőtartalékra. A legfontosabbnak azonban azt éreztem, hogy fogékonynak mutatkozott a mű sötét, vad, pesszimista karaktere iránt, képes volt megidézni a tépelődve

gyötrődő Sosztakovicsot éppúgy, mint a zeneszerzőre oly jellemző „ádáz” hangvétele, a gyors tételek ellenállhatatlanul előre-fürödő lendületével. Ráadásként a zenekar kíséretével Pablo Casals karakterdarabját, A madarak énekét (El cant dels ocells) szólaltatta meg. *(Csengery Kristóf)*

Pannon Filharmonikusok – 2015. február 7.

Vezető vidéki zenekaraink között vállalkozókedvben a Pannon Filharmonikusok jár élen. Ez az együttes rendezett először önálló bérleti sorozatot a MüPában, s időről-időre különböző funkciókban, környezetben újra kipróbálja magát. Az Armel operaverseny és fesztivál keretében kísérő funkcióban, s részben repertoárbővítő szempontokkal a MüPa és a Budapesti Fesztiválzenekar közös rendezvényén, az évenkénti maratonokon.

Idén a Stravinsky-maraton keretében a neoklasszikus korszak két, egymás szomszédságában készült alkotását, a Capricciót és a Zsoltárszimfóniát szólaltatta meg vezető karmestere, Bogányi Tibor vezényletével.

A(z érthetően) ritkán hallható Capriccio a ritkaságok kedvelőit örvendeztette meg elsősorban, a Zsoltárszimfóniát pedig (amely szintén nem tartozik a koncertek repertoárjába) mindig öröm élő előadásban hallani. A műsorra tűzésért is hálások lehetünk – akkor is, ha a megszólaltatás némi kívánnivalót hagyott.

Könnyen belátható, hogy nemcsak igényes feladat megoldásáról van szó, hanem arról, hogy idő kell, amíg az új műsorszámokat anyanyelvi szinten tudja elsajátítani (volta-képp bármely) együttes. Bogányi Tibor számára is viszonylag ritka lehetőség Sztravinszkij-műveket dirigálni, s ennek megfelelően, most van alakulóban az a mozdulatkészlet, amely az elvárásokat-kéréseket közvetíti. Mivel ritkán hallható művekről van szó, a zenekari muzikusoknak sincs „a fülében” a megvalósítandó hangzás. Ráadásul, a gyors tempójú játszanivaló nemcsak technikai feladat, hanem különleges figyelmet igényel a játékosoktól, hogy aktívan vegyenek részt az összhangzás megszületésében. A könnyed-szellemes hangzás nemcsak nagy koncentrációt igényel, hanem az is szükséges, hogy biztos szólamtudás birtokában egyszersmind felszabadultan szólaltassák meg a játékosok. Ehhez pedig idő kell, pontosabban, a művek többszöri megszólaltatásának a lehetősége. Mindenesetre, ígéretes az a lelkesedés, lendület, amellyel a Capricciót tolmácsolták, Fejérvári Zoltán

pazar szólójával. A virtuóz zongoráznivalót magától értetődő biztonsággal, problémamentesen szólaltatta meg, azonkívül látható-érzhető kedvvel, vagyis: játék-örömmel, igazi capriccio-hangulatot árasztva. A Zsoltárszimfóniában a Nemzeti Énekkar működött közre, s itt érződött a Sztravinszkij-ismeret különböző szintje. Bogányi Tibor nem tudta folyamatosan „közös nevezőre hozni” az énekeseket és hangszereket. Voltak remekül megoldott, belefeledkezős szép részletek, aztán némi értetlenség, majd ismét gyönyörködtető hangzás váltakozott. De még így is lelkes fogadtatásban részesült a produkció; bár feltételezhetően a zenekarban többen most ismerkedtek Sztravinszkij neoklasszikus korszakának e két darabjával, mégis, összességében sikerült olyan hangzasképet létrehozni, amely élményt jelentett a közönségnek. A Capriccio játékos-sága, szellemessége, a Zsoltárszimfónia mélytűző szépsége – emlékezetes pillanatokat eredményezett. És a tetszés minden bizoznyal arra inspirálja a zenekart, hogy a zeneirodalom birodalmának mind nagyobb területeit hódítsa meg – mindenki öröme.

(Fittler Katalin)

MÁV Szimfonikus Zenekar – 2015. február 7.

Méltán részesült viharos tetszésnyilvánításban a Stravinsky-maraton keretében a MÁV Szimfonikus Zenekar. Az életmű ritkán játszott darabjaiból állították össze a műsort: Kelemen Barnabás szólójával a Hegedűversenyt adták elő, majd A csalogány című operából készült szimfonikus költeményt, A csalogány énekét szólaltatták meg, vezető karmestere, a művészeti vezető tisztét is betöltő Csaba Péter irányításával.

A maraton folyamán többnyire óránként követték egymást a rendezvények (felváltva a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben és a Fesztiválszínházban) – ezúttal azonban már-már „csúszástól” kellett tartani, mert a mindkét műsorszám lelkes fogadtatásának időtartama nem volt bekalkulálva... Az aggályos hallgatók nem is merték kívánni a hangverseny végét, nehogy elkészenek a következőről (megfeleltek arról, hogy az élő rádióközvetítés eleve biztosítja, hogy amíg az egyik program nem fejeződött be, addig nem kezdődhet a következő...).

A Hegedűverseny ritka játszottságát mi sem bizonyítja, mint hogy a tekintélyes repertoárral rendelkező Kelemen Barnabás ezúttal kitétte a kottát. Félreértés ne essék, nyilvánvalóan nem csupán kottából tudta elját-

szani (amíg ilyen – technikailag és zeneileg egyaránt – igényes kompozíciót elsajátít valaki, szinte önkéntelenül is rögződik a játszanivaló folyamata), de ezzel is sejtette: számára is kivételes feladatról van szó. E Hegedűverseny esetében kivételes szerepet kapott a szólóhangszer és a zenekar kölcsönössége, játszanivalójuk anyagának egy része „felcserélhető”. Éppen ezért érvényesült a MÁV Szimfonikus Zenekar játékának az a sajátossága, hogy – feltehetően azért, mert az önálló szimfonikus kompozíciók mellett praxisukban a kíséret a legkülönbözőbb szinteken-módokon fordul elő – aktív partneri kapcsolatot létesít a szólistával. (Meggannyi jelentős szólista szoktatta, elsősorban a zenekari szólóállások előadóit, a folyamatos zenei kommunikációra, és mivel gyakran biztosítanak lehetőséget pályakezdő, azaz a zenekarkíséretes játékban járatlan hangszereknek versenyművek előadására, szinte vérükké vált, hogy figyeljenek a szólistákra.) A szabályos és szabálytalan metrumok, ritmusképletek átélésével lehetővé tették, hogy a hallgató ösztönösen is „mérje”, azaz, figyelemmel kísérje a zenei történések különböző léptékeit. A barokkos motorizmus, Sztravinszkij módján, lebilincselő volt. A csalogány éneke több zenekari játékosnak adott lehetőséget szólistikus szereplésre, ami mindig lelkesítő az illető játékosoknak – de örömforrás lehetett az is, hogy mindig érzékeny zenei környezetben csendülhettek fel az emlékezetes dallamok. A muzikusok érezhetően belefeledkeztek az előadásba – őket nem foglalkoztatta az idő múlása, azaz, hogy „hivatalos” idejük már-már lejár. Az empatikus hallgató ennek jobban tudott örülni, mint amennyire zavarta a mind erőteljesebbé váló mozgolódás a darab végére. De akik nem szaladtak a következő programra, ráérősen fejezték ki tetszésüket az élménytadó előadásért.

(Fittler Katalin)

Az Amadinda és a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara – 2015. február 13.

Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Nem hinném, hogy akár az Amadinda, akár a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara babonás lenne. Már csak azért sem, mert vetették a bátorságot és péntek 13-ára nem egy óvatos „szendvics-koncert”-et, hanem közös estjük teljes egészére kortárs zenei hangversenyt hirdettek a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterembe. Igazuk lett, a hatalmas terem annak ellenére is megtelt,

hogyan az érdeklődő a Bartók Rádióban egyenes adásban is meghallgathatta műsorukat. Igaz, a babonások talán igazolva látták a naphoz kötődő hiedelmet azzal, hogy a meghirdetett ősbemutató – a koncert karmesterének, Vajda Gergely Drums, drums, drums című kompozíciójának első előadása – ezúttal elmaradt. Ez persze nem balszerencse, bármikor előfordulhat, ráadásul a beugró mű is sokat ígérő volt: J. S. Bach C-dúr versenymű két csembalóra és zenekarra (BWV 1061) című kompozíciójának meghallgatására készülődhetett a közönség. Ezúttal természetesen átiratban, melyet Holló Aurél készített két-két vibrafonra és marimbára. Ám a műsorváltozás mintha nem lett volna elég. Még mielőtt elkezdődhetett volna a hangverseny második fele, először egy önhibáján kívül elkészt hegedűművész keltett nagy derűtséget (a pultjáról hiányzó kottát kellett megkeresnie), aki szándéka szerint bizonyára diszkréten szeretett volna csatlakozni a már játékra készen álló zenekarhoz. Ám a közönség, persze, észrevette és tapssal jutalmazta a „besurránó-akciót”. Aztán percekig csak ez volt az „esemény”, mivel a koncert második félideje nem indult el. A közönség egyre türelmetlenebb lett, elsősorban azért, mert nem tudta az okot. Végül Vajda Gergely kijött a színpadra és közölte, hogy egy eltűnt szót keresnek. Mivel a kottát nem találták, a II. trombitás elé egy partitúrát tettek ki, így minden akadály elhárult az est hátralévő felét kitöltő Gyöngyösi-mű előadása előtt.

A hangversenyt nyitó alkotás, Takemitsu Toru (1930–1996) *From me flows what you call Time* című kompozíciója megúsza az efféle kalandokat. Rendkívül látványos volt már a színpadi kép is: a zenekar előttmögött-mellett a legkülönfélébb ütőhangszerek sorjázta. A jól ismertek mellett változatos alakú – és az előadás folyamán az is kiderült, hogy – hangú hangszerek némelyike leginkább a konyhában használatos eszközökhöz hasonlított, de volt olyan fából készült „hangszer” is, ami első látásra madáretetőnek látszott. Eme instrumentumok sok nemzet kultúráját képviselték: volt köztük például tradicionális japán, indonéz és pakisztáni is. Ezt kiegészítendő – dekorációnak is látványos volt – a terem két oldalán több méter hosszan színes szalagok lógtak le, mellyel a magasban lévő kis csengőket lehetett megszólaltatni. Mint ahogy azt a rendkívül informatív műsorfüzetből megtudtuk, az öt különböző színű szalag természeti elemeket és jelenségeket szimbolizált: a kék a vizet, a piros a tüzet, a sárga a földet, a zöld a szelet, a fehér pedig az eget. Az

Amadinda együttes tagjai – Rácz Zoltán, Bojtos Károly, Holló Aurél és Vácsi Zoltán – valamint a vendégütős, Varga Zoltán – díszszembekendőként is viseltek és képviseltek egy-egy színt. Látványos volt az ütőművészek bevonulása is: a terem különböző sarkaiból lépegetve foglalták el helyüket a színpadon. A mintegy félórás mű előadása során mind az ütősök, mind a zenekar a mű iránti rendkívüli alázatról tettek tanúbizonyságot. Az ütősök több hangszert kezeltek magabiztos virtuozitással, sokszor csak néhány másodpercük jutott arra, hogy időben elérjenek egyiktől a másikig. A japán szerző a zenekari hangszereket is mutatós játszanivalóval látta el: hallhattunk többek között hívogató fuvolaszólót, szellőt imitáló hárfasuhanásokat, arabos csellódallamot. Igényes, szép kivitelezésben hangzott fel Takemitsu nagyzenekari kompozíciója.

Az egzotikus hangzások után J. S. Bach már említett, eredetileg két csembalóra komponált versenyműve következett a négy Amadinda-tag szólójával, és egy barokk hangzásideálhoz igazított karcsúbb zenekarral. Az átiratot inkább érdekes kísérletnek tartom, abban a tekintetben is, hogy az immár harminc éve fennálló együttes megmutathassa a nagyközönségnek, a dallamjászó ütőhangszereken Bach is játszható. A mostani előadás azonban nem a legelőnyösebb oldaláról mutatta meg a művet. Bár kétségkívül nehéz szólamokat játszottak a szólisták – briliánsan, a túl sok pedál miatti lebegő hangzás zavaróan hatott és messze állt a barokk esztétikától. Vélhetően a hangszerek hangolását is ellenőrizni kellett volna, az első tétel elejébe ugyanis néhány hamis hang is belekeveredett. Legjobban a zárótétel fúgatémájának kopogó, toccata-szerű hangzása ragadott meg.

A második félidőben Gyöngyösi Levente 2013-ban elkészült *Sinfonia concertante* négy ütőhangszerjátékosra és zenekarra című alkotása csendült fel. A háromtételes művet a zeneszerző az Amadinda és a Pannon Filharmonikusok felkérésére komponálta, melyben számos izgalmas kifejezési formával kísérletezett a szerző. Az egész műről elmondható, hogy ötlettel teli, témáiban és feldolgozásmódjában is maximálisan él azzal a kivételes helyzettel, hogy a négy szólista ütőhangszerek arzenálját képes megszólaltatni, valamint, hogy a komponálás folyamatába a szerző a leendő előadók tapasztalatait is kamatoztathatta. Külön emlékezetes volt a Szivárvány havasán című népdalt is felidéző, „érzelmi felindulásból” komponált 2. tétel, mely a hegymászó Eröss Zsoltnak, az egykori barátunk állít

emléket. A siratót csak az energiák kirobbanásával lehetett ellenpontoszni: az utolsó tételben mintha száz keze lett volna a négy Amadindásnak. A Vajda Gergely vezette Rádiózenekarról csak a legnagyobb elismerés hangján lehet szólni: mindhárom darabban tudásuk legjavát adták, pontosan, együttműködően és fegyelmetlenül játszottak.

(Fittler Katai)

Nemzeti Filharmonikusok – 2015. február 18.

Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

A vendégkarmester, Carlo Rizzi megbetegedése következtében másik vendégdirigensnek kellett megmenteni a koncertet. Christopher Seaman beugrásával oly módon sikerült ez, hogy az eredetileg meghirdetett program módosult. Így Schumann 4. szimfóniáját nem két Prokofjev-mű követte, hanem a 4. zongoraverseny után a második részben Csajkovszkij 5. szimfóniája csendült fel. (A „Vas és acél” szimfónia elmaradt ugyan, de kétségkívül kárpótolta hallgató-ságát a gyakran hallott, népszerű muzsika.) Ha a falaknak füle lenne – talán furcsállnák, hogy öt nap leforgása alatt négyszer kell hallaniuk Schumann d-moll szimfóniáját (szerdán a Nemzeti Filharmonikusokkal, majd háromszor a Budapesti Fesztiválzenekarral). Ilyen panasza koncertlátogatóknak aligha lehet, sőt, aki mindkét vezető zenekarunk interpretációjában végigkövette a kompozíciót, kifejezetten örömet lelte ebben a tobzódásban.

Megvallom, kissé gyanakodva fogadtam a karmestert, akiről az ismertetőben az olvasható, hogy „a zene inspiráló megformálásáról ismert világszerte”. A világhálón tájékozódva Seaman munkásságáról, megtaláltam e jellemzés angol eredetijét – olvasmányként nem túl izgalmas környezetben. A pályáját ütősként kezdő brit karmester tevékenységének javarésze angol nyelvterületre esik, vendégkarmesterként valóban keresettnek tűnik – a koncert végighallgatása után ez teljesen érthetőnek tűnt!

A 72 éves Seaman fiatalos lendülettel jött, s csakhamar meghódította a közönséget. A zenekart már korábban – erről közös muzsikálásuk tanúskodott. Talán épp az kamatozott, ami miatt kevéssé hangzatos az életrajza: mentes az „utazó-világjáró vendégkarmesterek” megannyi manírjától, gesztusától. A Schumann-szimfónia hallgatásakor még az is megfordult a fejében, felkészült együttes akár karmester nélkül is előadhat-

ná. Seaman nagy erénye, hogy tud (és mer) észrevétlen maradni – ennek az éremnek az a másik oldala, hogy muzsikusai (legyenek vele rendszeresen vagy alkalmilag kapcsolatban) önállóan érezhetik magukat, eme érzés minden kétélűségével. Szabadnak, amennyiben működési területüket nem határozza elvárás, ugyanakkor jó esetben érezhetik a megnövekedett felelősséget is. Ilyesfajta nagy bizalmat persze kizárólag jól felkészült zenekar érdemel, hiszen a sikerben egyaránt osztozik a dirigens és csapata. Fokozott mértékben volt ez érvényes a Csajkovszkij-szimfónia esetében (amikor Seaman még csak a látszat kedvéért sem tette ki maga elé a partitúrát). Mint első hallgató, várta a felcsendülő hangokat, pontosabban, a belőlük sorjázó dallamokat, s nagyobb léptékben, a tételekből összeálló ciklust. Korántsem a mozdulataival érte el a hangzás intenzitását – viszont jelzésszerű gesztusaival is sejtette, hogy örömmel halad együtt alkalmi muzsikusaival. (És ha alkalmanként egy-egy vonósszólóknak kis „holdudvara” támadt, az is bőségesen „belefért” az intenzív hangzás kereteibe.) Olyannyira otthon érezte magát a MüPa hangversenytermében, hogy – angol humor? – jelzés-értékűen a közönséggel is „kommunikált”. Nem hallott ő még – sajnos gyakori – köhögős-krákogós magyar hangversenyt, másképp értékelte volna, hogy a vírusos-influenzás időszakban milyen fegyelmezett a közönség. Nincs torokköszörülés krákogás, csak kényszerű köhögés, az is ritkán. De ami a zenehallgatás feszült figyelmé alatt háttérbe került, tételszünetekben (talán épp a következő tétel zavartalan-sága érdekében) kikívánczolt. E tételszünet-aktivitást parodizáló gesztusát is arra használta a karmester, hogy – ezúttal jelentős beintő mozdulatával – visszatérje a figyelmet a muzsikára.

Az est legnagyobb élményét azonban kétségkívül Prokofjev zongoraversenye jelentette. Alexei Volodin nem először lépett fel a Nemzeti Filharmonikusokkal (az ismertető magyar szövege szerint 2006-ban, az angol rész szerint 2007-ben járt hazánkban, ugyancsak Kocsis Zoltán meghívására). Annak a Paul Wittgensteinnek köszönhető a mű, akinek megrendelésére Ravel „balkezes” zongoraversenye is született. Ebben a briliáns műben érződik, hogy szerzője remek pianista, az univerzális hangszer lehetőségeinek alapos ismerője. Virtuóz muzsikát komponált, a négy tétel kidolgozott ötletek gazdag tárháza. A kétkezes szólista számára az is feladat, hogy jobb kezének „elhelyezésével” ne akadályozza a bal kéz

teljes klaviatúrát bejáró mozgását. Volodin érezhetően kedvvel vett részt a mű megszólaltatásában – kölcsönösen jó kapcsolatot tartva együttessel és karmesterrel. És minden bizonnyal örömforrást jelentett számára, hogy a ráadás Prokofjev-darabban másik kezét is használhatta, érzékeny billentéskultúrájával gyönyörködtető percekot okozva.

(Fittler Katalin)

Honvéd Férfikar -

2015. február 17

Pesti Vigadó

Minden valószínűség szerint még a Liszt-rajongók között – most nem kifejezetten a zeneművészekre gondolok – is vannak, akik a romantikus mesternek csak bizonyos műveit – a nagyzenekariakat, zongora-átiratait, a szólószonátáit vagy éppen az egyháziakat részesítik előnyben. Annyira sokszínű életművet hagyott maga után, a hosszú élet fordulataival párhuzamosan oly sokféle stílus, érzelm, műfaj jelenik meg palettáján, hogy a hallgató ízlés alapú válogatása természetesnek tekinthető.

Ha azonban valamilyen hangszeres együttes válogat a maga számára, megfordul a helyzet – nem kizárólag az ízlés vagy a tet-szés dönt, hanem a virtus: vajon sikerül úgy előadni a művet, hogy a hallgatónak csak a zenehallgatás öröme jusson, s ne törődjön a feladat megoldásának nehézségeivel.

A Honvéd Férfikar Liszt világi kórusaiból adott válogatást 2015. február 17-én. A Vigadó teljesen megújult díszterme (végre) megjavult akusztikával fogadta a hangversenyre érkező zenei ínyenceket. A program először a Liszt-bicentenáriumra készült összeállítás, melyet 2011 tavaszán élőben mutattak be és lemezre is rögzítették. Ettől azonban a kórusművek ismertsége csak kis mértékben növekedett. A mostani hangverseny is jó részt szűz közönségnek szól.

Liszt férfikarra szerzett művei (ahogy a CD-hez csatolt ismertetőben Kaisinger Rita írja) nagyobbrészt egyházi vonatkozású kompozíciók. A viszonylag kevés kivétel különböző

romantikus – és a saját korában kedvelt, mára lexikoncikké zsugorodott – költők műveinek ihletésére született.

A műsort indító Titan című kórusművet Franz von Schober verse ihlette, 1842 elején keletkezett. Indító szavai (Athos kék szikla-csúcsán vágyom ülni) klasszikus elvágódó szituációt idéznek fel. Liszt hat éven keresztül újra meg újra visszatért a végül basszus-szólón és férfikaron megszólaló zenedarabhoz, melyet zongora kísér. A mostani hangversenyen is feltűnő volt (majd a válogatás többi darabjában is), hogy Liszt mennyire nem kipárnázott fotelbe ülteti szólistáit. Fátrai Jánosnak a hangterjedelme éppen csak elérhető legmélyebb pontjáig kellett alászállnia, miközben időnként szinte a tenorszólóig is fel kellett tornáznia magát. Himnikus nagy mű következett, egészen elképesztő hangszerezési változatban. „A romantika vezető művészei közül sokan azonosultak Friedrich Schiller erkölcsi parancsával, amelyet An die Künstler – A művészekhez – című versében fogalmazott meg. (Az érdeklődők megtalálhatják a hosszú költeményt, melynek csak néhány részlete került a zeneműbe, az Európa Könyvkiadó Lyra Mundi sorozatában megjelent, 1977-es Schiller-kötetben, Rónay György fordításában.) Közéjük tartozott Liszt is, akinek egész életműve e parancs szellemiségében fogant. Schiller költeményének néhány sorát 1853-ban zenésítette meg, és második weimari hangszerelője, Joachim Raff még ugyanabban az évben elkészítette a két tenor és két basszus szólóra, valamint férfikarra és zongorára komponált karmű zene-kari változatát. Liszt a többi, ebben az időben keletkezett hangszerezéshez hasonlóan azonban ezt is átdolgozta.” (Szintén a CD kísérfüzetéből.) Ebben a kórusváltozatban is érződik a komponista örök elégedetlensége, vágyakozása a még tökéletesebb megoldásra. A négy szólistát (Hajdu András, Dékán Jenő, Bodó Levente, Tóth Péter) – különösen a két tenort – a maximum túli teljesítmény nyújtására kényszeríti, míg a kórust közel sem ennyire terheli meg

(nyilván ebben a kortárs férfikarok korlátozottabb lehetőségeihez igazodott).

Némiképp félrevezető volt az ezután következő, számomra eddig ismeretlen mű kopogós hangzásával és ritmikájával. Azt hittem, a műsorban beharangozott A kovácsot hallom, de nem, az egyáltalán nem himnikus mű A munka himnusza volt – ismét Bodó Levente érzelemgazdag és technikás előadásában. Liszt az énekes fizikai korlátait egyszerűen figyelmen kívül hagyja, amikor a legmélyebb fekvésben is teljes erőt követel, majd a dallamot ismét szinte a bariton felső határáig kergeti. Ezt a művet egyébként a solingeni szabadkőműves páholy számára komponálta Philipp Kaufmann – leányainak nevelője – versére. Már ez a darab is egyre erősebben vitt afelé, hogy az énekszólam és a zongorakíséret időnként fontossági szerepet vált. Még intenzívebben jelent ez meg A kovács tenor-basszus duójában, majd a második rész Négy elem című férfikari ciklusban.

Ezekben a zenedarabokban a kórushangzás egyre inkább operai, dramaturgiai súlyú lett. A szóló és a férfikar egymásnak felelgetése, koncertálása teljesen a Wagner-operák hangulatát idézte fel – noha Liszt soha nem akart operát írni, de hát a kor levegőjében ez benne volt...

Nagy László Adrián a műsor első részében zongorakísérője volt a kórusnak, azonban A munka himnusza és A kovács kifejezetten a pianista Liszt előtörését mutatta. A zongorával kísért férfikar helyett egyre inkább a szóló hangszer szerepét vette át a zongora, melyet férfihangok kísérnek. Ez a szerepcsere azonban nem kellemetlen, sőt. Talán lélekemelőnek lehet mondani, hiszen a hangszer megszólalása lényegesen több színű volt, mint a kórusnak szánt szerep.

A műsort záró Négy elem elég bonyolult előtörténet után született meg. Zongoraművészi karrierjének csúcán Liszt Marseille-be látogatott, ahol megismerkedett Joseph Autran provanszi költővel, aki a helyi művésztszadalm tagjaival karöltve bankettet rendezett tiszteletére. Autran a komponistának ajándékozta a Les Aquilons (Az északi szelek) versét, melyre Liszt kórusművet írt, s amelyet az ottani dalárda egy jótékonyági hangversenyen előadott, 1844. augusztusában. „Az energikus, már-már vad bevezető sorok megértéséhez többszöri meghallgatás szükséges.” – írta a Feuilleton du Sud című újság recenzense. A ciklus további verseit csak néhány hónappal később, 1845 kora tavaszán zenésítette meg, az ibériai hangversenykörútja idején. A négy megzenésített költeményt kottamásolója és titkára,

August Conradi hangszerelte meg. Még ugyanebben az évben Liszt felvázolta a négytételű ciklus elé szánt zenekari bevezetést is, amelynek hangszerelését azonban már Joachim Raff készítette. Ebből a – Liszt által később újrahangszerelt – zenekari bevezetésből jött létre a zeneszerző egyik legnépszerűbb szimfonikus költeménye, a Les préludes, amely bőségesen merít a Négy elem zenei anyagából, viszont már egyáltalán nem hivatkozik a versek eredeti szerzőjére, Autranra.

A magyar rapszódia népszerűségével veteledő Les préludes ismerős dallamait hallani egy egészen más zenei környezetben, nem szimfonikus műként – igazán nem mindennapi élmény. (Talán ahhoz fogható, mint amikor Beethoven Karfantáziájában felismerjük a majdani Örömdát...)

A Négy elem minden eddiginél erősebben mutatkozik meg, amint a zongoravirtuóz Liszt küzdve, de győztesen alárendeli a férfikart a hangszernek. Ebben már egyértelműen brillíroznia kell a pianistának – Bizjác Dóra vette át a feladatot. Egy zongorakoncertnyi teljesítményt követel tőle a hangverseny záró darabja.

Az elemek részleteit hallgatva elő-előkerülnek az ismerős motívumok. „A többszörösen újrahangszerelt szimfonikus költemény főtémája a Les astres-ből (A csillagok) való. A később brácsákon és kürtökön felhangzó,

ezzel csaknem egyenrangú második téma a La terre-ből (A föld) ered, míg a drámai középházisban felharsanó harcias trombitamotívum a Les flots-ből (A hullámok) származik. (Ismét a CD ismertetőjére hivatkozom.) Az előzetes hírekben még Strausz Kálmán szerepelt az együttes élén, váratlan megbetegedése miatt azonban Riederauer Richárd vezényelte a műsort, ugyanolyan hibátlanul.

Érdekes lehetne egybevetni, hogy Liszt magánéletének felemelő vagy deprimáló elemei – szerelmei, hódolói, rajongói majd magánéleti válságai – miképpen jelentek meg az egyes művekben, de úgy gondolom, ebben az esetben fölösleges lenne. Hiszen csupán öt művet hallottunk. Nem a közismert Liszt-slágeret, amelyeket még a vacsora mellé is felszolgálnak az éttermekben. Érdekes zenedarabok ezek, és a Honvéd Férfikar válogatása egy zenei értékválasztás folyamatának ívét rajzolja fel az alkalmazott művektől a színpadias romantikáig.

Aki azonban nagyobb magánéleti mélységekre kíváncsi, forduljon Gál György Sándor Liszt Ferenc című életrajzi regényéhez. Annak cselekményvezetése talán nem foglalalkozik aprólékosan minden művel – bár nagyon sokkal igen –, de abból így is pontos képét kapjuk a romantika számunkra legnagyobb egyéniségének. És talán megérezzük valamit a korból is. (*Bedő J. István*)

A MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR NONPROFIT KFT.

próbajátékot hirdet CELLÓ TUTTI ÁLLÁSRA

A próbajáték ideje: 2015. március 9. (hétfő) 10.30

helye: Miskolci Szimfonikus Zenekar székháza (Malom, Fábíán u. 6/a)

A próbajáték kötelező anyaga:

A próbajáték anyaga:

- egy tétel Bach szólószvitjeiből
- egy klasszikus vagy romantikus versenymű saroktételle

Zenekari állások:

Beethoven: 5. szimfónia II. tétel.	elejétől 11. ütemig 49. ütemtől 60. ütemig 98. ütemtől 107. ütemig
Beethoven: 8. szimfónia 3. tétel	Trió (45. ütemtől 78. ütemig)
Brahms: 4. szimfónia IV. tétel	B-től D-ig (41. ütemtől 81. ütemig)
Liszt: Les Préludes	109. ütemtől 170. ütemig
Bartók: Táncsvit III. tétel	24. ziffertől 26. zifferig
Kodály: Galántai táncok	első 5 ütem

Jelentkezés: írásban, szakmai önéletrajzzal (kérjük az elérhetőséget is megadni!) 2015. március 4-ig levélben, vagy személyesen a zenekar irodájában (cím: 3525 Miskolc, Fábíán u. 6/a). A zenekari szólamok kottái az irodában átvehetők, ill. igényelhetők.

H.-Cs.: 9–16, P.: 9–12 óra között a 46/323-488-as vagy a 70/442-1760-as telefonszámon.

A zenekar zongorakísérőt nem biztosít (kérésre helyi zongorakísérőt tudunk ajánlani).

Miskolc, 2015. január 28.

Szászné Pónuzs Krisztina
ügyvezető

Auer-iskola

EFREM ZIMBALIST – Rosztov –Na-Don 1890. április 9. – Reno (USA) 1985. február 22.

3. rész

Azóta, hogy az 1860-as években Joachim Schumann vezényletével adta elő Lipszében a Beethoven hegedűversenyt, ezt minden évben megismételték a Gewandhausban tartott újévi hangversenyen. Amikor Joachim 1907-ben elhunyt, az utána követő években Nikisch Artúr az iránta érzett tiszteletből nem hívott szólístát ezekre a hangversenyekre. A korábbi hagyománnyal szakítva, később Frau Wolffal elhatározta, hogy az 1910. január 1-én megtartott hangversenyen új szólista és új mű szerepeljen az újévi koncerten, és a Csajkovszkij hegedűversenyt Efrem Zimbalist adja elő. A művel Efrem hatalmas sikert aratott, és két Bach-tételt adott elő ráadásként. Berlinben a „Sans Souci”-ban is fellépett Nikisch vezényletével. A következő héten Nikisch Vecsey koncertjét vezényelte a Beethoven Saalban, és megígérte Efremnek, hogy szerez neki jegyet. Zimbalist 1904. január 19-én hallotta először az akkor még alig 11 éves Vecsey játékát, aki a szentpétervári konzervatóriumban R. Kajanusz vezényletével lépett fel, és Hubay Carmen-fantáziáját és Paganini „Boszorkánytánc”-át adta elő. Vecsey berlini koncertjéről Zimbalist a következőket írja. *„A tizenhat éves, korához viszonyítva kis termetű Vecsey a színpadra lépett. Azonban sem termete, sem fiatal kora, sem pedig szerény viselkedése nem csökkentette azt a hatást, amit Hubay neki írt, g-moll koncertjének előadásával keltett. Sokféle karakter volt jelen hegedűhangjában, és bár ez a hang kevésbé volt érzéki, ezt életerős, lendületes vonókezeléssel ellensúlyozta.... Az általa előadott darabban csodálatosan jutott kifejezésre tehetsége, és játéka kitörölhetetlen nyomot hagyott Zimbalist emlékezetében. Az előadás után rögtön bozzá sietett, hogy kifejezze csodálatát, Nikisch pedig mindkettőjüket meghívta a hoteljébe vacsorára.”* Berlinben eljátszotta Csajkovszkij versenyművét Richard Strauss vezényletével is. Strauss nem nagyon kedvelte a kortárs orosz szerzők műveit, ami kissé nyugtalanította Zimbalistot. A próba előtt Strauss odaszólt neki: *„Ne aggódjék, ha a próbán nem megy valami jól – nem ismer-*

em a művet. De délután lesz egy kis időm, hogy megnézzem. Estére minden rendben lesz.” De nagyon jól ment minden, és Efrem alig akarta elhinni, hogy a karmester most blattolja a művet. Az utolsó tételben bejelölték Auer húzásait, és miután végigjátszották a művet, kezét rázták. Az előadáson Strauss hibátlanul kísért, pedig bele sem nézett a partitúrába. Amikor gratulált Efremnek, megvonta a vállát, és csak ennyit mondott: *„Hát nem is olyan rossz mű ez.”* Mielőtt elutazott Berlinből, elment Henri Marteau koncertjére, aki Joachim örökébe lépett a berlini Hochschule-n. Nem tetszett a játéka. Egyesek szerint Marteau stílusa nagyon megváltozott azóta, hogy Berlinbe jött. Valahogy eltűnt belőle a franciás elegancia, játéka lapossá vált. A koncert után Zimbalist Flesch Károllyal beszélgetett, aki 1908-1926 között Berlinben élt. Flesch kiselőadást tartott Marteau-ról, majd rosszállását fejezte ki a Hochschule döntése miatt, ugyanis önmagát tartotta a megüresedett poszt várományosának. (Flesch csak 1921-ben lett a Hochschule tanára.) Bár később Efrem nagy tisztelettel adózott Flesch pedagógiai munkásságának, hegedűjátékáról elfogultság nélkül nyilatkozott: *„Sok hegedűs nagyságot ballottam fiatal koromban. Volt ezek között három, aki csak szeretett volna közéjük tartozni: Marteau, Burmester és Flesch.”* Ez év áprilisában Efrem visszaérkezett Londonba. Megünnepelte születésnapját a Cornwall Terrace 10-ben, ismét Harrison-turnéra utazott Elena Gerhardt-tal és Mark Hambourggal. Május 25-én már Londonban lépett fel a London Symphony Orchestra-val, Alexander Chessin vezényletével. A Times így írt róla: *„A fiatal hegedűs, aki tegnap délután a Queen’s Hallban adott koncertet, már korábban beopta magát az angol közönség szívébe, és ezúttal is nagyszerű, virtuóz művésznak bizonyult.”* Efrem ez év tavaszán adta elő először a Beethoven-hegedűversenyt a Royal Filharmonikusokkal. *„Ysaÿe tanítványa, Louis Persinger, aki ballotta az első előadásainak egyikét, nemes, szép előadásmódját emelte ki. Külö-*

nösen jól emlékezett arra, milyen tökéletesen uralta a vonót. A lassú tételben, röviddel a szólóhegedű második belépését követően egy mélyről jövő, nyugalmat sugárzó dallam hangzik fel. Ennek első négy ütemét sokan nyolc vonóbúzással szólaltatják meg. Aki törésmentesen akarja megformálni, négy vonóra veszi. Zimbalist ezt a dallamot méltóságteljesen kitartott vonóval, éneklő hangon, két vonóbúzással szólaltatta meg.” A Royal Filharmonikusok menedzsere, Francesco Berger „Reminiscences, Impressions and Anecdotes” című könyvében így írt róla: *„Efrem Zimbalist az egyik legjelentősebb azon művészek közül, akiket ismertem... Beethoven hegedűversenyének előadásával olyan nagy hatást keltett a Filharmonikus-koncerten, hogy az előadást a zenekar centenáriumi évében, 1912 májusában meg kellett ismételnie. A jelenleg élő hegedűsök élvonalába tartozik, és mindazok, akik ballották őt az említett alkalommal, magamat is beleértve, állítgatják, hogy soba nem ballották ezt a nagy művet ilyen nemes, költői előadásban.”* Közben a katonai behívóval kapcsolatos ügy tovább bonyolódott. Benckendorff orosz követre igyekeztek nyomást gyakorolni, hogy Zimbalist térjen haza Oroszországba. A bizonytalan helyzetben nem lehetett szerződéseket aláírni. Ekkor Joseph Fels sietett Efrem segítségére. Megtudta, hogy az özvegy Mária cárné készül meglátogatni Dániában élő rokonait (bátyja, VIII. Frederick volt Dánia királya). Kopenhágába utazott, és elintézte, hogy a cárné fogadja őt. Emlékeztette a cárnét, hogy milyen nagy benyomást tett rá Efrem londoni fellépése. Kiemelte, hogy ennek a kérésnek nem a hazafiság hiánya az oka, hanem az igen ígéretesen alakuló, és már eddig is sok energiát igénylő művészi pálya számára tartogat veszélyt a katonai szolgálat. Az özvegy cárné megértőnek bizonyult, és megemlítette, hogy fia, a cár már korábban is közben járt a hasonló helyzetben lévő Mischa Elman érdekében. Zimbalist hamarosan értesítést kapott a cártól, hogy mentesült a katonai szolgálat alól. Amikor

az özvegy cárné legközelebb látogatóba jött Londonba, Alexandra királynéhoz, Zimbalist Benckendorff orosz követ kíséretében jelent meg a Buckingham palotában, hogy köszönetet mondjon. Az öreg cárné tréfálkozva válaszolta: „*Kedves fiatalember! Nem magáért tettük, hanem azért, mert féltünk, hogy megsérülhet a keze.*” Mielőtt elutazott Amerikába, Németországban turnézott. 1911 április 9-én lett 21 éves. Nagy ünnepséget rendeztek számára a Cornwall Terrace 10-ben, és ekkor jelentette meg a Schott zeneműkiadó „Suite in Alter Form” és „Szláv táncok” című műveit. 1911 szeptemberében indult el az Új Világba az észak-német Lloyd Hajózási Társaság „Vilmos császár” nevű hajójával. Amerikai turnéján egy fiatal orosz emigráns, Chotzinoff lett a zongorakísérője, aki állandóan aggódott, hogy Zimbalist szinte alig gyakorol, és nem is próbál, miközben ő majdnem egész nap ott ült a szállodai szobában lévő pianino mellett. Néha esténként már olyan fáradt volt, hogy nem ment haza az East Side-ra, hanem az apartman nappalijában, a kanapén aludt el. Csodálkozva látta, hogy Efrem úgy utazott el Bostonba a zenekari koncertjére, hogy elutazása előtt még csak elő sem vette hegedűjét. Bostonba érkezve egy újságíró, Olin Downes kereste fel. Amikor megkérdezte tőle, mi volt a legjelentősebb élménye Európában, Zimbalist habozás nélkül válaszolt: „*Hallottam Emmy Destinn a Saloméban.*” 1911. október 27-én adta elő először a Glazunov-koncertet az Egyesült Államokban, a Boston Symphony-val, Max Fiedler vezényletével. A Boston Globe nagyszerű hangját, művészi cantilena-játékát, kiváló intonációját és tökéletes technikáját emelte ki. Ez a technika annyira perfekt, hogy szinte nem is lehet ennél jobban hegedülni – írták. A Boston Journal nem állhatta meg, hogy össze ne hasonlítsa Elmannal: „*Az újonnan érkezett hegedűs játéká basonló bonfitársáéhoz, Mischa Elmanéhoz. Elman egy fiatal, individualista orosz, de kettőjük közül Zimbalist a mesteri játékos és a finom előadó, a tüneményesen tiszta hangok teremtője.*” November 2-án adta elő a Glazunovot a Carnegie Hallban, a New Yorki Filharmonikusokkal, Josef Stransky vezényletével, majd pedig a szólóestjén a Csajkovszkij-hegedűversenyt, Chotzinoff kíséretével. New York közönsége már izgatottan várta fellépését. Eljöttek az itt élő, legnagyobb muzsikuskok, élükön Arturo Toscaninival és Emmy

Destinnel. A közönség óriási lelkesedéssel fogadta a Glazunov-koncert előadását, a híres operacsillag pedig - hálából a sajtonak adott kedves nyilatkozatért – két tucatot rózsát küldött a fiatal hegedűsnek. A kritikák egybehangzóak voltak. A New York Tribune-ban W.B. Chase ezt írta: *Mr. Zimbalist a hang költője, aki az utóbbi időben hallott sok hegedűssel ellentétben ma frissítően batott művészi érettségével, és bámulatba ejtő kiegyensúlyozottságával.* A New York Timesban Richard Aldrich kiemelte szívembemarkolóan kifejező játékát, gyönyörű hangját, és plasztikus formálását, hogy még egy ilyen hanyagul összezsapott, kevés igazi inspirációról tanúskodó műből is képes volt a kihozni a legtöbbet. A Musical America tudósítója, Arthur Farwell azt írta, hogy Zimbalist „*már a kezdet kezdetén igazi sikert aratott, olyant, ami nem túlságosan gyakori a zenei világban ... miként Nagy Sándor, ő is meg fogja bódítani a világot.*” Közben a Fels házaspár is megérkezett New Yorkba. Adams koncertirodája a New Jersey államban lévő Patersonban, Edward P. Meany tábornoknál rendezett privát hangversenyt, amelyen Zimbalist és a népszerű amerikai szoprán, Alma Gluck működött közre. Efrem és Chotzinoff az út első szakaszát kompon tette meg a Hudson folyón, majd vonattal utaztak tovább. Amikor kompra szálltak, éppen Alma Gluck mellett mentek el, aki mellett zongorakísérője, és egyik barátjuk ült. Alma Bukarestben született, és még gyermekkorában került New Yorkba. Később egy East Side-on lévő gyorsírnál állt alkalmazásban, majd férjhez ment Mr. Glick-hez, akitől született egy lánya. Férje biztatására kezdte képezni hangját, miközben időnként meghallgatta Gatticasazza és Toscanini is. A karmester később javasolta, hogy változtassa nevét Gluckra, és szerződtette a Metropolitan Operához. Bemutatózó fellépése igen sikeres volt, és rendkívül népszerű énekesként tartották számon. Zimbalist oda-sétált a hölgyhöz, majd elegánsan meghajolt előtte, mire a két férfi udvariasan helylyel kínálta. Végig Alma mellett ült a kompon, és a vonaton is. Amikor Efrem és a zongorakísérője a tábornok házához érkeztek, Alma már gyönyörű, fehér szatén ruháját viselte. Sugárzóan elegáns volt, fejét oldalról két fekete hajfonat fogta közre, fehér kesztyűt viselt, egyik kezében legyezőt tartott. Efrem ilyen gyönyörű nő még nem látott soha életében. A koncerten Alma valósággal elbűvölte közönsé-

Zimbalist és Alma Gluck esküvői képe (1914. június 15., London, Cornwall Terrace 10.)

gét hangjának finom bársonyosságával, tökéletes hajlékonyságával. Olyan bensőséges hangulatot teremtett, hogy mindenki úgy érezte, mintha csak neki énekelne. A koncert után, hazafelé menet is egymás mellett ültek, és amikor a kompon kikötött, együtt szálltak taxiba. Néhány nappal később Efrem vacsorázni hívta Almat, majd a Prince George hotelbe mentek – itt lakott ugyanis Efrem és Chotzinoff –, ahol Efrem zongorázott Almának. Kevésbé ismert áriákat játszott Rimszkij-Korszakov operáiból, közik a hindu vendég dalát a „Sadko” című operából, amit Alma rögtön műsorára tűzött, Viszonzásul elénekelt nekik egy részletet Mahler „Dal a földről” című művéből, amit a két fiatalember elbűvölten hallgatott. Évtizedekkel később Alma így emlékezett vissza: „*Napokon át a nyomomban volt, és igyekezett rábeszélni, hogy menjek vele vacsorázni. A legszebb ruháját vette fel, és az operaelőadás után átadta a névjegyét. Végül igent mondtam. Taxit hívott, és elvitt a Columbus Circle-böz. Rámutatott a Childs Restaurantra, és így szólt: Asszonyom, látott már ilyen gyönyörűt életében? Sokáig álltunk odakint, és csodálattal néztük. Aztán bekísért, és tojásrántottát ettünk.*” 1911. november 10-én délután a Carnegie Hall zsúfolásig megtelt, még a színpadra is tettek székeket. A hangversenyen elhangzott Bach g-moll szólószonátája, egy Brahms-, Csajkovszkij- és Drdla-szerzemény, valamint néhány Zimbalist repertoárján szereplő darab. A műsor a Paganini „Boszorkánytánc”-cal zárult, amelynek virtuóz előadásával Zimbalist teljesen levette lábáról a közönséget. A koncertre ideutazott Londonból a Fels házaspár is,

ugyanis Felsnek közben sikerült szereznie Hammigtól egy kitűnő Stradivari-hegedűt, amely a „Titian”(Tiziano) nevet viselte. A ma milliókat érő hangszer akkor 12.000 dollárba került. Az árát Zimbalistnak később sikerült kifizetnie Felsnek. A New York Timesban Aldrich ezt írta: *„Zimbalist teljesítményének csúcspontját a Bach-műben érte el, amit csodálatos emelkedettséggel, méltóságteljesen adott elő, könnyedén győzve le mindazokat nébzségeket, amelyek ebben a műben vannak”*. Irving Weil, a New York Journal tudósítója így összegezte értékelését: *„Valóban, ő egyike a jelenleg élő, legnagyobb hegedűsöknek.”* Visszaemlékezve első amerikai turnéjára, Zimbalist később elmondta: *„Ha csak annak a harminc koncertnek a honoráriumából kellett volna megélnem, amit előre lekötöttek számomra, első évadom veszteséggel zárult volna. Szerencsére volt sok privát koncert is, az első évben mindegyikért 1000 dollárt kaptam. Amikor eljöttem New Yorkból, már gazdag ember voltam.”* A Zimbalist-Alma románc persze nem kerülte el az emberek figyelmét. Egyeseknek nem tetszett, hogy Alma hat évvel volt idősebb, míg mások amiatt nehezteltek, hogy ott hagyta férjét, aki olyan nagyvonalúan támogatta karrierjét. Zimbalist később így nyilatkozott erről: *„Almával való találkozásom életem legszerencsésebb eseménye volt. Pozitív hatása óriási volt. Akkoriban sikereim és utazásaim ellenére még csak egy 21 éves, naiv fiatalember voltam. A vele való találkozásnak köszönhetően nemcsak hogy érette váltam, de ez a találkozás megóvott engem az élet sötét dolgaitól, amikről akkor még fogalmam sem volt. Minden hatásra nyitott voltam, és bárkinek a kezei közé kerülhettem volna. Alma egészen rendkívüli ember volt. Csak azt sajnáltam, hogy nem korábban jött hozzám feleségül.”* Almának nem az volt a kifogása, hogy Efreml túl fiatal volt, hanem az, hogy úgy is viselkedett. Állandóan a nyomában volt, hol Európában, hol Amerikában, de három évnek kellett elteltie, mire összeházasodtak. Amerikai turnéja 1911 telén kezdődött Clevelandben, és SanFrancisco-ban végződött. Állandóan írogatta a leveleket Almának, és már alig várta, hogy tavasszal ismét találkozzanak. Ez persze nem volt egyszerű, hiszen Alma állandóan turnézott. 1912 tavaszán készítette Efreml az első hanglemezeit Chotzinoffal Camdenben (New Jersey), a Victor Company cégnél, amely akkoriban a Columbia hanglemezkiadó

vetélytársa volt. Az első felvételek között szerepelt Aulin: „Humoresque” (v64241), Cui: „Orientale” (v64261), MacDowell: „Long ago” (v64266), Zimbalist: „Hebrew Dance” (v64550), Reger: „Andantino” szólóhegedűre (v64518) és Drdla: „Serenade” (v64330) című darabja. A népszerű művekből, Alma Gluckkal közösen készített hanglemezek óriási példányszámban keltek el. Efreml 1912 májusában áthajózott Londonba, ahol Nikisch Artúr felkérésére, május 23-án adta elő a Royal Filharmonikusokkal Beethoven hegedűversenyét. Másnap este a London Symphony Orchestra vendégeként lépett fel Glazunov hegedűversenyével, a fiatal Leopold Stokowski vezényletével. Éppen ezen a napon volt Berlinben a kis Jascha Heifetz bemutatkozó hangversenye, aki ekkor még meglehetősen vegyes kritikákat kapott. Egyesek kis hegedűhangját kifogásolták... Két hét múlva már Zimbalist is Berlinben volt, ahol Brahms versenyművét játszotta Richter János vezényletével. A közönség soraiban ott ült Auer Lipót, Heifetz papa a fiával, és Fritz Kreisler is, aki ekkor hallotta először Zimbalistot. A koncert után Kreisler a kis Heifetzről beszélt Zimbalistnak, akit Berlinben hallott. Ő kísérte zongorán, amikor néhány nap múlva Arthur Abellnek, a Musical America tudósítójának játszott. Ekkor hangzott el a következő, elhíresült Kreisler-mondat: *„Nos uraim, most aztán mindannyian összetörhetjük a térdünkön a hegedűinket!”* Zimbalist később a következőképpen nyilatkozott a híres hegedűsök pályafutásának alakulásáról: *„Kubelik félretolta Sarasatét, aztán Heifetz kitérta Elmant és bizonyos mértékig Kreisler-t. Néhány év múlva pedig Menuhin okozott komoly zökkenőket Heifetz karrierjének alakulásában, bár ez a kizsorítás csak rövid ideig tartott. És én? Rám mindez nem volt hatással, hiszen én kis hal voltam.”* Nyáron egy hónapos vakációra utazott a Kaukázusba, Kiszlovodszkba. Ekkor kezdte tanulni Sibelius hegedűversenyét. Augusztusban visszautazott New Yorkba, de még előtte ellátogatott szülőhelyére, Rosztovba. A következő évadban nézeteltérési támadtak a Wolfsohn koncertirodával. A század első másfél évtizedében ugyanis Amerikában Mischa Elmant tartották számon „a hegedűsök királyaként”, annak ellenére, hogy egyesek jobban kedvelték Zimbalistot, vagy Kreisler-t. Mischa éberem őrizte előkelő pozícióját. Amikor elolvasta Zimbalist első amerikai kritikáit, rögtön be-

masírozott Adams koncertirodájába, és közölte: ugyan sikerült megszerezniük Elmant, a világ legnagyobb hegedűsét, de ha továbbra is szerződtek Zimbalistot és Kreisler-t, nem fogják többet megkapni Elmant. Az ügy háttérben Elman édesapja állt, aki féltékeny volt fia vetélytársaira. Jellemző a helyzet ellentmondásosságára, hogy Elman mindig dicsérte Zimbalist és Kreisler játékát, ha a nevük szóba került. Szegény Adams persze kapitulált, és ezt követően Kreisler fellépéseit Charles Ellis, a Boston Symphony menedzsere intézte, míg Zimbalist Loudon Charlton ajánlatát fogadta el, aki tapasztalt koncertszervező volt, és megduplázta Efreml tiszteletdíját. 1912 november 2-án Alma Gluck a Carnegie Hallban adott daletet, és ekkor előadott két Zimbalist által komponált dalt is. Az új koncertévad fontos eseménye volt a Brahms-fesztivál, amelyen Efreml a Brahms hegedűversenyt adta elő a New York Symphony Orchestrá-val, Walter Damrosch vezényletével. Mivel Zimbalist és Alma egyre gyakrabban léptek fel privát koncerteken, megindultak a spekulációk, hogy mikor házasodnak össze. De Almát nem sikerült rábeszélni. Alma Gluck leánya, – aki később Russel Davenport íróhoz ment férjhez, ezért a Marcia Davenport nevet használta – „Too strong for Fantasy” című könyvében ad erre magyarázatot. Írja, hogy *„nagyon szerelmesek voltak egymásba... Alma már a kezdet kezdetén szeretett volna hozzámenni feleségül, de vonakodása abból adódott, hogy úgysem lett volna lehetősége normális házasságot élni, mivel akkoriban pályája csúcán állt... Zimbalist méltó párja volt Almának, bár Alma úgy gondolta, hogy a férfi fölötte áll. Azonban nincs az a hegedűs, akit annyira bálványozna a közönség, mint egy fiatal szopránénekest. Akkoriban csak John McCormack vonzott akkora közönséget, és kapott olyan magas tiszteletdíjat, mint Alma.”* (McCormack világhírű ír tenorista egyidős volt Alma Gluckkal.) Miután Sol Hurok koncertrendezőnek sikerült megegyeznie Charltonnal, Hurok rendezte meg Zimbalist koncertjét 1913. április 27-én, a Carnegie Hallban. Efreml olyan kevésbé ismert műveket adott elő, mint Goldmark „Áriá”-ja, Alois Reiser „Quasi Ballata” című kompozíciója, York Bowen és Tor Aulin „Humoreske” címet viselő darabjai, saját „Hebrew Dance” című szerzeménye, Rawlins Cottenet „Chanson Méditation”-ja, és műsorán szerepelt néhány Kreisler-darab is. 250 em-

Jascha Heifetz, Efrem Zimbalist, Alma Gluck és Fritz Kreisler. A kép Zimbalistéknál készült, 1919-ben (Fisher's Island, Connecticut).

ber ült a színpadon, mivel a 3000 fős közönség zsúfolásig megtöltötte a termet. A New York Herald így írt a koncertről. „Az eső sem vette el a kedvét a Zimbalist-rajongóknak, akik az előző este teljesen megtöltötték a Carnegie Hallt, hogy úgy búcsúzzanak el a fiatal orosz hegedűstől, hogy az emlékezzen rájuk még a rákövetkező két évben is, amikor már nem lesz Amerikában.” 1914 februárjában Joseph Fels – aki akkor éppen adótanácsadóként képviselt egy ügyet Washingtonban - elhunyt tüdőgyulladásban. Zimbalist Oroszországban turnézott. Hatalmas csapás volt ez számára, hiszen Fels sok tekintetben közelebb állt hozzá, mint a saját családja. 1914. június 15-én Zimbalist és Alma Gluck csendben házasságot kötöttek Londonban, Felsék Cornwall Terrace 10-ben lévő lakásában. Másnap Zimbalist szólóestet adott a Queen's Hallban, a Times pedig már hirdette „Song and Violin Joint Recital” címmel Alma és Efrem június 27-én, a Queen's Hallban tartandó, közös hangversenyét, amely házasságkötésük miatt hatalmas kasszasikernek ígérkezett. A mézesheteket Franciaországban, Chamonix-ben töltötték, közel a svájci határhoz, a világhírű lengyel zongoraművész, Paderewski villájában. Augusztus 1-én éppen ebédhez készülődtek, amikor a házvezető Paderewskihez lépett, és valamit súgott a fülébe. Paderewski felállt, és izgatott hangon jelentette be: „A német gyalogság előzölölte Belgiumot, és Franciaország felé nyomul. Európában kitört a háború.” Mivel Zimbalist felmentése a katonai szolgát alól háborús helyzetre nem vonatkozott, sürgősen vissza kellett jutniuk az Egyesült Államokba. Amikor a francia határőrség átvizsgálta Zimbalisték csomagjait, szemet szűrt nekik Zimbalist fényképezőgépe, és kis híján internálták őket. Nagyon megkönnyebbültek, amikor az

Espagne hajó végre elindult velük Amerika felé. New Yorkba visszaérkezve vásároltak maguknak egy lakást a West Side-on (315 West 100. Street), ahol szakács, takarítónő, komornyik és sofőr állt rendelkezésükre, aki új Hudson Deluxe autójukat vezette. „Igen nagyvonalú életet élünk” – emlékezett mosolyogva Zimbalist. Leányukat, Abigélt a Philadelphiában élő Barnes családra bízta, hogy a Barnes-gyerekekkel együtt járjasson iskolába, és megtanulja, hogyan élnek a „normális” emberek. Közben Elman egy másik impresszárióval kötött szerződést, ezért Alma elintézte, hogy a jövőben ismét a Wolfsohn koncertiroda rendezze Zimbalist hangversenyét. A Victor Company is élt a lehetőséggel, aminek több, obligát hegedűvel kísért, szép dal felvétele lett az eredménye. Később Zimbalist tréfálkozva mesélte: „Kérték, hogy ne játsszak túl hangosan, ne hogy mindent elrontsak!” Legnépszerűbb felvételük az „Old Folks at Home” lett, a „Carry Me back to old Virginny” című dal pedig az első évben több mint egymillió példányban kelt el. Felesége kívánságára a „Swedish Cradle Song”-ot (svéd bölcsődalt) Zimbalist zongorakíséretével vették fel. Alma karrierje csúcán állt, de a háború miatt fel kellett hagynia a külföldi turnékkal. 1915 januárjának elején Zimbalist a Carnegie Hallban lépett fel Spohr d-moll hegedűversenyével, és Reger a-moll szólószonátájával, majd Milwaukee-ben Kreislerrel adta elő Bach kettősversenyét. Egyetlen probléma volt csak: mindketten második hegedűt akartak játszani. Végül aztán Kreisler kapta az első szólómot. A Victor Company felvételt akart készíteni a kettősversenyéről a két híres orosz hegedűssel, Elmannal és Zimbalisttal. Mivel Elman visszautasította az ajánlatot, a január 14-i felvétel alkalmával ismét Kreisler lett Zimbalist partnere. Amikor hónapokkal később Efrem meg-

hallgatta a felvételt, megdöbbenve hallotta csúnya portamentóit a lassú tételben. „Azt hittem, ettől kifejezőbb lesz a játékomb” – célzott eltúlzott csúsásaira. „De hát fiatal voltam. Kár, hogy Fritz nem figyelmeztetett, milyen rondán szól!” Amikor viszont kedvenc felvételeiről kérdezték Kreisler, a Bach-kettősversenyt említette az első helyen. Közben Alma és Efrem elhatározták, hogy megkereszteltetik születendő gyermeküket, ami persze együtt járt az ő áttérésükkel is. Zimbalist korábban soha nem adta jelét, hogy vallásos ember lenne, Joseph Fels katolikus felfogásának és hitének mélyebb értelme csak később érintette meg. Fels „keresztény zsidó”-ként volt közismert. Ha valaki felemlegette neki a zsidóság kiválasztott helyzetét, ezt szokta mondani: „Igen, hogy elhozzák a világnak a kereszténységet.” Amikor Zimbalist életrajzírója 1980-ban szóba hozta ezt a témát, így válaszolt: *Kellemetlenül éreztem magam, hogy zsidó vagyok, és nem akartam, hogy a gyermekeim is megtapasztalják ezt. Mi az, hogy zsidó? Egy emberi teremtmény, aki másokhoz hasonlóan lehet jó vagy rossz ember. Beutaztam az egész világot, és találkoztam számtalan jó és rossz emberrel, akik különböző származásúak és vallásúak voltak. Most azt kérdezi, miféle „zsidó” vagyok én? Nem járok zsinagógába, és soha nem tanultam héberül. Apám sem volt ortodox zsidó. Míg a szüleim éltek, semmit sem tudtak arról, hogy mi a véleményem ezekről a dolgokról. Amikor meghaltak, búcsút mondtam a múltnak. Ami engem illet, már hatvanöt éve nincs „zsidó” a családomban. A gyermekeim egyszerűen csak „jó emberek”, őszinték és egyszerűek. Egyik zsidó tanítványának egyszer ezt mondta: „A zsidókat évezredekkel ezelőtt száműzték. Mi értelme most emiatt síránkozni?” Felesége, Alma Gluck szintén kikeresztelkedett, ami azonban nem gátolta abban, hogy évekkal később, ráadásulként elénekelje a Carnegie Hallban az ősi, spanyol-zsidó eredetű, „Hatikvá” (Remény) című dalt, amelyhez 1878-ban írtak szöveget, és amely később Izrael himnusza lett. Sokan könnyeztek akkor a közönség soraiban. A muzsikuskok körében persze akadtak vicces történetek is ezzel kapcsolatban. Amikor Harriet Kreisler élénken tiltakozott, hogy férjének akár csak egy csepp zsidó vér is folyna az ereiben, Leopold Godowsky csendesen megjegyezte: „Szegény fickó, eléggé vérszegény lehet.”*

Rakos Miklós

(Következő számunkban folytatjuk.)

A PANNON FILHARMONIKUSOK – PÉCS NONPROFIT KFT.

próbajátékot hirdet az alábbi állásra
NAGYBŐGŐ TUTTI

A próbajáték anyaga:

Dittersdorf: Nagybőgőverseny I. II. tétel kadenciával

Zenekari szemelvények:

Beethoven: V. szimfónia II. és III. tétel
Beethoven: IX. szimfónia IV. tétel
Mozart: g-moll szimfónia I. és IV. tétel
Bartók: Concerto I. tétel eleje
Mozart: A varázsfuvola- nyitány

Az írásbeli jelentkezéseket kérjük beküldeni az alábbi címre:

Pannon Filharmonikusok-Pécs Nonprofit KFT.

7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.

vagy az office@pfz.hu címre

A zenekari szemelvényeket a jelentkezés regisztrálása után a meghívott pályázónak megküldjük, illetve a zenekar honlapjáról letölthető. Zongorakísérőt igény szerint biztosítunk!

A próbajáték tervezett időpontjáról később adunk tájékoztatást.

A próbajáték helyszíne: Kodály Központ (7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.)

Az állás betöltése: megegyezés szerint.

Bővebb felvilágosítást a 72/500-328 ill. 20/ 4498502 telefonszámon adunk!

Pécs, 2015. január 22.

Horváth Zsolt
igazgató

A PANNON FILHARMONIKUSOK – PÉCS NONPROFIT KFT.

próbajátékot hirdet az alábbi állásra
NAGYBŐGŐ SZÓLAMVEZETŐ

A próbajáték anyaga:

Dittersdorf: Nagybőgőverseny I. II. tétel Grüber kadenciával (I. forduló)

Bottesini vagy Koussevitzky koncert I. II. vagy II. III. tétel (II. forduló)

Zenekari szemelvények (III. forduló)

Beethoven: V. szimfónia II. és III. tétel

Beethoven: IX. szimfónia IV. tétel

Mozart: g-moll szimfónia I. és IV. tétel

Bartók: Concerto I. tétel eleje

Mozart: A varázsfuvola- nyitány

Haydn: No.31 „Mit dem Hornsignal” szimfónia- nagybőgő szóló

Mahler: 1.szimfónia – nagybőgő szóló

Sztravinszkij: Pulcinella-szvit- nagybőgő szóló

Az írásbeli jelentkezéseket kérjük beküldeni az alábbi címre:

Pannon Filharmonikusok-Pécs Nonprofit KFT.

7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.

vagy az office@pfz.hu címre

A zenekari szemelvényeket a jelentkezés regisztrálása után a meghívott pályázónak megküldjük, illetve a zenekar honlapjáról letölthető. Zongorakísérőt igény szerint biztosítunk!

A próbajáték pontos időpontjáról később adunk tájékoztatást.

Az állás betöltése: megegyezés szerint.

Bővebb felvilágosítást a 72/500-328 ill. 20/ 4498502 telefonszámon adunk!

Pécs, 2015. január 22.

Horváth Zsolt
igazgató

A MAGYAR RÁDIÓ SZIMFONIKUS ZENEKARA

próbajátékot hirdet

I. TROMBITA MUNKAKÖRRE PICCOLO

KÖTELEZETTSÉGGEL

határozott idejű munkaszerződéssel

Várjuk mindazon képzett zenekari művészek jelentkezését, akik

- felsőfokú zenei végzettséggel (minimum szakirányú BA diploma);
- zenekari tapasztalattal rendelkeznek.

Jelentkezéshez szükséges dokumentumok:

- szakmai önéletrajz elérhetőség megadásával
- szakirányú végzettséget igazoló dokumentum

A jelentkezéseket 2015. április 9-ig kérjük megküldeni Luczecné Váradi Ágnes részére a hegi@mtva.hu e-mail címre

Az alkalmazás feltétele:

A zenekari próbajáték teljesítése.

A próbajátékokra csak a jelentkezésük alapján kiválasztottak kapnak meghívást.

A próbajáték időpontja és helyszíne: 2015. április 24. 11:00 – MR 6-os stúdió

I. forduló – parván mögött

- J. Haydn: Esz-dúr trombitaverseny – I-II. tétel
- Bartók: A kékszakállú herceg vára 43 előtt 4 taktus – 44-ig
- G. Mahler: V. szimfónia I. tétel 278-tól 293-ig

II. forduló – rögtön az első forduló után

Zenekari állások:

- J. S. Bach: Weihnachts Oratorium I. Teil No. 8 Aria
- J. S. Bach: Messe in h-moll Nr. 2 Chor
- G. Mahler: V. szimfónia eleje 1 után 5-ig
- Ravel: G-dúr zongoraverseny 2-től 3-ig
- M. Muszorgszkij: Egy kiállítás képei – Promenade
- Richard Strauss: Hósi élet 80-tól 82 után 7-ig
- Sztravinszkij: Tűzmadár 90 után 3-tól 93-ig, 100-tól 105 után 5-ig
- Sztravinszkij: Petruska – Balerina tánca, Keringő 139-től 159-ig
- Bartók: Concerto V. Finálé – I. trombita szóló (kijelölt rész)
- Wagner: Parsifal – Előjáték

A zenekari állások kottáját a próbajátékokra meghívott jelentkezők megtekinthetik a Magyar Rádió Zenei Együttesek Irodáján, Patkó Csillánál előzetes megbeszélés alapján.

További információ: Patkó Csilla Tel.: 328-7182 (patko.csilla@mtva.hu)

A zsűri fenntartja magának a jogot, hogy a szakmai kritériumoknak nem megfelelő jelentkezőket a próbajátékból kizárja.

Budapest, 2015. március 2.

Hamada Katalin
ügyvezető igazgató s.k.

A GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR

próbajátékot hirdet az alábbi állásra

HEGEDŰ TUTTI

A próbajáték időpontja: 2015. április 8. szerda, 14.30

A próbajáték helyszíne: Győr, Richter Terem
(9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.)

A próbajáték anyaga:

- Egy szabadon választott tétel J. S. Bach szólószonátáiból vagy partitáiból
- W. A. Mozart: hegedűverseny I. tétel kadenciával (G-dúr, D-dúr, A-dúr)

Zenekari szemelvények:

- Mozart: K.543. Esz-dúr szimfónia IV. tétel 1-42 taktusig
- Glínka: Ruszlán és Ludmilla – nyitány, elejétől a 3-as zifferig
- Brahms: IV. szimfónia op. 98.
- 1. tétel: 281-297-ig
- 392-a tétel végéig
- 3. tétel: elejétől 44-ig
- 311 – a tétel végéig
- R. Strauss: Op. 20. Don Juan, II. hegedű, elejétől a „B” betűig
- Bartók: Concerto V. tétel
- 21-től 50-ig – 55-86-ig – 126-148-ig
- Csajkovszkij: Vonósszerenád 2. tétel vonósötös formában karmesterrel

Jelentkezéseket a pályázók rövid szakmai önéletrajzával és elérhetőségével együtt a zenekar titkárságára (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.) vagy e-mailben (office@gyfz.hu) kérjük eljuttatni 2015. április 2-ig. A zenekari állások részletes listája és kottaanyaga a titkárságon átvethető, vagy a zenekar honlapjáról www.gyfz.hu letölthető. Zongorakísérőt a zenekar igény szerint biztosít.

További információ a zenekar titkárságán, Ósz Gábor zenekari titkárnál.

Tel: 30/86 41 693

Az álláshely betöltéséhez felsőfokú szakirányú végzettség, erkölcsi bizonyítvány, és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 20§ -ban előírtak megléte szükséges.

Az állás betölthető: azonnal.

Bérezés: versenyképes fizetés, kedvezményes lakhatási lehetőség

Sikeres próbajátékot kívánunk!

Győr, 2015. február 11.

Fűke Géza s.k.
igazgató

BUDAFOKI DOHNÁNYI ERNŐ SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 14. 19.30 szombat Zeneakadémia

Vajda: Sinfonia ma non troppo
Schoenfield: Four parables
Grieg: Peer Gynt – kísérezene
Km.: Oravecz György – zongora
Vez.: Hollerung Gábor

Március 20. péntek 19.30 BMC

Mozart: Idomeneo – nyitány
Mozart: Thamos, Egyiptom királya – közzene
Mozart:
d-moll zongoraverseny KV 466
Haydn: G-dúr szimfónia No.88
Km.: Malcolm Bilson – fortepiano
Vez.:
Vashegyi György

Árpilis 12. vasárnap 19.30 Művészetek Palotája

A SZERELEM ARCAI – A FRIVOL

Orff: Catulli Carmina
Petrovics: Lysistrata
Km.: Szegedi Kortárs Balett
Rendező-koreográfus:
Juronic Tamás
Budapesti Akadémiai
Kórustárság
(karigazgató: Tóri Csaba)
Nyíregyházi Cantemus
Vegeteskar
(karigazgató: Szabó Soma)
Vez.: Hollerung Gábor

Árpilis 24. péntek 19.00 Klauzál Ház

Weiner: Szerenád
Wolf Péter: Zongoraverseny
Rachmaninov: Szimfonikus táncok
Km.: Balog József – zongora
Vez.: Kovács László

Árpilis 25. szombat 11.00 Klauzál Ház

A megérthető zene, JUNIOR
Orbán György: A csodafa
Előad és vez.: Werner Gábor

Május 2. szombat 19.30 Zeneakadémia

Max Reger: Négy szimfonikus költemény Arnold Böcklin nyomán
Dohnányi: Konzertstück gordonkára és zenekarra
Elgar: Enigma-variációk
Gavriel Lipkind – cselló
Vez.: Klaus Arp

Május 3. vasárnap 11.00 Zeneakadémia

A megérthető zene – FRICSAY FERENC
Beethoven: V. szimfónia
Előad és vez.: Hollerung Gábor

DUNA SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 13. 19.00 Duna Palota

Tavaszi bérlet 3.
„MESE, MESE, MÁTKA...”

Rossini: Hamupipőke – nyitány
Mendelssohn:
Szentivánéji álom – szvit
(Scherzo, Notturmo, Nászinduló)
Ravel: Lúdanyó meséi – szvit
Ljadov:
Kikimora – legenda zenekarra (op. 63)
Ljadov: Baba Yaga – tündérmese zenekarra (op. 56)
Ránki György:
Pomádé király új ruhája – I. szvit
Vez.: Kovács László

Március 27. 19.00 Duna Palota

Tavaszi bérlet 4.
PÁRIZSBAN
Debussy: Egy faun délutánja
Bourgeois:
Harsonaverseny (op. 114)
Dukas: 1. szimfónia, C-dúr
Km.: Bencze Csaba (harsona)
Vez.: Deák András

Árpilis 17. 19.00 Duna Palota

Tavaszi bérlet 5.
MAGÁNYOS FÉRFIAK ZENÉJE
Beethoven: C-dúr
hármasszert (op. 56)
Csajkovszkij: 4. szimfónia, f-moll (op.36)
Km.: Trio Primavera / Isabelle Oemichen (zongora), Schusztter Andrea (hegedű), Ladislav Szathmary (cselló)/
Vez.: Horváth Gábor

Árpilis 26. 10.30 Duna Palota

Családi Szimfonikus Matiné
Bérlet 7.
MOSOLYGÓ MUZSIKA
Tik-tak, Falusi muzsikások,
Órák tánc, Metronóm,
Tere-ferre
Vez.: Deák András
Műsorvezető: Zelinka Tamás

Május 8. 19.00 Duna Palota

Tavaszi bérlet 6.
IFJÚSÁG, MINT SÓLYOMMADÁR
Prokofjev: Sinfonietta (op. 5)
Pánczél Tamás: Zongoraverseny
Bizet: C-dúr szimfónia
Km.: Balog József (zongora)
Vez.: Deák András

GÖDÖLLŐI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 21. szombat, 19.00 Művészetek Háza Gödöllő – színházterem

MŰVÉSZETEK KERTJE
Wagner: Siegfried-Idyll
Grieg: Peer Gynt – I. szvit
J. Strauss: Tavasz hangok-keringő
Mennydörgés és villámlás-polka
Mesél a bécsi erdő-keringő
Könnyű vér-polka
Kék Duna-keringő
Vez.: Ménesi Gergely
A műsort ismerteti: Zelinka Tamás

GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR

Március 12., csütörtök 19.00 Tatabánya, A Vértess Agorája

Március 13., péntek 19.00 Győr, Richter terem

Sándor János bérlet
KOC SIS ZOLTÁN + ZONGORA
Filharmonikus bérlet – Tatabánya
S. Rahmanyinov: II. (c-moll)
zongoraverseny, op. 18
L. van Beethoven: V. (c-moll)
„Sors” szimfónia, op. 67.
Vez.: Berkes Kálmán
Km.: Kocsis Zoltán – zongora

Március 29., vasárnap 19.00 Pápa, Jókai Mór Művelődési és Szabadidő Központ

Filharmonikus bérlet – Pápa
BERECZ ANDRÁS – Mesés zenék, zenés mesék
P.I. Csajkovszkij: Diótörő – szvit
Kodály Z.: Hány János – szvit
Vez.: Berkes Kálmán
Km.: Berecz András – ének- és mesemondó

Március 30., hétfő 19.00 Sopron, Liszt Ferenc Konferencia- és Kulturális Központ

BERECZ ANDRÁS – Mesés zenék, zenés mesék
Kékfrankos bérlet
P.I. Csajkovszkij: Diótörő – szvit
Kodály Z.: Hány János – szvit
Vez.: Berkes Kálmán
Km.: Berecz András – ének- és mesemondó

Árpilis 11., szombat 15.30 Bécs, Musikverein Großer Saal

BÉCS MUSIKVEREIN
A. Dvořák:
h-moll gordonkaverseny, op. 104
P.I. Csajkovszkij:
VI. h-moll „Pathétique”
szimfónia, op. 74
Vez.: Berkes Kálmán
Km.: Perényi Miklós – gordonka

Árpilis 12., vasárnap 16.00 Győr, Egyetemi Hangversenyterem (Volt zsinagóga, 9025 Győr, Kossuth utca 5.)

Flesch Károly bérlet
L. Spohr: F-dúr nonett, op. 31
R. Wagner: Részlet a Lohengrin című operából
Popper Dávid: d-moll Polonéz koncert, op. 14
Melis László: Fúga és Tangó
A hangversenyen közreműködnek a Győri Filharmonikusok művészei.
Művészeti vezetők:
Berkes Kálmán

Árpilis 16., csütörtök 19.00 Győr, Richter terem

Varga Tibor bérlet
Árpilis 17., péntek 19 óra
Filharmonikus bérlet –
Dunaszerdabely
FILMZENE

A SAVARIA SZIMFONIKUS ZENEKAR

próbajátékot hirdet az alábbi állásra

II. FUVOLA, PICCOLO KÖTELEZETTSÉGGEL

Kötelező anyag:

Mozart: G-dúr vagy D-dúr fuvolaverseny I. tétel kadenciával
Vivaldi: C-dúr piccoloverseny II. tétel

Zenekari anyag:

FUVOLA:

Beethoven: III. Leonóra – nyitány
Mendelssohn: Szentivánéji álom – Scherzo
Bartók: Concerto – II. tétel – II. fuvola szólam

PICCOLO:

Rossini: Semiramis – nyitány
Csajkovszkij: IV. szimfónia – III. tétel
Kodály: Galántai táncok – 534. ütemtől végig
Beethoven: IX. szimfónia IV. tétel induló
Bartók: Concerto – III. tétel

A zenekari részletek letölthetők a zenekar honlapjáról /www.sso.hu/

Követelmények:

- felsőfokú végzettség
- erkölcsi bizonyítvány /az állás elnyerése esetén/
- magyarországi munkavállalási engedély

A jelentkezéshez szükséges dokumentumok:

- szakmai önéletrajz
- zenei végzettséget igazoló dokumentum

A próbajáték helyszíne: Bartók Terem, Szombathely, Rákóczi F. u. 3.

A próbajáték időpontja: 2015. május 27. szerda 13.00

Az állás 2015. július 1-től tölthető be.

Jelentkezési határidő: 2015. május 15.

Jelentkezés: Savaria Szimfonikus Zenekar

Információ: Kiss Barna 9700 Szombathely, Rákóczi F. u. 3. 20/555 0599 /kisssemusic@gmail.com /

Szombathely, 2015. február 16.

Kiss Barna
mb. igazgató

Népszerű filmzenék Bachtól
John Williamsig (Star Wars, E.T.,
Robin Hood, Tűzszekerek, Sza-
badság, szerelem, Profi, Batman,
Zorba, A Tenkes kapitánya)
Vez.: Hollerung Gábor

Április 24., péntek 19.00

Győr, Richter terem

Richter János bérlet

A MI SZÓLISTÁINK
B. Smetana: Az eladott menyasz-
szony – nyitány
W.A. Mozart: Esz-dúr szinfonia
concertante, KV 297/B
A. Dvořák:
VI. (D-dúr) szimfónia, op. 60
Vez.: Gérard Korsten
Km.: Karvaly Szilárd – oboa, Fűke
Géza – klarinét, Borbély Balázs –
kürt, Szalai Edina – fagott

Május 3., vasárnap 19.00

Győr, Multifunkcionális

Csarnok (Audi Aréna)

*Richter János bérlet – Varga Tibor
bérlet – Sándor János bérlet*

JOSÉ CURA
José Cura áriaestje
Vez.: Berkes Kálmán
Km.: Rost Andrea

Május 12., kedd 19.00

Sopron, Liszt Ferenc Konferen- cia- és Kulturális Központ

Liszt Ferenc bérlet

A MAGYAROK ÖRÖME
L. van Beethoven: István király
– nyitány, op. 117
L. van Beethoven:
F-dúr románc, op. 50
Takács J.: Rapszódia, op. 49a
Takács J.: Passacaglia, op. 73
P. Wranitzky: C-dúr szimfónia,
op. 2 „A magyarok öröme”
Vez.: Kamp Salamon
Km.: Wolfgang Göllner – hegedű

KODÁLY FILHARMONIKUSOK DEBRECEN

Március 17., 19.30

Nyíregyháza, Kodály terem

Északi fény
J. Sibelius: Finlandia op.26. No.7.
E. Grieg:
a-moll zongoraverseny op.16.
E. Grieg: Peer Gynt – részletek
Báll Dávid – zongora
Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Március 19., 19.30

Debrecen, Bartók terem

Északi fény
J. Sibelius: Finlandia op.26. No.7.
E. Grieg:
a-moll zongoraverseny op.16.
E. Grieg: Peer Gynt – részletek
Báll Dávid – zongora
Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Március 26., 19.30

Debrecen, Bartók terem

Olasz triptichon
P. Csajkovszkij:
Olasz capriccio op.45
O. Respighi:
Három Botticelli kép
G. Rossini: Stabat Mater

Rendes Ágnes, Bódi Marianna,
Pataki P. Dániel, Bátki Fazekas
Zoltán – ének Kodály Kórus
Vez.: Kovács János

Április 21., 19.30

Debrecen, Bartók terem

Boldog békeidők
F. Suppé:
Könnyűlovasság-nyitány
Liszt F.: II. (A-dúr)
zongoraverseny S.125
Goldmark K.:
Sakuntala-nyitány op.13
B. Smetana: Moldva
Balog József – zongora
Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Április 30., 19.30

Debrecen, Bartók terem

A cselló világa
F. Schubert: VIII. (h-moll,
„Befejezetlen”) szimfónia D. 759
M. Bruch: Kol Nidrei op.47
A. Dvořák: Rondo op.94
P. Csajkovszkij: Pezzo
capriccioso op.62
A. Dvořák: h-moll gordonkaver-
seny op.104
Várdai István – gordonka
Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Május 3., 19.30

Budapest, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Ó- és Újvilág találkozása

F. Schubert: VIII. (h-moll,
„Befejezetlen”) szimfónia D. 759
M. Bruch: Kol Nidrei op. 47
A. Dvořák: Rondo op.94
P. Csajkovszkij: Pezzo
capriccioso op.62
A. Dvořák: h-moll
gordonkaverseny op.104
Várdai István – gordonka
Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Május 14., 19.30

Bartók terem

Apollinaire-től Verlaine-ig

Km.: Kodály Kórus Debrecen
Vez.: Somos Csaba

MAGYAR RÁDIÓ SZIMFONIKUS ZENEKARA

Március 17., kedd 19.30

Zeneakadémia, Nagyterem

A ZENÉN TÚL.../3
Mendelssohn
Közreműködik:
A Magyar Rádió Énekkara
(karigazgató: Pad Zoltán)

Március 22., vasárnap 19.30

Bartók Béla Nemzeti Hangver- senyterem

Bernstein: Chichester Psalms
Ravel: Bolero
Beethoven:
V. (c-moll) szimfónia, op.67
Közreműködik:
Nemzeti Énekkar
(karigazgató: Antal Mátyás)
Vezényel: Daniel Oren

Közös szervezésben a
Művészetek Palotájával.

Április 24., péntek 18.00

Magyar Rádió, Márványterem

Saint-Saëns: Fantázia hegedűre
és hárfára, op. 124
Balassa Sándor: Fűzérke fuvolá-
ra, violára és hárfára op. 51
Mozart: Esz-dúr (Kegelstatt)
Trió K 498
Piazzola: Histoire du Tango
(A tangó története)
Közreműködik:
Bábel Klára – hárfa, Fejérvári
János – brácsa, Line Ildikó –
hegedű, Mali Emese – zongora
Máté Győző – brácsa, Simon
Dávid – fuvola, Szepesi János –
klarinét

Május 6., szerda 19.30

Bartók Béla Nemzeti Hangver- senyterem

Zombola Péter: Passió
Beethoven: IX. szimfónia, op. 125
Közreműködik:
Sümei Eszter, Kovács Annamá-
ria, Fekete Attila, Perencz Béla
– ének
Magyar Rádió Szimfonikus
Zenekara, Magyar Rádió
Énekkara
(karigazgató: Pad Zoltán)
Vezényel: Kovács János

MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 13. 19.00

Zeneakadémia

Erdélyi Miklós bérlet

Debussy: A tékozló fiú
Ribnyikov: 6. szimfónia
(Simfonia Tenebre)
Km.: Molnár Ágnes (szoprán),
Balczó Péter (tenor), Cseh Antal
(bariton)
Vez.: Kesselyák Gergely

Március 24. 19.30

Művészetek Palotája

Szöke Tibor mesterbérlet

Grieg: a-moll zongoraverseny
Mahler: I. szimfónia (Feltámadás)
Km.: Várjon Dénes (zongora),
Rácz Rita (szoprán), Meláth
Andrea (mezzoszoprán)
Nemzeti Énekkar
(karig: Antal Mátyás).
Vez.: Csaba Péter

Április 3. 19.00

Zeneakadémia

Lukács Miklós bérlet

Francia-est
Berlioz: Lear király – nyitány
Saint-Saëns:
a-moll gordonkaverseny
Ravel: Alborada del gracioso
Ravel: Daphnis és Chloé – II. szvit
Km.: Frans Helmerson
(gordonka)
Vez.: Csaba Péter

Április 11.

Magyar Nemzeti Múzeum, 10.00 és 11.30

*Unokák és nagyszülők
hangversenyei*

Víz, víz, tiszta víz – A Víz
Világnapja alkalmából
Mendelssohn:
Hebridák – nyitány
Smetana: Moldva
Muszorgszkij: Hajnal a Moszkva
folyó felett
J. Strauss: Kék Duna keringő
Vez.: Károlyi Sándor

Április 17. 18.00

Festetics Palota

Festetics bérlet

Mozart: Kis éji zene K. 525
Britten: Szerenád tenor hangra,
kürtre és vonósokra, op. 31
Suk: Vonós szerenád
Km.: Julian Gregory (ének),
Kovács Gergely (kürt)
Vez.: Csaba Péter

Április 28. 19.30

Művészetek Palotája

Szöke Tibor mesterbérlet

Csajkovszkij-est
Diótörő – szvit
Hattyúk tava – szvit
V. szimfónia
Vez.: Vásáry Tamás

Május 4. 19.00

Művészetek Háza, Miskolc

M. P. Muszorgszkij – M. Ravel:
Egy kiállítás képei
P. I. Csajkovszkij: b-moll
zongoraverseny
Km.: Kaneko Miyuji (zongora)
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Május 7. 19.30

Művészetek Palotája

Szöke Tibor mesterbérlet

Csajkovszkij: b-moll zongoraver-
seny
Muszorgszkij – Ravel:
Egy kiállítás képei
Km.: Kaneko Miyuji (zongora)
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Május 8. 19.00

Kodály Központ, Pécs

M. P. Muszorgszkij – M. Ravel:
Egy kiállítás képei
P. I. Csajkovszkij: b-moll
zongoraverseny
Km.: Kaneko Miyuji (zongora)
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 19. 19.00

Művészetek Háza

MAGYARORSZÁG

ÉS A NAGYVILÁG

(Gyöngy Bérlet)
Kodály Zoltán: Fölszállott a páva
– változatok
Hubay Jenő–Banda Ádám:
Larghetto op. 14/2
Zsolt Nándor–Banda Ádám:
Valse caprice (bemutató)
M. Ravel: Tzigane
Bartók Béla: Táncszvit
Kodály Zoltán:
Psalmus Hungaricus
Hegedű: Banda Ádám
Ének: Fekete Attila

Km.: Nyíregyházi Cantemus Kórus
Vez.: Héja Domonkos

Március 22. 14.30; 16.30

Művészetek Háza

JÁTSSZUNK ZENÉT A SZIMFONIKUSOKKAL

Közreműködő: Csuka Tímea

Március 24. 19.30

Zeneakadémia

Kodály Zoltán: Fölszállott a páva – variációk

Hubay Jenő–Banda Ádám:

Larghetto op. 14/2

Zsolt Nándor–Banda Ádám:

Valsecaprice

M. Ravel: Tzigane

Bartók Béla: Táncszvit

Kodály Zoltán: Psalmus

Hungaricus

Km.: Banda Ádám, hegedű

Fekete Attila, tenor

a Nyíregyházi Cantemus Kórus

Vez.: Héja Domonkos

Március 30. 19.00

Művészetek Háza

KÉSEI ROMANTIKA–AZ EST

VIRÁGAI

(Népszerű Bérlet)

Goldmark Károly:

Sakuntala – nyitány

E. Grieg: a-moll zongoraverseny

Saint-Saëns: III. („Orgona”)

szimfónia

Zongora: Várjon Dénes

Orgona: Szabó Balázs

Vez.: Kovács János

Április 9. 19.00

Zenepalota

SZENT ÉS PROFÁN

(Mester Bérlet)

J. S. Bach: H-moll szvit BWV 1067

C. Debussy: Két tánc

W. A. Mozart: Fuvola–hárfa

kettősverseny K. 299

Km.: Vigh Andrea – hárfa

Drahos Béla – fuvola

Vez.: Gál Tamás

Április 11. 16.00

Művészetek Háza

VÁRANDÓS KONCERT

Április 12. 16.00

Művészetek Háza

BABA KONCERT

Április 20. 19.00

Művészetek Háza

A JÁTÉK DIMENZIÓI

(Népszerű Bérlet)

Dohnányi Ernő:

Szimfonikus percek

Dohnányi Ernő:

áltozatok egy gyermekdalra

Ny. Rimszkij-Korszakov:

Seherezáde

Zongora: Palojtay János

Vez.: Oliver von Dohnányi

Április 30. 19.00

Művészetek Háza

ÉRZELMEK LABIRINTUSA

(Gyöngy Bérlet)

P.I. Csajkovszkij: Rómeó és Júlia

– nyitányfantázia

P.I. Csajkovszkij: D-dúr

hegedűverseny

P.I. Csajkovszkij: V. szimfónia

Hegedű: Tamsin Waley-Cohen

Vez.: Vásáry Tamás

Május 12. 19.00

Kodály Zoltán Zenei Általános

Iskola, Hangversenyterem –

Nyíregyháza

CSAJKOVSKIJ EST

Rómeó és Júlia – nyitányfantázia

D-dúr hegedűverseny

V. szimfónia

Km.: Banda Ádám, hegedű

Vez.: Gál Tamás

A Filharmónia rendezvénye

NEMZETI FILHARMONIKUSOK

Március 14., 20.00

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem

Ünnepi koncert a „MŰPA 10”

alkalmából

Brahms: A párkák éneke

Bartók: Concerto

Vez.: Kocsis Zoltán

Km.: Nemzeti Énekkar (karigaz-

gató: Antal Mátyás)

Március 18., 19.30

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem, Budapest

Mozart: A-dúr zongoraverseny,

K. 414

Bruckner: VII. (E-dúr) szimfónia

Vez.: Thomas Sanderling

Km.: Fülei Balázs (zongora)

Március 21., 18.00

Nemzeti Filharmónikusok

próbaterme, Budapest

Próbatermi vendégség – kamara-

zenei hangverseny

Hindemith: Szólószonáta

gordonkára no. 3, op. 25

Giles Farnaby: Szvit

Willem De Fesch: Szonáta

Jacques Charpentier:

Prelúd és allegro

Szentpáli Roland: Ballada

Pergolesi: Stabat Mater

Vez.: Antal Mátyás

Km.: Papp Dániel (I. hegedű),

Miczki Rita (I. hegedű), Balogh

Enikő (brácsa), Deák György

(cselló), Pertorini Rezső (cselló),

Sztankov Iván (nagybőgő),

Bizják Dóra (zongora),

Romhányi Áron (zongora),

Szentpáli Roland (tuba), A

Nemzeti Énekkar kamarakórusa,

Énekes szólisták

Április 2., 19.30

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem, Budapest

Rossini: Stabat Mater

Vez.: Carlo Montanaro

Km.: Maria Agresta (szoprán),

Francesco Demuro (tenor), Li

Liang (basszus), Nemzeti

Énekkar (karigazgató: Antal

Mátyás)

Április 3., 19.00

Kodály Központ, Pécs

Rossini: Stabat Mater

Vez.: Carlo Montanaro

Km.: Nemzeti Énekkar (karigaz-

gató: Antal Mátyás), Nemzeti

Filharmonikus Zenekar

Április 10., 19.30

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem, Budapest

Tavaszi Fesztivál nyitókoncertje

Liszt-Kocsis: Goethe Festmarsch

Rachmaninov: 3. zongoraverseny

Schumann: III., „Rajnai” szimfónia

Vez.: Kocsis Zoltán

Km.: Gyenyisz Matsuev (zongora)

Április 23., 19.30

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem, Budapest

Tavaszi Fesztivál

Liszt: Orpheusz- szimfonikus

költemény

Berlioz: Tristia, Op. 18 – kantáta

Schubert-Liszt: Dei Allmacht

D852/L13

Schubert: Esz-dúr mise D950

Vez.: Bertrand de Billy

Km.: Nemzeti Énekkar (karigaz-

gató: Antal Mátyás)

Április 30., 19.30

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem

Prokofjev: Hamupipőke- szvit

no. 1, op. 107

Brahms-Schönberg:

Zongoranégyes – zenekari átirat

Vez.: Rossen Milanov

Május 8., 19.30

Művészetek Palotája – Bartók

Béla Nemzeti Hangversenyte-

rem, Budapest

Csajkovszkij: Szláv induló, op. 31

Csajkovszkij: I. (b-moll)

zongoraverseny, op. 23

Debussy: A tékozló fiú (L'enfant

prodigue)

Vez.: Kocsis Zoltán

Km.: Kirill Gerstein (zongora),

Hajnóczy Júlia (szoprán), Meláth

Andrea (mezzoszoprán), Haja

Zsolt (bariton), Nemzeti Énekkar

(karigazgató: Antal Mátyás),

Május 9., 18.00

Nemzeti Filharmónikusok

próbaterme, Budapest

Próbatermi vendégség – kamara-

zenei hangverseny

Jean Francaix: A vidám Párizs

Ravel: Szonáta hegedűre és

gordonkára, C- dúr

Claude Debussy – Kocsis Zoltán:

Reverie L. 68, Bruyeres (Préludes

II.), L. 123/5

Claude Debussy – Kocsis Zoltán:

Premiere arabesque, L. 66/1,

Mazurka, L. 67

Claude Debussy – Kocsis Zoltán:

La fille aux cheveux de lin, L.

117/8, Danse bohémienne, L. 9

Stravinsky: Dumbarton Oaks –

Esz dúr concerto

Vez.: Kocsis Zoltán

Km.: Papp Dániel (I. hegedű),

Miczki Rita (I. hegedű), Bodor

János (I. hegedű), Balogh Enikő

(brácsa), Kertész Sándor

(brácsa), Porzolt György

(brácsa), Deák György (cselló),

Koó Tamás (cselló), Bajner

Zsuzsa (cselló), Kubina Péter

(nagybőgő), Mészáros János

(nagybőgő), Zsákai Tibor

(nagybőgő), Sipkay Deborah

(hárfa), Kovács Imre (fuvola),

Horváth Béla (oboa), Szatmári

Zsolt (klarinét), Salamon György

(klarinét), Bokor Pál (fagott),

Molnár Zoltán (trombita), Gál

László (kürt), Borbély Balázs

(kürt), A Nemzeti Filharmónikus

Zenekar fúvós szólistái

ÓBUDAI DANUBIA ZENEKAR

Március 16. és 17–20.

Iffjúsági sorozat I.

MŰPA és óbudai általános

iskolák egyéni egyeztetés szerint

CSILLAGÉNEK

Kárász Eszter, az Eszter-lánc

mesezenekar és az Óbudai

Danubia Zenekar interaktív

koncertje

Április. 2. csütörtök 19.30

Zeneakadémia

Íme, az ember VII.

HÁBORÚ ÉS BÉKE

Bartók Béla: Táncszvit

Igor Stravinsky: Capriccio

zongorára és zenekarra

Claude Debussy: Iberia

Maurice Ravel: Couperin sírja

– Ravel és Kocsis Zoltán

hangszerelése

Km.: Fejérvári Zoltán, zongora

Vez.: Kocsis Zoltán.

Április 13–16.

Iffjúsági sorozat II.

Óbudai általános iskolák egyéni

egyeztetés szerint

Felix Mendelssohn: HERMANN

Klasszik Rádió és az Óbudai Danubia Zenekar közös szervezésű koncertje

PANNON FILHARMONIKUSOK – PÉCS

Március 12., csütörtök 10.00

Kodály Központ

Még1esély!

Wagner–Henk de Vlieger:
A nürnbergi mesterdalnokok – zenekari tisztelgés
Km.: Benjamin Ziervogel – koncertmester
Vez.: Bogányi Tibor

Március 12., csütörtök 19.00

Kodály Központ

Mesterek emlékezete

Hartmann: I.
I. szimfónia – Adagio
Bruch: g-moll hegedűverseny
Wagner–Henk de Vlieger:
A nürnbergi mesterdalnokok – zenekari tisztelgés
Km.: Kelemen Barnabás – hegedű,
Benjamin Ziervogel – koncertmester
Vez.: Bogányi Tibor

Március 13., péntek 19.30

Művészetek Palotája

Mesterek emlékezete

Hartmann:
II. szimfónia – Adagio
Bruch: g-moll hegedűverseny
Wagner–Henk de Vlieger: A nürnbergi mesterdalnokok – zenekari tisztelgés
Km.: Kelemen Barnabás – hegedű, Benjamin Ziervogel – koncertmester
Vez.: Bogányi Tibor

Március 15., vasárnap 19.00

Kodály Központ

Ünnepi díszhangverseny

Hartmann:
II. szimfónia – Adagio
Bartók Béla: I. rapszódia;
II. rapszódia
Kodály Zoltán: Maroszei táncok
Km.: Kelemen Barnabás – hegedű
Vez.: Bogányi Tibor

Március 17., kedd 16.00

Kodály Központ

Babzsák VI.

Csiri biri játékkal (0-3 éves korig)
Mozart:
C-dúr vonósnégyes K.157
Km.: Buborék Kvartett
Tagjai: Vass Ágnes – hegedű,
Tóth Tímea – hegedű, Misányi Gabriella – brácsa, Herczeg Nóra – cselló

Március 21., szombat 15.30 és

17.00, Kodály Központ

Csigabáz VII.

A fortyogó üstök (3-8 éves korig)
Csigabáz: Kiss Szabolcs, Csiganyó:
Szendrői Zsuzsanna
Km.: Góth Tamás – ütőhangszerek, Gáspár Emese – ütőhangszerek, Kugyelka Zsolt

– ütőhangszerek, Rózsafi Gergely – ütőhangszerek

Március 31., kedd 19.00

Kodály Központ

PASSIÓ

Húsvéti ünnepi hangverseny

J. S. Bach: János-passió
Km.: Pasztircsák Polina – szoprán, Megyesi Schwartz Lúcia – alt, Kálmán László – tenor, Alessandro Codeluppi – tenor, Cser Krisztián – basszus, Kovács Péter – basszus, Á la cARTe kamarakórus (művészeti vezető: Philipp György)
Vez.: Bogányi Tibor

Április 11., szombat 15.30 és

17.00, Kodály Központ

Csigabáz VIII.

A három tenor (3-8 éves korig)
Csigabáz: Kiss Szabolcs, Csiganyó:
Szendrői Zsuzsanna
Km.: Szakács Viktória – cselló, Haszon Balázs – fagott, Kiss Szabolcs – harsona

Április 16., csütörtök 19.00

Kodály Központ

Zarathustra

Mozart: A-dúr rondo, K.386
Dubrovay László:
II. zongoraverseny
R. Strauss: Imígyen szóla Zarathustra
Km.: Bogányi Gergely – zongora
Vez.: Christian Schumann
A koncert a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával valósul meg.

Április 18., szombat 19.30

Művészetek Palotája

Zarathustra

Mozart: A-dúr rondo, K.386
Dubrovay László:
III. zongoraverseny
R. Strauss:
Imígyen szóla Zarathustra
Km.: Bogányi Gergely – zongora
Vez.: Christian Schumann

Április 21., kedd 16.00

Kodály Központ

Babzsák VII.

Csiri biri játékkal (0-3 éves korig)
Beethoven:
G-dúr vonósnégyes op.18, No.2
Km.: Buborék Kvartett
Tagjai: Vass Ágnes – hegedű,
Tóth Tímea – hegedű, Misányi Gabriella – brácsa, Herczeg Nóra – cselló

Április 25., szombat 18.00

Kodály Központ

Liszt és Dante

Fekete Gyula: Excelsior! – szvit
Mozart: A-dúr hegedűverseny, K.219
Liszt Ferenc: Dante-szimfónia
Km.: Pusker Júlia – hegedű,
Váradi Marianna – szoprán,
Bartók Béla Leánykar (karig.: Rózsa Bernadett)
Vez.: Kesselyák Gergely

Május 7., csütörtök 19.00

Kodály Központ

Kobajasi képei

Csajkovszkij:
b-moll zongoraverseny
Muszorgszkij–Ravel:
Egy kiállítás képei
Km.: Farkas Gábor – zongora,
MÁV Szimfonikus Zenekar
Vez.: Kobajasi Kenicsiró

Május 9., szombat 18.00

Kodály Központ

Segítség, komolyzene! V.

Mozart: A-dúr rondo, K.386
Mozart: g-moll szimfónia, K.550
Km.: Boros Mihály – zongora
Zenei mesélő: Gönczy László
Vez.: Vass András

SZABOLCSI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Április 14.19.00

Nyíregyháza, Kodály Hangversenyterem

„Egy kis bazai”

Weiner: f-moll szerenád
Wolf Péter: Concertino zongorára és zenekarra
Smetana: Hazám- Moldva
Dvořák: Szláv táncok
Vezényel és zongorázik: Kovács László

SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 13. péntek 19.00

Szegedi Nemzeti Színház

Puccini: Tosca – bemutató
Vez.: Pál Tamás

Március 16–19. H-K-Sze-Cs, Belvárosi Mozi

Ifjúági hangversenyek/3

A TERMÉSZET HANGJAI

Vez.: Gyüdi Sándor
műsorismertető:
Lukácsné Gyöző
B. Smetana: Moldva
A. Vivaldi:
Négy évszak – A tavasz
W. A. Mozart: Német tánc
E. Grieg: Reggeli hangulat
C. M. von Weber:
A bűvös vadász – nyitány
ifj. J. Strauss: Vadászaton – polka

Március 22. vasárnap 11.00

Szegedi Nemzeti Színház:

Matiné-bérllet/3

A SPANYOL LÉLEK
Vez.: Pál Tamás
a műsort ismerteti:
Meszlényi László
Ny. A. Rimszkij-Korszakov:
Spanyol capriccio
E. Chabrier: España

Március 24. kedd 19.30

Szegedi Nemzeti Színház

Fricsay-bérllet/5

Vez.: Pál Tamás
Sz. Sz. Prokofjev: Rómeó és Júlia – II.szvit, op.64
Ny. A. Rimszkij-Korszakov:
Spanyol capriccio, op.34
D. D. Sosztakovics: I. szimfónia, F-dúr, op.10

Április 9. csütörtök 19.30

Rökusi római katolikus templom

Kamarabérllet/A+B/3

HÚSVÉTI KONCERT

Vez.: Gyüdi Sándor
közreműködnek: énekművészek,
Vaszy Viktor Kórus
G. Rossini: Ünnepi mise

Április 12. vasárnap 11.00

Szegedi Nemzeti Színház

Matiné-bérllet/4

ZENÉS MESÉK

Vez.: Gyüdi Sándor
Km.: a Szegedi Nemzeti Színház művészei
a műsort ismerteti:
Meszlényi László
Madarász Iván:
Mátyás király és a varga
Madarász Iván: Pázmán lovag

Április 21. kedd 19.30

Szegedi Nemzeti Színház

Vaszy-bérllet/5

Vez.: Kovács János
Km.: Vámosi Katalin – szoprán
C. M. von Weber:
A bűvös vadász – nyitány
R. Strauss: Négy utolsó ének
L. van Beethoven:
VI. „Pastorale” szimfónia, op.68

Április 28. kedd 19.30

Szegedi Nemzeti Színház

Fricsay-bérllet/6

Vez.: Gyüdi Sándor
közreműködnek: énekes szólisták, Vaszy Viktor Kórus
C. Orff: Carmina Burana

Május 12. kedd 19.30

Dóm

Bónusz-koncert

Vez.: Gyüdi Sándor
közreműködnek: énekes szólisták, Vaszy Viktor Kórus
L. van Beethoven:
C-dúr mise, op.86

Május 19. kedd 19.30

Szegedi Nemzeti Színház

Vaszy-bérllet/6

Vez.: Bogányi Tibor
Km.: Felletár Melinda – hárfa
P. I. Csajkovszkij:
1812 – ünnepi nyitány, op.49
E. Glière: Hárfaverseny
G. Enescu:
IV. szimfónia, Esz-dúr

SZOLNOKI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Március 30. hétfő 19.00

Megyei háza díszterme

Zenei társalgó II. – A barokk és a

bécsi klasszika

Fantázia bérllet

Johann Sebastian Bach:
a-moll (No. 1) hegedűverseny
BWV 1041
Wolfgang Amadeus Mozart:
B-dúr (No. 1)
hegedűverseny K. 207
Wolfgang Amadeus Mozart:
41. (C-dúr)

„Jupiter” szimfónia K. 551
Km.: Baráti Kristóf – hegedű
Vez.: Baráti Kristóf

Április 13. hétfő 19.00

Városháza díszterme

Szolnoki anizsoksz Fantázia bérlet

Antonio Vivaldi: g-moll verseny két gordonkára RV 531
Carl Philipp Emanuel Bach: d-moll fuvoaverseny Wq 22, H. 484/1
Michael Haydn: D-dúr kürtverseny MH 134, Perger 134
Giuseppe Tartini: D-dúr trombitaverseny D 53
Maros Rudolf: Concertino fagottra és zenekarra Km.: Nagy Ibolya – gordonka, Sindel Zsuzsanna – gordonka, Bana Dóra – fuvola, Varga Hunor – kürt, Siket István – trombita, Rapi Péter – fagott. Vez.: Gál Tamás

Április 20. hétfő 19.00

Aba-Novák Kulturális Központ

Zongoraversenyest
Aba-Novák bérlet

Johann Sebastian Bach: D-dúr zongoraverseny BWV 1054
Felix Mendelssohn-Bartholdy: E-dúr versenymű két zongorára MWV O 5
Johann Sebastian Bach: C-dúr versenymű két zongorára BWV 1061
Felix Mendelssohn-Bartholdy: g-moll zongoraverseny op. 25
Km.: Simon Izabella – zongora, Várjon Dénes – zongora
Vez.: Cser Ádám

Május 4. hétfő 19.00

Aba-Novák Kulturális Központ

Jubileumi koncert – MTV karmesterverseny 1995
Aba-Novák bérlet

Szergej Rahmanyinov: d-moll (No. 3) zongoraverseny op. 30
Pjotr Iljics Csajkovszkij: V. (e-moll) szimfónia op. 64
Km.: Fujii Aki, a zenekar

premier szólistája – zongora
Vez.: Izaki Maszahiho

ZUGLÓI FILHARMÓNIA

Március 10., 11., 13., 16., 17., 19. (összesen 18 délelőtti előadás) Zuglói Szent István Zeneház

Felfedezőúton

Művészeti előadások a zuglói gyerekeknek és diákoknak
A természet csodái a zenében
Zenés, táncos, vetített képekkel illusztrált előadás a zuglói általános iskolák felső tagozatos tanulóinak, valamint középiskolás diákjainak.
Vez.: Horváth Gábor, Ménesi Gergely, Záborszky Kálmán

Március 28. és 29. 16.00

Zuglói Szent István Zeneház

Pastorale IV/2.
Marimba, vibrafon, timpani és társaik...
Az ütőhangszerek világa
Dzshanda Vitaliy hangversenye, Közreműködnek a Zuglói Filharmónia művészei, a Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekar, valamint a Magyar Táncművészeti Főiskola növendékei.
Vez.: Ménesi Gergely

Április 11. szombat 15.30

Zeneakadémia

Gaudeamus bérlet IV/4.
Brahms: Tragikus nyitány Op. 81
Ravel: G-dúr zongoraverseny Km.: Lajkó István – zongora
Haydn: 96. D-dúr szimfónia „Miracle” (Csoda)
Vez.: Kovács János

Április 18. és 19. 16.00

Zuglói Szent István Zeneház

Pastorale IV/3.
Viva la mamma – Donizetti kétfelvonásos vígoperája
A főszerepben: Vecsey Gyula – basszus
Vez.: Horváth Gábor

REGIONÁLIS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE

1088 Budapest,
Krúdy Gyula u. 15. III./40
Elnök: Szabó Sipos Máté
Főtktár: Horváth Gábor

Békés Megyei Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Békés Megyei Szimfonikus Zenekar Közhasznú Kulturális Egyesület
Békéscsaba 5600 Andrassy út 3.
Telefon: 20/4322-948
E-mail: uhrinviktor@freemail.hu
Honlap: www.beke+sszmf.hu
Művészeti vezető: Uhrin Viktor

Egri Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Egri Szimfonikus Zenekar Kulturális Egyesület
Eger 3300 Knézház K. u. 8.
Telefon: 20/964-1518
E-mail: Honlap: www.egriszmf.hu
Művészeti vezető: Szabó Sipos Máté

Gödöllői Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Gödöllői Szimfonikus Zenekar Alapítvány
Gödöllő 2100 Ady Endre sétány 1.
Telefon: 30/546-1852
E-mail: godollo.zenekar@indamail.hu
Honlap: www.gso.hu
Művészeti vezető: Horváth Gábor

Kaposvári Szimfonikus Zenekar

Levelezési cím: Kaposvári Szimfonikus Zenekar Alapítvány
7400 Kaposvár,
Rippl-Rónai u. 1/a. I. em 6.
Honlap: www.kapossymph.com
E-mail: bela.kuti@gmail.com
Telefon: 06 20 535 1030
Képviselő: Kuti Béla

Szabolcsi Szimfonikus Zenekar Közhasznú Egyesülete

Székhely: 4400 Nyíregyháza, Szent István u. 12.
mobil: 30 9656 453
E-mail: szabolcsiszmf@gmail.com
Képviselő: Nagy Gyula

Váci Szimfonikus Zenekar Egyesület

Székhely: 2600 Vác, Konstantin tér 8.
Levelezési cím: 2601 Vác, Pf. 297
Telefon/fax: 06-27-314-893
Honlap: www.vszs.net
E-mail: vszs@invitel.hu;
vaciszmf@gmail.com
Képviselő: Farkas Pál elnök

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK TAGJAI:

Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar Közhasznú Nonprofit Kft.

Cím: 1221 Budapest, Tóth József u. 47.
Levél cím: 1775 Budapest, Pf. 122
Művészeti titkárság: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/b. IV. ép.
Telefon: 322-1488 • Fax: 413-6365
E-mail: info@bdz.hu
www.bdz.hu

Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara

1061 Budapest, Andrassy út 22.
Tel.: 331-2550 • Fax: 331-9478
http://www.bpo.hu

Duna Szimfonikus Zenekar Duna Palota Nonprofit Kft.

1051 Budapest, Zrínyi u. 5.
Tel./fax: (+36-1) 355-8330
E-mail: duna.szmf@dunapalota.hu
www.dunaszmf.hu
Bérletvásárlás, jegyrendelés:
Tel.: (+36-1) 235-5500

Győri Filharmónikus Zenekar

9021 Győr, Aradi vértanúk u. 16.
Tel.: (96) 312-452 • Fax: (96) 319-232
E-mail: office@gyfz.hu
www.gyfz.hu

Kodály Filharmónia Debrecen

4025 Debrecen, Simonffy u. 1/c.
Tel.: (52) 500-200 • Fax: (52) 412-395
E-mail: info@kodalyfilharmonia.hu
www.kodalyfilharmonia.hu

Magyar Nemzeti Filharmónikus Zenekar Énekar és Kottatár Nonprofit Kft.

1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
Tel.: 411-6600 • Fax: 411-6699
E-mail: kovacs.g@filharmonikusok.hu
www.filharmonikusok.hu

A Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara

1016 Budapest, Naphegy tér 1.
Levelezési cím: 1088 Bp. Bródy Sándor utca 5-7.
Tel.: +36 1 528 7065
E-mail: hamada.katalin@radio.hu
http://www.mrze.hu/

MÁV Szimfonikus Zenekar

1087 Budapest, Kerepesi út 1-5.
Levél cím: 1088 Budapest, Múzeum u. 11.
Tel.: 338-2664 • Tel./fax: 338-4085
E-mail: office@mavzenekar.hu
www.mavzenekar.hu

Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.

3525 Miskolc, Fábán u. 6/a.
Tel.: (46) 323-488
E-mail: info@mso.hu • www.mso.hu

Óbudai Danubia Zenekar

1061 Budapest, Paulay Ede u. 41. I. em. 1.
Tel.: (+36-1) 373-0228, (+36-1) 269-1178
E-mail: info@odz.hu
www.odz.hu

Pannon Filharmónikusok – Pécs

7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.
Tel.: (72) 500-320 • Fax: (72) 500-330
E-mail: info@pfz.hu
www.pfz.hu

Savaria Szimfonikus Zenekar

9700 Szombathely, Rákóczi u. 3.
Tel.: (94) 314-472 • Fax: (94) 316-808
E-mail: info@sso.hu
www.sso.hu

Szegedi Szimfonikus Zenekar

6720 Szeged, Széchenyi tér 9.
Korzó Zeneház
Tel.: (62) 426-102
E-mail: orch@symph-szeged.hu • www.symph-szeged.hu

Szolnoki Szimfonikus Zenekar

5000 Szolnok, Hild tér 1
Aba-Novák Kulturális Központ
Tel.: (30) 9358-368
E-mail: info@szolnokiszmf.hu
www.szolnokiszmf.hu

Zuglói Filharmónia Non profit Kft. – Szent István Király Szimfonikus Zenekar

1145 Budapest, Columbus u. 11.
Tel./Fax: (36 1) 467-0788; 467-0788;
E mail: zuglofilharmonia@szentistvanzene.hu
http://www.szentistvanzene.hu

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK,
VALAMINT A MAGYAR ZENEMŰVÉSEK ÉS TÁNCMŰVÉSEK
SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZÖS LAPJA,
A NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM TÁMOGATÁSÁVAL.

A szerkesztőség címe:
MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE
1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
e-mail: info@zenekarujasag.hu
www.zene-kar.hu
Felelős kiadó és szerkesztő: **POPA PÉTER**

Nyomtatás: B32 Nyomda Kft.

ISSN: 1218-2702

Az interjúkban elhangzott véleményekkel és kijelentésekkel szerkesztőségünk nem feltétlenül azonosul.
Észrevételeknek, helyesbítéseknek készséggel helyt adunk.

Adams
Alexander
Alphasax
Amati
Bach
Bags
Berg Larsen
BG
Blackburn
Borgani
Buffet Crampon
B&S
Cannonball
Charles Bay
Cherub
Conn
Courtois
Denis Wick
Dotzauer
E. Schmid
Eastman
Edwards
Fontaine
Francols Louis
Getzen
Hammig
Hardcase
Holton
Hoyer
Jody Jazz
Jupiter
Keilwerth
King
König & Meyer
Kromat
Lebayle
Leblanc
Lorée
Ludwig
Majestic
Manhasset
Marca
Marigaux
Mateki
Melton
Miyazawa
Morizono
Muramatsu
Musser
Neotech
P. Mauriat
Paiste
Pearl
Powell
Premier
Rico
Rigotti
Roy Benson
Rudolf Meinl
Sankyo
Schagerl
Schneider
Schreiber
Seiko
Selmer
Sonaré
Steuer
Straubinger
Studio 49
Trevor J. James
Vandoren
VMI
Wilde + Spieth
Wittner
Yamaha
Yanagisawa

20 ÉV

TISZTA HANG

20 ÉVES A FON-TRADE MUSIC,
30 ÉVES A CSIDER HANGSZERÉSZMŰHELY

www.fontrademusic.hu

1081 Budapest, Kiss József utca 14., Telefon: 1 210 2790, 30 488 6622

FON
TRADE MUSIC